

MINISTERSTVO
DOPRAVY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Výročná správa 2023

Obsah

4

01 - Ministerstvo dopravy Slovenskej republiky

14

02 - Doprava

40

03 -Elektronické komunikácie a poštové služby

50

04 - Bytová politika

58

05 - Cestovný ruch

66

06- Eurofondy

74

07 - Verejné zdravotníctvo a radiačná ochrana

Vážené dámy, vážení páni,

máme za sebou prvé spoločné mesiace na Ministerstve dopravy Slovenskej republiky. Od prvého dňa od nástupu do funkcie ministra sa snažím spolu s mojím tímom pracovať naplno. Čomu sme začali ako prvému venovať, je stavebná legislatíva. Tú prijali ešte naši predchodcovia, no bohužiaľ, je v praxi nevykonateľná. Preto budeme musieť účinnosť tejto legislatívy odložiť a v úzkej spolupráci so samosprávami pripravíme takú úpravu, ktorá odstráni aktuálne nedostatky.

Naším zásadným cieľom je rozostavať Slovensko. Potrebujeme rozhýbať stavebný sektor a dokončiť kľúčové projekty. Všetci dobre vieme, že od prvej čiarky do mapy po koniec výstavby je to priemerne 14 rokov, v mnohých prípadoch aj ďaleko viac. Toto jednoducho treba zmeniť, a preto sme začali intenzívne pracovať na zákone o mimoriadnych opatreniach pre strategické investície a pre výstavbu transeurópskej dopravnej siete alebo zjednodušené – na zákone o strategických investíciách. Mnohé procesy robíme duplicitne, lehoty sú nastavené príliš veľkoryso a toto sa chystáme zmeniť. Bude to úplne nový zákon, doteraz žiadna takáto legislatíva nebola. Vďaka tomuto zákonu by sa nám mohlo podať skrátiť proces prípravy z 8 – 10 rokov na 3 – 5 rokov.

Všetkým je nám asi jasné, že nedokážeme na počkanie postaviť celú diaľničnú sieť, preto sme si určili tri priority – D1, D3 a R4. Tieto tri úseky sú aj v Programovom vyhlásení vlády SR, Neznamená to však, že nebudeme pracovať aj na iných projektoch. Na všetky výzvy sme pripravení.

Pozornosť chceme venovať aj železničiam, ktorá patrí k najekologickejším spôsobom dopravy. Uvedomujeme si, že železnice sú dlhodobo podfinancované a toto chceme napraviť. Chceme, aby cesta vlakom zodpovedala potrebám 21. storočia – aby bola kvalitná, bezpečná a vlaky jazdili načas.

Ministerstvo dopravy však nie sú len cesty a železnice. Patrí sem aj nájomné bývanie, vodná doprava či letecká doprava. Spravíme všetko pre to, aby sa opäť mohlo začať lietať medzi našimi dvomi najväčšími mestami.

V budúcom roku nás čaká množstvo výziev, do parlamentu poputujú všetky naše kľúčové zmeny legislatívy. Pre mňa to bude prvý celý rok vo funkcii ministra dopravy a veľmi sa na to teším. Držme si palce!

Jozef Ráž

minister dopravy SR

Ministerstvo dela Slovenskej republike

**opravy
bliky**

01

1.1 Vedenie ministerstva

Jozef Ráž

Je absolventom Obchodnej fakulty Ekonomickej univerzity v Bratislave v odbore medzinárodné podnikanie a absolventom Bratislavskej vysokej školy práva a Univerzity Mateja Bela v odbore právo.

Od začiatku roku 2005 do roku 2010 pôsobil vo viacerých funkciách na Ministerstve obrany SR, okrem iného ako riaditeľ Úradu pre investície a akvizície MO SR a ako riaditeľ Organizačného odboru MO SR.

V rokoch 2011 a 2012 pôsobil ako špecialista pre oblasť verejného obstarávania na Bratislavskom samosprávnom kraji. Súčasne od roku 2011 do roku 2016 pôsobil na Slovenskej pošte na viacerých pozíciách od funkcie riaditeľa sekcie správy majetku, riaditeľa úseku služieb až po člena predstavenstva spoločnosti.

Počas výkonu týchto funkcií bol tri roky členom Rady Úradu pre verejné obstarávanie.

Od roku 2016 do roku 2020 bol generálnym tajomníkom na Ministerstve zdravotníctva SR. Na tejto pozícii bol najdlhšie pôsobiacim úradníkom v novodobej histórii SR.

V posledných troch rokoch sa venoval riadeniu svojich spoločností BAROK Hotel & Apartments, Baroza Restaurant & Bistro a Pro Prios Medical Center.

Do funkcie ministra dopravy SR bol vymenovaný v októbri 2023.

Denisa Žiláková

štátna tajomníčka

Vyštudovala právo na Univerzite Komenského a manažment na Inštitúte európskej integrácie na Fakulte manažmentu UK v Bratislave. Ďalej vyštudovala manažment európskych fondov na Európskej akadémii pre dane, ekonomiu a právo v Berlíne a európske právo na King's College v Londýne. Ďalšie vzdelanie si doplnila na École de Langue – Accord v Paríži a titul MBA získala na Cambridge Business School v Prahe.

Jej profesijná dráha je už viac ako dvadsať rokov spojená s agendou európskej legislatívy a fondov Európskej únie. Od roku 2001 do roku 2005 pracovala pre Brusel v rámci Delegácie Európskej komisie ako poradkyňa v oblasti spravodlivosti, vnútorných vzťahov a predvstupových fondov.

V rokoch 2005 a 2007 pôsobila ako generálna riaditeľka sekcie na ministerstve dopravy, pôšt a telekomunikácií SR, neskôr, do roku 2012 pôsobila na Ministerstve financií SR ako riaditeľka odboru v oblasti európskych fondov. V rokoch 2012 - 2016 riadila sekciu Operačného programu Doprava na Ministerstve dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR. V pozícii generálnej riaditeľky sekcie Centrálny koordinačný orgán pôsobila od roku 2016 do augusta 2023 na Úrade podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu SR, neskôr na Ministerstve investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR.

Pred vymenovaním do funkcie štátnej tajomníčky na Ministerstve dopravy SR pôsobila na Ministerstve vnútra SR ako poradkyňa pre eurofondy.

Do funkcie štátnej tajomníčky bola vymenovaná v októbri 2023.

Igor Choma

štátny tajomník

Inžiniersky titul získal v odbore vodné hospodárstvo a vodné stavby na Slovenskej technickej univerzite v Bratislave.

Od roku 1987 do roku 1999 pôsobil na viacerých manažérskych postoch v spoločnosti Váhostav, a.s. Žilina, neskôr pracoval v spoločnostiach BCI, a.s. a PROMA, a.s.

V rokoch 2006 až 2010 bol predsedom predstavenstva a generálnym riaditeľom Národnej diaľničnej spoločnosti (NDS), v rokoch 2012 až 2016 v NDS zastával pozíciu predsedu dozornej rady.

Od roku 2010 do roku 2018 pôsobil ako primátor mesta Žilina.

V rokoch 2009 až 2017 bol poslancom zastupiteľstva Žilinského samosprávneho kraja, v rokoch 2010 až 2020 bol predsedom a podpredsedom Výboru pre verejnú správu a regionálny rozvoj v Národnej rade Slovenskej republiky. Od roku 2019 do roku 2023 zastával pozíciu člena predstavenstva a predsedu dozornej rady Váhostav, a.s. Bratislava.

Do funkcie štátneho tajomníka bol vymenovaný v októbri 2023.

–
Juraj Lovásik

generálny tajomník služobného úradu

Do funkcie generálneho tajomníka služobného úradu bol vymenovaný v októbri 2023.

1.2. Profil ministerstva

Pôsobnosť ministerstva

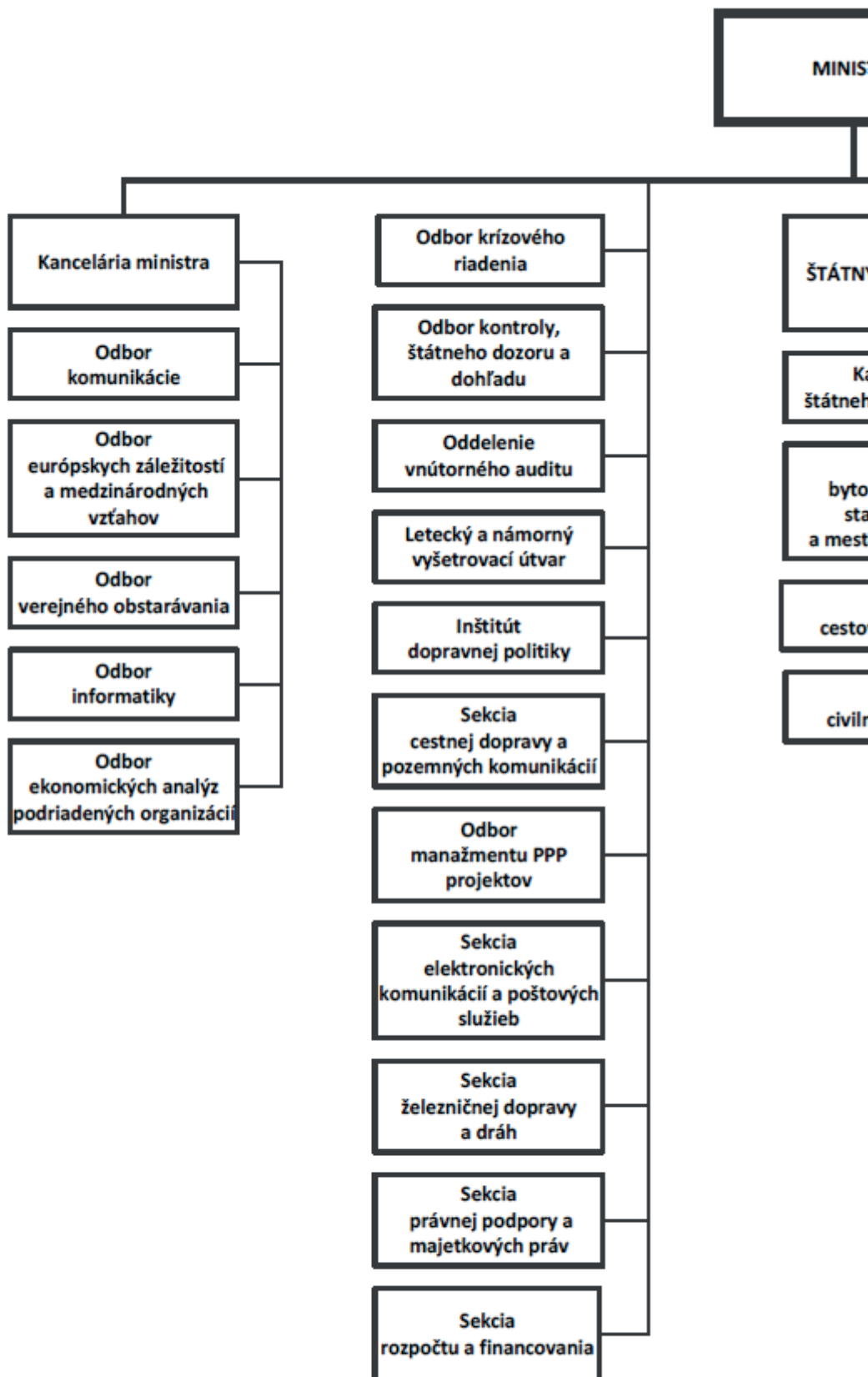
Podľa zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov je ministerstvo ústredným orgánom štátnej správy pre:

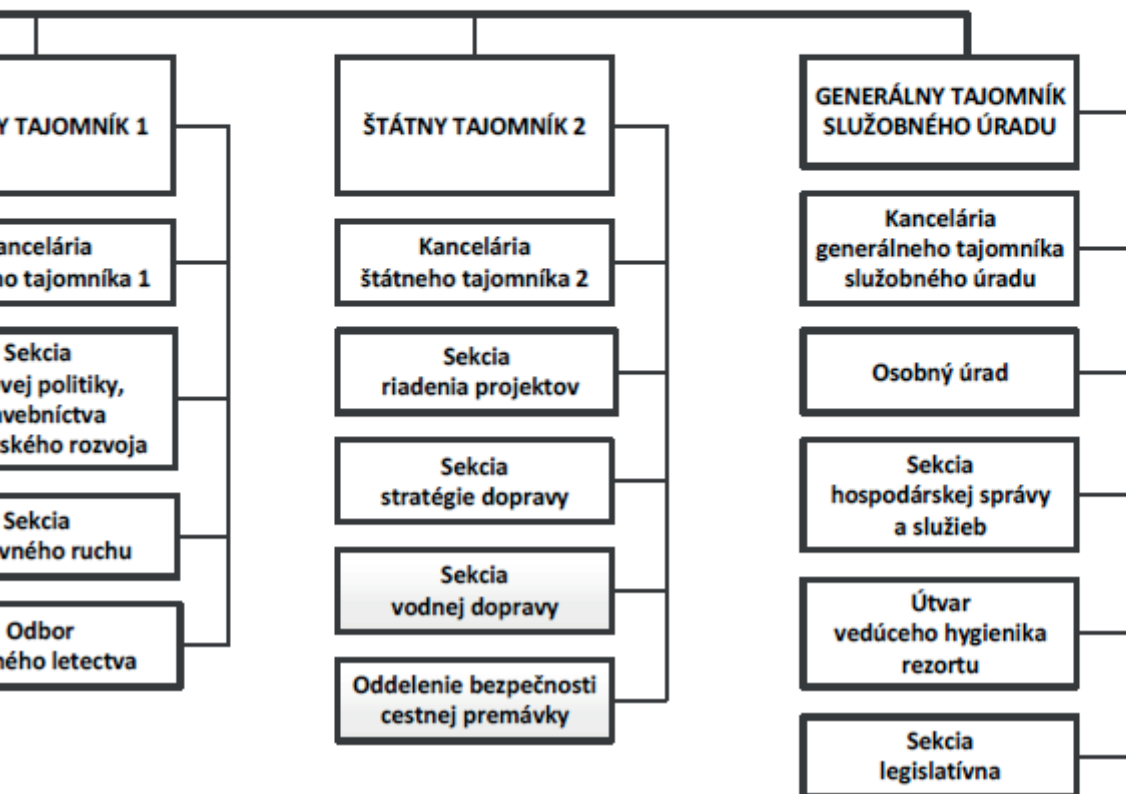
- a) dráhy a dopravu na dráhach,
- b) cestnú dopravu,
- c) kombinovanú dopravu,
- d) pozemné komunikácie,
- e) vnútrozemskú plavbu a prístavy, námornú plavbu,
- f) civilné letectvo,
- g) pošty,
- h) telekomunikácie,
- i) verejné práce,
- j) stavebnú výrobu a stavebné výrobky,
- k) tvorbu a uskutočňovanie bytovej politiky,
- l) poskytovanie štátnej prémie k stavebnému sporeniu a štátneho príspevku k hypotekárnym úverom,
- m) cestovný ruch,
- n) energetickú hospodárnosť budov,
- o) tvorbu a uskutočňovanie politiky mestského rozvoja,
- p) tvorbu a uskutočňovanie politiky inteligentnej mobility.

Ministerstvo plní funkciu štátneho dopravného úradu a námorného úradu a úradu pre verejnú regulovanú službu. Prostredníctvom Útvary vedúceho hygienika rezortu plní ministerstvo dopravy úlohy orgánu verejného zdravotníctva a orgánu radiačnej ochrany.

V roku 2023 boli na ministerstve na základe rozpočtových opatrení a rozhodnutí ministra realizované viaceré organizačné zmeny, z ktorých bola najvýznamnejšia tá, ktorá sa týkala delimitácie kompetencií v oblasti územného plánovania, výstavby a vyvlastnenia na Úrad pre územné plánovanie a výstavbu SR.

1.3. Organizačná štruktúra

1.4. Subjekty v pôsobnosti ministerstva

Sekcia, v ktorej pôsobnosti sú organizácie patriace pod Ministerstvo dopravy SR, prešla v roku 2023 zmenami. V období od 1. januára 2023 do 14. novembra 2023 bola súčasťou organizačnej štruktúry ministerstva sekcia výkonu akcionárskych a majetkových práv. V období od 15. novembra 2023 do 31. decembra sa sekcia premenovala na sekciu právnej podpory a majetkových práv. Súčasťou oboch sekcií bol aj odbor, do ktorého pôsobnosti patrilo najmä zabezpečenie práv a povinností akcionára – Slovenskej republiky zastúpenej ministerstvom v obchodných spoločnostiach s majetkovou účasťou štátu, zabezpečenie zakladateľských/ zriaďovateľských práv a povinností v subjektoch patriacich do pôsobnosti ministerstva, následne aj dohľad zameraný na nakladanie s majetkom štátu v správe podriadených subjektov ministerstva

Výkon akcionárskych práv a povinností v obchodných spoločnostiach a zriaďovateľská pôsobnosť

V roku 2023 bolo v pôsobnosti ministerstva 13 akciových spoločností s majetkovou účasťou štátu, a to:

7 akciových spoločností so 100 %-nou majetkovou účasťou štátu, a to: Železničná spoločnosť Slovensko, a.s., Železničná spoločnosť Cargo Slovakia, a.s., Slovenská pošta, a.s., Národná diaľničná spoločnosť, a.s., Verejné priestavy, a.s., Letisko Sliač, a.s. „v likvidácii“, a Letisko M. R. Štefánika – Airport Bratislava, a.s. (BTS),

1 akciová spoločnosť s majoritnou účasťou štátu nad 90 %, a to: Letisko Poprad – Tatry, a.s.,

5 akciových spoločností s majetkovou účasťou štátu do 35 %, a to: Letisko Košice – Airport Košice, a.s., Letisková spoločnosť Žilina, a.s., Letisko Piešťany, a.s., Metro Bratislava, a.s., 365.bank, a.s.

V priebehu roka 2022 vstúpila obchodná spoločnosť Letisko Sliač, a.s., do likvidácie, a to dňom 17. 2. 2022. Likvidácia spoločnosti nebola v predmetnom období ukončená a pokračovala aj v priebehu roka 2023. Pri ostatných obchodných spoločnostiach nedošlo k žiadnej podobnej zmene, ani k zásadnej zmene percentuálnej výšky majetkového podielu štátu.

V rámci výkonu práv akcionára boli pripravované podklady a dokumenty k problematikám obchodných spoločností prerokovávaným na valných zhromaždeniach a k prijímaným rozhodnutiam akcionára, ktorým je Slovenská republika v zastúpení ministerstva. V obchodných spoločnostiach boli prijímané rozhodnutia o strategických a koncepčných otázkach obchodných spoločností, ich podnikateľských a investičných plánoch, o nakladaní s majetkom týchto spoločností s dôrazom na zlepšovanie ich hospodárskych výsledkov a prijímanie opatrení pre ich ekonomický rast, ako aj rozhodnutia týkajúce sa personálneho obsadenia v orgánoch akciových spoločností.

V roku 2023 boli v zriaďovateľskej pôsobnosti ministerstva:

1 iná právnická osoba: Železnice Slovenskej republiky,

1 štátny podnik: Letové prevádzkové služby, š.p.,

4 rozpočtové organizácie: Slovenská správa ciest, Dopravný úrad, Úrad pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb a Slovakia Travel,

1 účelový fond: Štátny fond rozvoja bývania,

neziskové organizácie: Výskumný ústav spojov, n.o., a Technický a skúšobný ústav stavebný, n.o.

V roku 2023 nedošlo k vzniku ani zániku subjektov v zriaďovateľskej pôsobnosti ministerstva, ani k ich podstatným zmenám s výnimkou Slovenskej stavebnej inšpekcie, ktorá od 1. 1. 2023 patrí pod Úrad pre územné plánovanie a výstavbu SR.

Oblasť správy majetku štátu a nakladania s prioritným majetkom obchodných spoločností

V rámci nakladania s majetkom štátu vydalo v roku 2023 ministerstvo 88 súhlasov na odpredaj prebytočného majetku štátu v správe pre Železnice Slovenskej republiky. Vláda SR udelila 1 súhlas na odpredaj nepotrebného majetku Železníc Slovenskej republiky v súlade s platnými právnymi predpismi, a to medzi ŽSR a Hlavným

mestom SR Bratislava.

V rámci nakladania s majetkom štátu vydalo ministerstvo dva súhlasy na prenájom majetku štátu v správe Slovenskej správy ciest a jeden súhlas na prevod vlastníckeho práva k pozemným komunikáciám v správe Slovenskej správy ciest v nadväznosti na nové usporiadanie cestnej siete a dva súhlasy na platnosť zmlúv o zriadení vecného bremena.

V rámci posudzovania nakladania s prioritným infraštruktúrnym majetkom bolo ministerstvom vydaných 13 súhlasov pre spoločnosť Národná diaľničná spoločnosť, a.s., a deväť súhlasov pre spoločnosť Verejné prístavy, a.s., na platnosť nájomných zmlúv alebo dodatkov k uzatvoreným nájomným zmluvám na prenájom ich majetku iným právnickým alebo fyzickým osobám podľa osobitného predpisu.

V rámci nakladania s majetkom štátu vydalo ministerstvo tri súhlasy na platnosť zmlúv o zriadení vecného bremena.

1.5. Personálne otázky

V roku 2023 ministerstvo zamestnávalo v priemere 581,5 zamestnancov. K 31. 12. 2023 bol skutočný počet zamestnancov 579 v nasledovnom vekovom a vzdelanostnom zložení:

- vekové zloženie:**

vek	muži	ženy	spolu
od 20 – do 30 rokov	32	35	67
od 31 – do 40 rokov	86	89	175
od 41 – do 50 rokov	68	128	196
od 51 – do 60 rokov	34	59	93
nad 60 rokov	16	32	48
spolu:	236	343	579

- vzdelanie zamestnancov:**

vzdelanie	muži	ženy	spolu
stredné vzdelanie (SOŠ)	3	1	4
úplné stredné všeobecné vzdelanie (ÚSV)	3	7	10
úplné stredné odborné vzdelanie (ÚSO)	9	39	48
vyššie odborné vzdelanie	0	1	1
vysokoškolské I. stupňa	4	6	10
vysokoškolské II. stupňa	202	269	471
vysokoškolské III. stupňa	15	20	35
spolu:	236	343	579

1.5.1 Vzdelávanie zamestnancov

Vzdelávanie štátnych zamestnancov ministerstva je zabezpečované podľa zákona č. 55/2017 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky Úradu vlády Slovenskej republiky č. 126/2017 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o vzdelávaní štátnych zamestnancov. Vzdelávanie zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme určuje zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov. Na predmetné právne normy nadväzuje Služobný predpis č. 29/2017, ktorým sa upravuje postup pri zabezpečovaní kontinuálneho vzdelávania štátnych zamestnancov v znení neskorších predpisov a ktorý primerane rieši aj vzdelávanie zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme.

Kontinuálne vzdelávanie zamestnancov ministerstva bolo v roku 2023 zabezpečené s využitím systémového prístupu (analýza a identifikácia vzdelávacích potrieb, plánovanie, realizácia a vyhodnotenie vzdelávania) v súlade s Plánom kontinuálneho vzdelávania na ministerstve v kalendárnom roku, ktorý reagoval na aktuálne požiadavky zamestnancov (najmä na základe individuálnych plánov kompetenčného vzdelávania), organizačných útvarov a služobného úradu podľa potrieb plnenia rezortných úloh. Zamestnanci ministerstva absolvovali spolu 359 vzdelávacích aktivít. Čerpanie finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu (určených na vzdelávanie zamestnancov) predstavovalo 82 001,17 €.

Kontinuálne vzdelávanie zamestnancov pozostávalo z adaptačného a kompetenčného vzdelávania. Adaptačné vzdelávanie štátnych zamestnancov v skúšobnej dobe a s ním spojené vzdelávanie ďalších nových zamestnancov poskytovalo účastníkom informačný základ, odborné vedomosti a zručnosti potrebné na plnenie úloh v rámci organizačného útvaru. Adaptačné vzdelávanie štátnych zamestnancov prebiehalo pod vedením určeného mentora.

Najrozsiahlejšiu skupinu vzdelávacích aktivít kompetenčného vzdelávania tvorili semináre k odborným témam v súlade s pôsobnosťou ministerstva. Osobitná pozornosť bola venovaná vzdelávaniu v oblasti prevencie korupcie s cieľom posilniť protikorupčné správanie zamestnancov. Jazyková príprava zhrňala kurzy anglického, francúzskeho, nemeckého a ruského jazyka a školenia na zlepšenie úrovne používania štátneho jazyka v úradnom styku. Pre vedúcich zamestnancov (prednostne pre nových vedúcich štátnych zamestnancov) boli zabezpečené vzdelávacie aktivity na zdokonaľovanie manažérskych zručností. Pozornosť bola venovaná aj osobnostnému rozvoju a vzdelávaniu zamestnancov v oblasti informačných technológií.

V súlade s príslušnými právnymi predpismi ministerstvo zabezpečilo aj odbornú prípravu na získanie osobitného kvalifikačného predpokladu pre zamestnancov obcí zabezpečujúcich prenesený výkon štátnej správy na úseku bývania.

V súlade s Odvetvovou koncepciou odborného vzdelávania a prípravy žiakov na výkon povolania, skupiny povolání a odborných činností v rezorte dopravy a výstavby SR, vypracovanou podľa zákona č. 61/2015 Z. z. o odbornom vzdelávaní a príprave a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v roku 2022, ministerstvo ako koordinátor rezortného odborného vzdelávania a prípravy participovalo na propagácii a podpore odborného vzdelávania organizovaním prezentačných výstav a súťaží pre stredné odborné školy (najmä podujatie Študuj dopravu v Košiciach, Vrútkach a Trnave, podujatie Študuj vodnú dopravu a cestovný ruch, Študuj letectvo, predstavenie škôl na veľtrhu CONECO v spolupráci so Zväzom stavebných podnikateľov Slovenska, súťaž o Cenu ministra dopravy SR Maják pre dopravu).

1.6. Rezortné ocenenia

V roku 2023 sa uskutočnili dve slávnostné podujatia pod záštitou ministra dopravy Slovenskej republiky.

Dňa 22. septembra 2023 pri príležitosti Dňa železničiarov odovzdal štátny tajomník na slávnostnom aktíve železničiarov v Historickej budove Národnej rady Slovenskej republiky ocenenia ministra dopravy 55 zamestnancov Železníc Slovenskej republiky, Železničnej spoločnosti Slovensko a Železničnej spoločnosti Cargo Slovakia.

Z rúk štátneho tajomníka prevzalo 27 ocenených „Poctu ministra dopravy Slovenskej republiky“, 22 ocenených „Titul ministra dopravy Slovenskej republiky“, 1 ocenený „Uznanie ministra dopravy Slovenskej republiky za zásluhy o rozvoj rezortu“ a 5 ocenených „Uznanie ministra dopravy Slovenskej republiky za záslužný čin“, pretože svojím počínaním zachránili ľudské životy a zabránili značným materiálnym škodám na majetku. Medzi nimi bol jeden študent, ktorý zachránil ľudský život.

Dňa 16. novembra 2023 sa v Bratislave v ÚZ Hotel Bôrik uskutočnilo slávnostné odovzdávanie rezortných ocenení, kde za prítomnosti štátnej tajomníčky ministerstva dopravy SR bolo ocenených 40 zamestnancov z oblasti dopravy, dopravnej infraštruktúry, letectva, známkovej tvorby a pôšt, tiež z oblasti cestovného ruchu, ktorý v tom čase ešte spadal pod ministerstvo dopravy. Z rúk štátnej tajomníčky prevzalo 9 ocenených „Poctu ministra dopravy Slovenskej republiky“, 26 ocenených „Titul ministra dopravy Slovenskej republiky“ a 5 ocenených „Uznanie ministra dopravy Slovenskej republiky za zásluhy o rozvoj rezortu“.

Rezortné ocenenia sú poďakovaním za:

- trvalé preukazovanie mimoriadnych schopností a dosahovanie vynikajúcich pracovných výsledkov,
- významné rozširovanie a zefektívňovanie spolupráce so zahraničím,
- jazdu bez nehody,
- zabezpečenie starostlivosti o majetok štátu a údržbu cestnej siete,
- zásluhu na riadení a správe spoločnosti a prípravu odborníkov,
- tvorbu, koordináciu a uplatnenie výsledkov vedy a techniky v praxi,
- pracovnú vernosť a celoživotný prínos pre rozvoj rezortu,
- za poskytnutie osobnej pomoci pri živelných pohromách, mimoriadnych udalostiach, pri ktorých môže dôjsť k ohrozeniu života, zdravia a majetku.

1.7 Komunikácia s médiami a verejnosťou

Komunikácia s novinármi, poskytovanie odpovedí na otázky od občanov, organizácia tlačových konferencií, ale aj zverejňovanie aktuálnych informácií z rezortu sú základnými úlohami odboru komunikácie. pravidelne aktualizuje informácie na sociálnych sieťach a na internetovej stránke www.mindop.sk prispôsobenej aj na prehliadanie v mobilných zariadeniach.

Ministerstvo sa neodrží len klasických nástrojov komunikácie a tradičných komunikačných kanálov, ale využíva aj sociálne siete. Tento proaktívny prístup k informovaniu širokej verejnosti prispieva nielen k budovaniu pozitívneho obrazu rezortu, ale aj k zlepšeniu informovania verejnosti o stave a pokroku projektov, ktoré kompetenčne patria pod ministerstvo.

Občania využívali na komunikáciu s ministerstvom infolinku a mailovú adresu obcan@mindop.sk, kde odbor komunikácie denne vybavil desiatky hovorov, podnetov a otázok od občanov.

Medzi najkomunikovanejšie témy v roku 2023 patrili výzvy z Plánu obnovy a odolnosti SR na podporu cyklodopravy a obnovu budov, ale aj príspevok podnikateľom za poskytovanie ubytovania odídencom z Ukrajiny.

Nové vedenie ministerstva rozbehlo pravidelné kontrolné dni na všetkých kľúčových diaľničných stavbách. Odbor komunikácie napríklad zorganizoval kontrolný deň za účasti médií na stavbe diaľnice D1 Hubová – Ivachnová s tunelom Čebrať a publikoval k nemu aj tlačovú správu.

Drvivá väčšina investícií do výstavby dopravnej infraštruktúry je spolufinancovaná z fondov Európskej únie v rámci Operačného programu Integrovaná infraštruktúra, ktorého riadiacim orgánom je ministerstvo dopravy. Komunikácia eurofondov preto tiež patrí medzi silné komunikačné oblasti rezortu.

Na internú komunikáciu so zamestnancami využíva ministerstvo intranetový portál.

Doprava

The image features a solid blue background. A large, semi-transparent, lighter blue circle is positioned in the lower half of the frame. Overlaid on this circle is the number '02' in a large, bold, white sans-serif font. The '0' is a simple oval, and the '2' has a thick, blocky design with a horizontal base.

02

2.1 Cestná infraštruktúra

K 31.12.2023 pokračovala výstavba chýbajúcich úsekov D1 Lietavská Lúčka – Dubná Skala s tunelom Višňové (13,51 km), D1 Hubová – Ivachnová (14,92 km), R2 Kriváň – Mýtina (9,10 km), R2 Šaca – Košické Olšany, II. úsek (14,30 km), R3 Tvrdošín – Nižná (4,40 km) a R4 Prešov, severný obchvat, I. etapa (4,3 km), D1 Bratislava – Triblavina, rozšírenie (3,6 km).

2.1.1 Diaľnice a rýchlostné cesty

V oblasti cestnej infraštruktúry je hlavnou prioritou dokončenie hlavných koridorov cestnej infraštruktúry, najmä D1, D3, R4 a zlepšenie podmienok cestnej infraštruktúry aj na ďalších významných ťahoch.

Do užívania bol v roku 2023 odovzdaný úsek R4 Prešov, severný obchvat, I. etapa (4,3 km) a začalo sa s výstavbou úseku R4 Prešov, severný obchvat II. etapa (10,2 km).

Špeciálny stavebný úrad pre diaľnice

Špeciálny stavebný úrad má v kompetencii vydávať stavebné povolenia na stavbu diaľnic, vydáva povolenia na zmeny stavieb diaľnic pred dokončením, povoľuje predčasné a trvalé užívanie stavieb diaľnic a vydáva súhlasy s ohlásením stavebných úprav na diaľniciach.

V roku 2023 boli vydané stavebné povolenia na stavby :

- Rýchlostná cesta R1 protihluková stena Banská Bystrica
- Rýchlostná cesta R4 Prešov severný obchvat, ucelená časť stavby SSÚD – vysunuté pracovisko Veľký Šariš
- Rýchlostná cesta R4 Prešov – severný obchvat km 4,3 – 14,5
- V roku 2023 bol daný do užívania úsek diaľnice:
- Rýchlostná cesta R4 Prešov – severný obchvat I. etapa (km 0,0 – 4,3)

Špeciálny stavebný úrad pre diaľnice v roku 2023 evidoval tieto rozostavané úseky diaľnic:

- Diaľnica D1 Bratislava – Senec, 1. úsek Bratislava – Triblavina, I. a II. etapa
- Diaľnica D1 Višňové – Dubná Skala
- Rýchlostná cesta R4 Prešov – severný obchvat km 4,3 – 14,5
- Rýchlostná cesta R3 Tvrdošín – Nižná nad Oravou
- Diaľnica D3 Zelený most Svrčinovec ekodukt nad cestou I/11
- Rýchlostná cesta R2 Kriváň – Mýtina
- Rýchlostná cesta R2 Mýtina – Lovinobaňa, Tomášovce
- Diaľničný privádzač Lietavská Lúčka – Žilina
- Diaľnica D1 Lietavská Lúčka – Višňové
- Diaľnica D1 Hubová – Ivachnová
- Rýchlostná cesta R2 Šaca – Košické Olšany, II. úsek
- R4 Prešov – severný obchvat I. etapa (km 0,0 – 4,3)

2.1.2 Cesty I. triedy

Na cestách I. triedy boli prioritne z Operačného programu Integrovaná infraštruktúra zabezpečené rekonštrukcie mostných objektov a realizované modernizácie úsekov ciest I. triedy. Medzi väčšie projekty, ktoré boli v roku 2023 vo výstavbe, a ktoré boli odovzdané do užívania, patria I/68 Plavnica, preložka cesty a I/66 Brezno obchvat, II. etapa 1. úsek.

2.1.3 Legislatíva

V roku 2023 boli zo strany odboru cestnej infraštruktúry zabezpečené legislatívne procesy:

- Vyhláška Ministerstva dopravy Slovenskej republiky z 10. októbra 2023, ktorou sa mení vyhláška Ministerstva dopravy a výstavby Slovenskej republiky č. 228/2020 Z. z., ktorou sa vymedzujú úseky diaľnic, ciest I. triedy a ciest II. triedy s výberom mýta v znení neskorších predpisov - odovzdanie diaľničného úseku R4 Prešov – severný obchvat, I. etapa do užívania
- Vypracovanie návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 488/2013 Z. z. o diaľničnej známke a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 474/2013 Z. z. o výbere mýta za užívanie vymedzených úsekov pozemných komunikácií a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov – zavedenie 1-dňovej diaľničnej známky

Revízia STN týkajúcich sa projektovania diaľnic, ciest a miestnych ciest

V zmysle platnej zmluvy o dielo boli do konca roku 2022 odovzdané Návrhy STN 73 6101 Projektovanie ciest a diaľnic, STN 73 6102 Projektovanie križovatiek na pozemných komunikáciách, STN 73 6110 Projektovanie miestnych komunikácií, STN 73 6100 Názvoslovie pozemných komunikácií, ktoré boli v januári až marci 2023 zverejnené na verejné pripomienkovanie. Nové normy nadobudnú účinnosť od 1.4.2024.

2.1.4 Spoplatnenie cestnej siete

Vozidlá nad 3,5 tony sú na cestnej sieti spoplatňované elektronickou formou výberu výkonového mýta a vozidlá do 3,5 tony sú spoplatňované na diaľniciach prostredníctvom elektronických diaľničných známok.

Mýto

Systém elektronického výberu mýta založený na satelitnej technológii pokrýval ku koncu roka 2023 sieť 8 242,3 km diaľnic, ciest I. a II. triedy. Celkový objem vybraného mýta v roku 2023 bol cca 240,4 mil. €, čo je v porovnaní s predchádzajúcim rokom o 0,13 % menej. Na koncesných cestách bolo vybraných celkovo 8,8 mil. €, z čoho 5,4 mil. € bolo vybraných na koncesnej ceste patriacej Via Pribina a 3,4 mil. € na koncesnej ceste patriacej spoločnosti Zero Bypass Limited.

Diaľničné známky

Vozidlá s celkovou hmotnosťou do 3,5 tony, ktoré používajú spoplatnenú sieť diaľnic, podliehajú časovému spoplatneniu prostredníctvom elektronických diaľničných známok. Spoplatnená sieť ku koncu roka 2023 zahŕňala 769,8 km diaľnic. S účinnosťou od 1. januára 2023 došlo k úprave výšky úhrady jednotlivých typov diaľničných známok nasledovne: cena ročnej a 365-dňovej známky sa stanovila na 60 €, cena 30-dňovej známky sa stanovila na 17 € a cena 10-dňovej známky sa stanovila na 12 €. Elektronickú diaľničnú známku môže zákazník uhradiť cez elektronické obchodné kanály – internetový portál a mobilnú aplikáciu pre mobilné zariadenia alebo v sieti obchodných miest – najčastejšie čerpacích staníc či prostredníctvom samoobslužných zariadení umiestnených najmä na hraničných priechodoch. Príjem z úhrady elektronických diaľničných známok predstavoval 106,8 mil. €, čo je nárast oproti roku 2022 o 20,43 %.

2.1.5 Projekty verejno-súkromného partnerstva

Ministerstvo dopravy Slovenskej republiky je verejným obstarávateľom dvoch strategických PPP projektov, ktorými sú PPP projekt rýchlostnej cesty R1 Nitra – Tekovské Nemce spojenej so severným obchvatom Banskej

Bystrica a PPP projekt diaľnice D4 Jarovce – Rača spojenej s rýchlostnou cestou R7 Bratislava, Prievoz – Holice.

V spolupráci s oddelením ministerstva dopravy – BECEP organizuje koncesionár PPP projektu R1 a operátor Via Pribina sériu školských exkurzií na Stredisku správy a údržby v Selenci, ako aj Dni bezpečnosti na odpočívadlách Pohranice a Tekovské Nemce. Tieto akcie pre školy a širokú verejnosť sa zameriavajú na prevenciu nehodovosti a zvyšovanie povedomia o bezpečnosti cestnej premávky.

V rámci PPP projektu R1 pokračovali aj v roku 2023 aktivity súvisiace s ochranou životného prostredia, energetickej efektívnosti a udržateľnosti. V roku 2023 boli zrealizované odpadkové koše na separovaný zber odpadu na odpočívadlách Pohranice. Súčasne boli na oboch odpočívadlách Tekovské Nemce vybudované bezdrôtové internetové WiFi pripojenia, ktoré sú poskytované motoristickej verejnosti bezplatne.

Na základe komplexnej analýzy spotreby energie v roku 2022, bol zrealizovaný projekt inštalácie 96 panelov s celkovým výkonom 40 kWh. Tieto iniciatívy predstavujú kroky na zníženie emisií uhlíka a podporu udržateľných postupov pri spotrebe energie v rámci projektu.

V rámci PPP projektu R1 došlo v roku 2023 k realizácii prác na tzv. hlavnej údržbe, počas ktorej koncesionár PPP projektu R1 v súlade s koncesnou zmluvou zrealizoval výmenu obrusnej vrstvy vozovky rýchlostnej cesty R1 v celkovej dĺžke cca 33 km novej obrusnej vrstvy vozovky v celkovej výmere viac ako 280 000 m².

Intenzity dopravy na rýchlostnej ceste R1 v rozsahu spravovanom koncesionárom PPP projektu R1 dosiahli takmer 15 mil. automobilov.

Koncesionár PPP projektu D4R7 aj v roku 2023 úspešne pokračoval v poskytovaní vysokej dostupnosti projektovej cestnej komunikácie. Z hľadiska nárastu intenzít dopravy na jednotlivých úsekoch diaľnice D4 a rýchlostnej cesty R7 možno konštatovať, že čoraz viac užívateľov víta prínos PPP projektu D4R7 o čom svedčí takmer 14,3 mil. automobilov, ktoré využili diaľnicu D4 alebo rýchlostnú cestu R7.

V roku 2023 sa začala projektová príprava výstavby gastroprevádzok na oboch odpočívadlách Rovinka, ktoré opäťtovne zvýšia komfort užívateľov diaľnice D4.

V roku 2023 dosiahli právoplatnosť aj zostávajúce rozhodnutia o povolení trvalého užívania na objekty strediska správy a údržby, vegetačných úprav a diaľničnej technológie.

Plán na rok 2024

V rámci výstavby diaľnic a rýchlostných ciest budú prebiehať práce na rozostavaných úsekoch D1, R2, R3 a R4. V prvom polroku roka 2024 nadobudne účinnosť zmluva o dielo na zhotoviteľa stavebných prác na projekt R1 Banská Bystrica – Slovenská Ľupča, I. etapa (3,04 km).

Slovenská správa ciest sa v roku 2024 zameria najmä na rekonštrukcie mostných objektov a modernizácie vybraných úsekov ciest I. triedy a bude pokračovať v údržbe a opravách ciest I. triedy vrátane mostov v rámci finančných možností tak, aby v budúcnosti nevyžadovali nákladnejšiu rekonštrukciu. Stavebné práce budú pokračovať na projekte I/9 v úseku Chocholná – Mníchova Lehota.

P. č.	Úsekové stavby	Začínajúca výstavba (km)*	Prebiehajúca výstavba (km)*	Odobovanie do užívania (km)*
1	D1 Lietavská Lúčka – Dubná Skala vrátane tunela Višňové		13,51	
2	D1 Hubová – Ivachnová		14,92	
	DIAĽNICE SPOLU	0,00	28,43	0,00
3	R1 Banská Bystrica – Slovenská Ľupča, I. etapa	3,04		
4	R2 Kriváň – Mýtna		9,10	
5	R2 Šaca – Košické Olšany, II. úsek		14,30	
6	R3 Tvrdošín – Nižná (½ profil)		4,40	
7	R4 Prešov – severný obchvat, II. etapa		10,20	
	RÝCHLOSTNÉ CESTY SPOLU	13,24	38,00	4,30

*v tabuľke sú uvedené líniové dĺžky stavieb

2.2 Cestná doprava

2.2.1 Odbor cestnej dopravy

V oblasti cestnej dopravy ministerstvo vytvára podmienky pre zapojenie sa cestných dopravcov so sídlom na území Slovenskej republiky do medzinárodnej delby práce. Pre prepravy uskutočňované mimo územie Európskej únie sa zabezpečujú licencie CEMT a príslušné jednorazové prepravné povolenia.

K 31. 12. 2023 evidujeme:

- 6 918 držiteľov licencie Spoločenstva nákladnej cestnej dopravy,
- 43 067 platných overených kópií vydaných s ohľadom na počet vozidiel podniku prevádzkovateľa cestnej dopravy,
- 658 držiteľov licencie Spoločenstva autokarovej a autobusovej dopravy,
- 2 540 platných overených kópií vydaných s ohľadom na počet vozidiel autokarovej a autobusovej dopravy,
- 4 906 vydaných osvedčení vodiča pre medzinárodnú nákladnú cestnú dopravu v prenájme alebo za úhradu podľa licencie Spoločenstva (pokles -1,10 % oproti roku 2019),
- 785 vydaných CEMT povolení,
- 7 773 vydaných jednorazových prepravných povolení.

V rámci prepravy nebezpečných vecí v súlade s dohodou ADR bolo v roku 2023 vydaných, resp. predĺžených 83 osvedčení o odbornej spôsobilosti bezpečnostného poradcu na prepravu nebezpečných vecí cestnou dopravou, 1 233 ADR osvedčení o školení vodiča a 434 osvedčení o schválení vozidla na prepravu určitých nebezpečných vecí. V prípade medzinárodnej autobusovej prepravy k 31. 12. 2023 evidujeme 13 vydaných povolení na pravidelnú medzinárodnú autobusovú linku v súlade s ustanoveniami nariadenia (ES) č. 1073/2009 o spoločných pravidlách prístupu na medzinárodný trh autokarovej a autobusovej dopravy.

V prípade medzinárodnej autobusovej prepravy k 31. 12. 2023 evidujeme 44 vydaných povolení na prevádzkovanie autobusovej linky pre pravidelnú medzinárodnú autobusovú dopravu v súlade so zákonom č. 332/2023 Z. z. o verejnej osobnej doprave a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

V prípade národných víz k 31. 12. 2023 evidujeme 56 vydaných súhlasných stanovísk k udeleniu národných víz v súlade s nariadením vlády Slovenskej republiky č. 113/2023 Z. z. o záujme Slovenskej republiky udeliť národné vízum vybraným skupinám štátnych príslušníkov tretích krajín.

2.2.2 Štátny dopravný úrad

Odbor Štátny dopravný úrad (ŠDÚ) patrí medzi 27 národných schvaľovacích autorít v zoskupení členských štátov Európskej únie. V súlade s ustanovením § 136 ods. 2 zákona č. 106/2018 Z. z. o prevádzke vozidiel v cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov plní funkciu typového schvaľovacieho orgánu a zodpovedá za všetky aspekty typového schválenia vozidiel, systémov, komponentov alebo samostatných technických jednotiek. Na základe medzinárodných dohôd spolupracuje s príslušnými orgánmi krajín Európskeho spoločenstva a orgánmi tretích krajín. Zabezpečuje vzájomnú informovanosť vo vymedzených činnostiach, notifikuje technické služby za Slovenskú republiku v orgánoch Európskych spoločenstiev a v Európskej únii, zastupuje Slovenskú republiku v orgánoch Európskej hospodárskej komisie a Európskej únie v oblasti schvaľovania vozidiel, technických a emisných kontrol a úzko spolupracuje s orgánmi Policajného zboru na všetkých stupňoch riadenia

V rámci uvedenej pôsobnosti ŠDÚ k 31. 12. 2023 eviduje 530 typových schválení EÚ vozidla, 5 173 vnútroštátnych typových schválení vozidla, 1 887 typových schválení systému komponentu alebo samostatnej technickej jednotky a 1 900 osvedčení výrobcov a osvedčení zástupcov výrobcov vozidiel, systémov, komponentov alebo samostatných technických jednotiek.

Ku koncu roka 2023 ŠDÚ eviduje 198 staníc technickej kontroly (STK), 240 pracovísk emisných kontrol vozidiel, 105 pracovísk kontroly originality a 37 pracovísk montáže plynových zariadení.

	DRUH KONTROLY	
	Technická kontrola pravidelná	Emisná kontrola pravidelná
Počet spôsobilých vozidiel	1 183 353	1 215 493
Počet nespôsobilých vozidiel	18 307	43 869
Počet dočasne spôsobilých vozidiel	162 911	28 970
Celkový počet vykonaných pravidelných kontrol v roku 2023	1 364 571	1 288 332

Tabuľka 1: Počty TK a EK za rok 2023

	Výsledky KO
Dočasne spôsobilé	1 025
Nespôsobilé	81
Spôsobilé	98 943
Celkový počet vykonaných KO v roku 2023	100 049

Tabuľka č. 2: Výsledkov KO za rok 2023

Pracoviská montáže plynových zariadení vykonali **913** prestavieb motorových vozidiel s montážou plynového zariadenia LPG, resp. CNG.

Významným krokom k zabezpečeniu nielen bezpečnosti cestnej premávky, ale aj ochrane prevádzkovateľov vozidiel pri ich kúpe je prevádzka Registra prevádzkových záznamov vozidiel (RPZV). Do RPZV sú zaznamenávané údaje a zmeny o vozidle, ktoré nastanú počas jeho prevádzky, údaje o TK, EK, servisných opravách, poistných udalostiach, stave odometra. O výpis z RPZV (tzv. ODO-PASS) je možné požiadať na pracoviskách kontroly originality vozidiel (PKO). Cieľom RPZV ako aj samotných PKO je zabezpečiť ochranu prevádzkovateľov vozidiel najmä pri podvodoch, ktoré vznikajú neoprávnenou manipuláciou so stavom odometra (počet najazdených km), neoprávnením zásahom do identifikátorov vozidla alebo do konštrukcie a do dokladov. V roku 2023 bolo v RPZV evidovaných **117 509 052** záznamov, pričom pri **1 625 725** záznamoch bol zaznamenaný pokles stavu odometra. Do rozsahu činností ŠDÚ taktiež patrí zabezpečovanie distribúcie osvedčení o evidencii a technických osvedčení vozidla. Pre potreby okresných úradov, výrobcov a zástupcov výrobcov a Prezídia policajného zboru bolo v roku 2023 vydaných **806 327** Osvedčení o evidencii časť II vozidla.

V rovnakom období bolo pridelených **450** náhradných identifikačných čísiel vozidla VIN a **1 288** výnimiek z technických požiadaviek pre vozidlá.

V rámci medzinárodnej spolupráce sa v roku 2023 pracovníci ŠDÚ aktívne zúčastňovali na zasadnutiach pracovných skupín Európskej komisie a Rady Európskej Únie, kde spolupracovali pri tvorbe novej európskej legislatívy na zabezpečenie harmonizovaných pravidiel pre schvaľovanie vozidiel a environmentálne požiadavky.

V roku 2024 ŠDÚ plánuje aktívne spolupracovať pri úpravách legislatívy týkajúcej sa schvaľovania a prevádzky vozidiel na základe požiadaviek vychádzajúcich z praxe, tak aby bol zabezpečený súlad s medzinárodnými predpismi na schvaľovanie vozidiel, bezpečnosť cestnej premávky a ochranu životného prostredia a zároveň boli zohľadnené požiadavky prevádzkovateľov vozidiel.

2.2.3 Bezpečnosť cestnej premávky

Oddelenie bezpečnosti cestnej premávky (v skratke „BECEP“) je národným koordinátorom pre zvyšovanie bezpečnosti cestnej premávky v Slovenskej republike.

V roku 2023 BECEP realizoval aktivity vyplývajúce z opatrení Národnej stratégie Slovenskej republiky pre bezpečnosť cestnej premávky na roky 2021 – 2030, ktorú schválila vláda SR ako kľúčový dokument všetkých subjektov, ktoré v rámci svojej činnosti ovplyvňujú oblasť bezpečnosti cestnej premávky v SR. Prostredníctvom rôznych preventívnych aktivít apeloval na účastníkov cestnej premávky, aby dodržiavali zásady bezpečného správania sa v cestnej premávke.

BECEP aktívne využíval rôzne typy mediálneho priestoru na komunikáciu dôležitých tém z oblasti bezpečnosti cestnej premávky. Pokryté boli všetky kategórie a vekové skupiny účastníkov cestnej premávky. BECEP taktiež odštartoval komplexnú komunikačnú kampaň v online priestore prostredníctvom uverejňovania audiovizuálnych spotov, pravidelných príspevkov a blogových článkov na sociálnych sieťach a svojej webovej stránke.

Zorganizoval a podporil rôzne preventívne podujatia vo viacerých regiónoch SR. Veľká pozornosť bola venovaná mladým, začínajúcim vodičom ako rizikovej skupine účastníkov cestnej premávky. V spolupráci s odborom dopravnej polície Prezídia Policajného zboru SR a zástupcami samosprávnych krajov BECEP zorganizoval sériu diskusií Martin Murcko BECEP tour so študentami stredných škôl za účasti mladého futbalového talentu Martina Murcka, ktorého kariéra a život boli negatívne ovplyvnené vážnou, nezavinenu dopravnou nehodou. Študentom podal osobnú výpoveď ako obeť dopravnej nehody s doživotnými následkami. Pre študentov stredných škôl bol naďalej organizovaný aj projekt Život má zelenú.

Súčasťou viacerých podujatí bolo aj zážitkové vzdelávanie prostredníctvom simulátora prevrátenia vozidla pri dopravnej nehode, simulátora nárazu vozidla do pevnej prekážky a okuliarov simulujúcich stav po požití alkoholu

alebo inej návykovej látky. Účastníkom boli bezplatne poskytované reflexné, vzdelávacie a informačné materiály. V spolupráci so Slovenským Červeným krížom vydal BECEP nový informačný leták Ponehodová prvá pomoc. Všetkým stredným školám zameraným na štúdium dopravných odborov distribuoval letáky Nehraj sa na hrdinu a dodržiavaj pravidlá cestnej premávky!, súčasťou ktorých bola aj výzva k nulovej tolerancii alkoholu za volantom a orientačný čas odbúravania alkoholu z krvi.

Zámerom všetkých týchto aktivít bola snaha naplňovať spoločné ciele EÚ, ktorými sú zníženie úmrtí a ťažkých zranení pri dopravných nehodách o 50 % do roku 2030 v porovnaní s rokom 2020 a dosiahnutie nulovej úmrtnosti a ťažkých zranení pri dopravných nehodách do roku 2050 (Vízia nula).

V roku 2024 plánuje BECEP v rámci začatej online kampane komunikovať viaceré dôležité témy ako alkohol v cestnej premávke, dodržiavanie bezpečného odstupu pri predchádzaní zraniteľných účastníkov cestnej premávky, moderné spôsoby mikromobility (e-kolobežky) a agresivita v cestnej premávke. Naďalej pokračovať aj v organizácii preventívnych podujatí a apelovať na širokú verejnosť k zodpovednému správaniu sa v cestnej premávke. Porovnanie základných ukazovateľov dopravnej nehodovosti za rok 2023 v Slovenskej republike a Českej republike:

	Celkový počet dopravných nehôd (DN)	Počet usmrtených osôb pri DN	Počet ťažko zranených osôb pri DN	Počet ľahko zranených osôb pri DN
SR	11 671	267	894	4 984
ČR	94 945	455	1 751	23 936

Zdroj: Štatistiky MV SR a Polície ČR

2.2.4 Cyklistická doprava

Hlavným ťažiskom činnosti oddelenia nemotorovej dopravy v roku 2023 bola realizácia investícií zameraných na výstavbu cyklistickej infraštruktúry formou organizovania a administratívneho zabezpečenia štyroch výziev na poskytnutie finančných príspevkov:

- výzvy na predkladanie žiadostí o poskytnutie dotácie zo štátneho rozpočtu na účel výstavby základnej a doplnkovej cyklistickej infraštruktúry, vrátane vyhotovenia projektových dokumentácií s celkovou alokáciou 13,1 mil. €;
- výzvy na predkladanie žiadostí o poskytnutie dotácie zo štátneho rozpočtu na účel výstavby doplnkovej cyklistickej infraštruktúry – cykloprístreškov v areáloch základných a stredných škôl alebo v ich bezprostrednom okolí s celkovou alokáciou 750-tisíc €;
- výzva na predkladanie žiadostí o poskytnutie prostriedkov z POO na účel výstavby cyklistickej infraštruktúry s celkovou alokáciou prostriedkov 30,4 mil. €;
- výzva na predkladanie žiadostí o poskytnutie prostriedkov z POO na účel výstavby cyklistickej infraštruktúry s celkovou alokáciou prostriedkov 50 mil. €.

Zameranie sa na činnosť realizácie investícií v cyklistickej doprave vyplýva z hlavného cieľa, ktorým je dosiahnutie 10 %-ho podielu cyklistickej dopravy na celkovej del'be prepravnej práce.

V snahe o naplnenie uvedeného cieľa je oddelenie nemotorovej dopravy na Ministerstve dopravy SR od roku 2019 realizátorom investície v objeme 13,1 mil. € z prostriedkov štátneho rozpočtu a prostredníctvom I. výzvy z roku 2019 došlo k použitiu finančných prostriedkov z tejto sumy v celkovej čiastke 8,5 mil. € na 59 cykloprojektov, ktoré boli v roku 2022 ukončené. V roku 2023 boli žiadatelia povinní predložiť do 15. februára vyúčtovanie poskytnutej dotácie, ktoré boli spracované a výzva bola vecne ukončená.

Rok 2023 bol dôležitým míľnikom aj z hľadiska prípravy a zabezpečenia podmienok pre realizáciu investícií v ob-

jeme 750-tisíc €, ktorých cieľom je financovanie výstavby cykloprístreškov v areáloch základných a stredných škôl alebo v ich bezprostrednom okolí. Tieto financie boli získané zo zdrojov, ktoré vznikli vrátením nevyčerpaných dotácií z projektov realizovaných v roku 2020 v rámci I. výzvy s alokáciou 13,1 mil. €. V roku 2023 došlo k uzavretiu zmlúv s 28 úspešnými žiadateľmi, ktorým boli následne poskytnuté finančné prostriedky vo výške 733 582,23 €, ktoré mali možnosť využiť do konca roka.

Najvýznamnejšou aktivitou v roku 2023 z pohľadu investície do rozvoja cyklistickej infraštruktúry bola realizácia investície, zameranej na výstavbu cyklistickej infraštruktúry v rámci plánu obnovy. Finančné prostriedky vo výške 85 mil. €, ktoré sú pre túto investíciu alokované, sú predpokladom prefinancovania projektov v celkovej dĺžke 161,8 km realizovaných v období rokov 2020 až 2026. S cieľom poskytnutia prostriedkov z plánu obnovy bola v roku 2022 vyhlásená výzva na predkladanie žiadostí o poskytnutie prostriedkov. Na túto výzvu boli alokované prostriedky vo výške 30,4 mil. €. V rámci I. výzvy z POO bolo predložených 52 žiadostí o poskytnutie prostriedkov mechanizmu v celkovej výške požadovaných prostriedkov mechanizmu 43,64 mil. € a predpokladaným príspevkom k cieľu 128,57 km. Po vyhodnotení výzvy bolo úspešných 25 žiadateľov, z ktorých jeden žiadateľ nepristúpil k podpisu zmluvy, traja žiadatelia nesúhlasili s krátením oprávnených výdavkov a 21 žiadateľov pristúpilo k podpisu zmluvy v celkovej výške 23,8 mil. € a s predpokladaným príspevkom k cieľu 72,397 km.

V rámci Plánu obnovy a odolnosti bola v roku 2023 vyhlásená aj druhá výzva, s lehotou na predkladanie žiadostí do 31.1.2024. Na túto výzvu boli alokované prostriedky mechanizmu vo výške 60 mil. €.

V roku 2023 sa pokračovalo v príprave aktualizácie národnej cyklostratégie vrátane definovania národnej siete cyklotrás, ktorý vychádzal z projektu Interreg „Danube Cycle Plans“ Dunajského nadnárodného programu (implementácia od 1.7.2020 do 31.12.2022), do ktorého bolo ministerstvo dopravy zapojené ako projektový partner za Slovenskú republiku, v rámci ktorého bola spracovaná cyklostratégia pre Dunajský región spolu s dunajskou sieťou cyklotrás (DanuVelo). Aktualizácia národnej cyklostratégie predstavuje jeden zo základných strategických dokumentov, ktorý určuje budúce vízie a ciele pre oblasť rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky. V roku 2023 došlo k predloženiu finálneho dokumentu Žilinskou univerzitou, ktorý sa spracováva, aby sa mohol zapracovať do strategického plánu rozvoja dopravy SR do roku 2030.

Rovnako v roku 2023 pokračovali aj aktivity v oblasti propagácie cyklistickej dopravy. Vďaka iniciatíve oddelenia nemotorovej dopravy bola zabezpečená spoluúčasť MD SR na organizovaní kampane „Do práce na bicykli 2023“. Zároveň bola zorganizovaná v roku 2023 v rámci Európskeho týždňa mobility aj osvetová akcia zameraná na dopravnú výchovu pre deti základných škôl.

Plán na rok 2024

- dokončenie administrácie II. výzvy („Výzva školy“) na predkladanie žiadostí o poskytnutie dotácie zo štátneho rozpočtu (oprávnené obdobie do konca roka 2023);
- v rámci I. cyklovýzvy - spracovanie žiadostí o platbu, zabezpečenie kontroly verejného obstarávania, spracovanie vyúčtovania žiadostí o platbu;
- vyhodnotenie II. výzvy na predkladanie žiadostí o poskytnutie prostriedkov z POO na účel výstavby cyklistickej infraštruktúry a uzatvorenie zmlúv s úspešnými žiadateľmi;
- vyhlásenie III. cyklovýzvy na predkladanie žiadostí o poskytnutie prostriedkov z Plánu obnovy a odolnosti na účel výstavby cyklistickej infraštruktúry;
- spracovanie dokumentu aktualizovanej národnej cyklostratégie do strategického plánu rozvoja dopravy SR do roku 2030;
- pokračovanie v osvetových a propagačných aktivitách na podporu cyklistickej dopravy (kampane „Do práce na bicykli“, „Do školy na bicykli“, „Európsky týždeň mobility“).

2.2.5 Elektronický národný register informácií dopravy

V roku 2023 prebiehala príprava projektovej dokumentácie k projektu „Elektronický národný register informácií dopravy“ (eNRI DOP). Cieľom projektu je zabezpečiť komplexný zber a poskytovanie dopravných informácií (statických, dynamických dát, ako aj údajov o multimodálnom cestovaní) v zmysle príslušnej legislatívy EÚ („Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2023/2661 z 22. novembra 2023, ktorou sa mení smernica 2010/40/EÚ o rámci na zavedenie inteligentných dopravných systémov v oblasti cestnej dopravy a na rozhrania s inými druhmi dopravy a nadväzujúce delegované nariadenia) na báze otvorených dát prostredníctvom národného prístupového bodu. Okrem integrácie rôznorodých dát z viacerých druhov dopravy je zámerom aj využiť tieto dáta v rámci analytických postupov rezortu dopravy na kvalitnejšie a efektívnejšie rozhodovanie v oblasti s cieľom optimalizovať vynakladanie verejných zdrojov štátneho rozpočtu pri investíciách do dopravy a dopravnej infraštruktúry.

Prvá verzia projektovej dokumentácie bola v lete 2023 predložená na verejné pripomienkovanie. V ďalšom období prebiehalo vyhodnocovanie pripomienok a úprava rozsahu a rozpočtu projektu.

Plán na rok 2024

- finalizácia aktualizovanej verzie projektovej dokumentácie
- predloženie projektu na schvaľovanie Ministerstvu investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky ako riadiacemu orgánu Programu Slovensko 2021-2027

2.3 Inštitút dopravnej politiky

Inštitút dopravnej politiky (IDP) predstavuje analytický útvar ministerstva. Do agendy IDP spadá príprava analytických materiálov a podkladov, investičné plánovanie – harmonogramy – a prioritizácia infraštruktúrnych projektov a z analytického a dátového pohľadu aj aktualizácia Dopravného modelu SR.

IDP v roku 2023 pripravilo aktualizáciu oboch harmonogramov infraštruktúry – cestnej a železničnej. Pokračovalo v praktickom riešení uplatňovania metodických pokynov pre indexáciu cien stavebných výrobkov. IDP pripravilo indexačné vzorce a metodiky aj pre oblasť železničnej dopravy – dráhových vozidiel. Dôležitou aktivitou a úspechom bolo zverejnenie aplikácie „IDP Interactive“, nástroja na zverejňovanie dát o doprave a iných súvisiacich dátach, vrátane manuálu k aplikácii. V rámci bežnej agendy IDP pripravovalo rôzne výstupy podľa požiadaviek vedenia ministerstva a vecných sekcií. Z externých partnerov bola najvýznamnejšia spolupráca s Útvárom hodnoty za peniaze, a to najmä v oblasti hodnotenia investícií.

Plnenie úloh Stratégie lepšej regulácie RIA

IDP trvalo zabezpečuje informovanosť zamestnancov MD SR o ustanoveniach a aktuálnych zmenách Jednotnej metodiky na posudzovanie vybraných vplyvov (JM). Zároveň sa aktívne podieľa na tvorbe príslušného legislatívneho rámca. V spolupráci s Osobným úradom realizuje viackrát ročne internú vzdelávaciu aktivitu - seminár „Jednotná metodika na posudzovanie vybraných vplyvov“. Za účelom dôsledného uplatňovania JM poskytuje IDP vecným útvarom MD SR odborné konzultácie a spoluprácu pri vypracovávaní Doložky vybraných vplyvov, analýz vybraných vplyvov, ex post hodnotení regulácií zaradených do Registra ex post, ako aj pri komunikácii s Komisiou pre posudzovanie vybraných vplyvov.

Plán na rok 2024

V roku 2024 bude IDP pokračovať vo svojej analytickej práci a úlohách a naplňaní agendy. IDP plánuje aktualizáciu investičných priorit a harmonogramov a v spolupráci s Útvárom hodnoty za peniaze hodnotenie projektov. Pokračovať bude aj v zlepšovaní IDP Interactive.

2.3.1 Dopravný model

Dopravný model SR je základným analytickým nástrojom využívaným pri príprave projektov rozvoja dopravnej infraštruktúry. Je využívaný pre účely spracovania štúdií realizovateľnosti a následné ekonomické hodnotenie projektov. Predstavuje súčasť zo základnej podmienky EK pre čerpanie fondov EÚ v novom programovom období rokov 2021 – 2027. Na aktualizácii dopravného modelu a v rámci súvisiacich aktivít spolupracuje MD SR formou získavania podkladov s podriadenými organizáciami v rámci rezortu, Štatistickým úradom SR a Útvárom hodnoty za peniaze na Ministerstve financií SR.

V priebehu roka 2023 boli v rámci kontinuálnej aktualizácie Dopravného modelu SR vykonané nasledovné činnosti:

- aktualizácia modelu železničnej a cestnej nákladnej dopravy a jeho kalibrácia,
- prepracovanie modelu generovania ciest, vzorcov a podkladových dát pre výpočet atraktivity a produktivity zón,
- kalibrácia modelu distribúcie ciest podľa prieskumu mobility, odhady parametrov distribučných funkcií,
- testovanie a výber vhodných typov modelov priradenia trasy pre všetky dopravné prostriedky.

2.4 Verejná osobná doprava

Slovenská republika sa prostredníctvom Plánu obnovy a odolnosti (POO) zaviazala, že schváli a uvedie do platnosti nový zákon o verejnej osobnej doprave. Potreba zákona, ktorý by po obsahovej stránke legislatívne upravený verejnú osobnú dopravu, tu bola aj dlhodobo v minulosti. Práve POO je jedným z vhodných nástrojov, ako takýto zákon uviesť do platnosti v podmienkach SR. Zákon bol schválený a vstúpi do platnosti od 1.1.2024.

Zákon o verejnej osobnej doprave zjednocuje podmienky prevádzkovania verejnej osobnej dopravy a zavádza novinky v jej integrácii. Spresňuje ustanovenia týkajúce sa dopravnej obslužnosti a integrovaných dopravných systémov, vytvára legislatívne podmienky pre zavedenie integrovaných cestovných lístkov na celom Slovensku a vytvorenie štandardu bezkontaktného platby vo všetkých vozidlách verejnej dopravy objednávaných vo verejnom záujme. Zákon zároveň upravuje podmienky pre vznik Národnej dopravnej autority, ktorej úlohou bude koordinácia objednávateľov a organizátorov v oblasti dopravnej obslužnosti územia, koordinácia a integrácia verejnej osobnej dopravy, príprava národného plánu dopravnej obslužnosti a pod. K zákonu bude v priebehu roka 2024 pripravený vykonávací predpis, ktorý bude zjednocovať tarifné skupiny, spôsob tvorby cestovných poriadkov a ich zverejňovanie, štandardy vozidiel a spôsob označovania. Zákon tiež vytvára podmienky na zjednotenie prevádzkového prístupu viacerých druhov verejnej dopravy, s cieľom v čo najväčšej miere eliminovať nežiadúce rozdiely. Cieľom je tiež, aby mal systém verejnej osobnej dopravy zadané prestupné uzly, štandardy dopravnej obslužnosti, ale aj vybavenosti infraštruktúry, s cieľom zvýšiť počet cestujúcich vo verejnej osobnej doprave.

Schválenie zákona o verejnej osobnej doprave v Národnej rade Slovenskej republiky a jeho následná platnosť je jedným z monitorovacích krokov pre míľniky a ciele v rámci Plánu obnovy a odolnosti, Komponentu 3 – Udržateľná doprava – Reformy 2: Reforma verejnej osobnej dopravy.

Plán na rok 2024

V rámci prípravy zákona sa ministerstvo dopravy dohodlo s partnermi v sektore verejnej osobnej dopravy na vyhodnocovaní aplikačnej praxe zákona v priebehu jeho účinnosti s možnosťou, že zákon bude v prípade potreby novelizovaný. Okrem samotného zákona bude v poslednom kvartáli roku 2024 účinná vykonávacia vyhláška, ktorá špecifikuje ustanovenia v zákone.

2.5 Železničná a kombinovaná doprava

2.5.1 Osobná a nákladná železničná doprava

Ministerstvo dopravy SR sa aj v roku 2023 zaoberalo kontrolou zmluvne dohodnutých štandardov so železničnými podnikmi, ktorých cieľom je skvalitnenie prepravy cestujúcich v osobných vozňoch, ako aj zlepšenie prostredia a informovanosti v jednotlivých železničných staniciach a zastávkach. Zamestnanci sekcie železničnej dopravy a dráh (ďalej len „SŽDD“) vykonali v roku 2023 spolu 84 štátnych odborných dozorov, a to v nasledovných oblastiach a subjektoch:

Zamestnanci SŽDD vykonali kontrolu v 39 železničných staniciach/zastávkach u prevádzkovateľa dráhy Železníc Slovenskej republiky (ďalej len „ŽSR“) zameranú na plnenie ustanovení Čiastkovej zmluvy na prevádzkovanie železničnej infraštruktúry a servisných zariadení na rok 2023 a kontrolu štandardov železničných staníc a zastávok. Ich cieľom bolo zistiť dodržiavanie plnenia dohodnutých štandardov na železničných staniciach, resp. zastávkach a dosiahnuť zvýšenie kvality infraštruktúry pre cestujúcu verejnosť, ako aj správy a údržby železničnej infraštruktúry. Najčastejšie zistené nedostatky boli: nedostatky vonkajšieho vybavenia a funkčnosti, čistota vnútorných priestorov, exteriér budov a vonkajších priestorov, grafity a pod.

Ďalej vykonali zamestnanci SŽDD kontroly u prevádzkovateľa dopravy na dráhe u dopravcu Železničná spoločnosť Slovensko, a. s. (ďalej len „ZSSK“), zamerané na kontrolu dodržiavania podmienok a povinností dopravcu ustanovených v § 15 a § 16 zákona č. 514/2009 Z. z., pričom cieľom bolo zistiť dodržiavanie plnenia dohodnutých štandardov vo vlakoch osobnej dopravy. U dopravcu bolo vykonaných 45 kontrol na základe Čiastkovej zmluvy pre rok 2023 k Zmluve o dopravných službách vo verejnom záujme zo dňa 27. 11. 2020, obsahujúcej požiadavky na plnenie štandardov vlakov osobnej dopravy v prílohe č. 3 „Štandardy vlakov a kvalitatívne parametre“ k Čiastkovej zmluve. Najčastejšie zistené nedostatky boli: radenie vlakov, čistota, toalety, ploché kolesá, okná a dvere, chýbajúce, resp. poškodené súčasti interiéru, klimatizácia, hrdza, grafity, poškodený lak, nedostatky informačného systému, odpadkové koše a otvorené rozvodové skrine.

Na úhradu objednaných dopravných služieb vo verejnom záujme v roku 2023 v plánovanom rozsahu 37,714 mil. vlkm v zmysle Zmluvy pri prevádzkovaní osobnej dopravy na dráhe bola v prospech ZSSK zo štátneho rozpočtu zaúčtovaná úhrada dopravných služieb vo verejnom záujme vo výške 408 725 899 €. Poskytnuté prostriedky boli použité na úhradu ekonomicky oprávnených nákladov pre osobnú dopravu, najmä na poplatok za použitie dopravnej cesty, trakčnú energiu, osobné náklady, opravy a údržbu a na ďalšie činnosti a služby súvisiace s prevádzkovaním vlakov v zmysle vyššie uvedenej zmluvy.

Na základe návrhu pracovnej skupiny pre liberalizáciu boli zohľadnené všetky technické a ekonomické prvky, ktoré majú vplyv na efektivitu súťaže, preto sa pristúpilo k úprave časového rozloženia vyhlasovania jednotlivých súťaží, pričom v kontexte úpravy Harmonogramu liberalizácie a vzhľadom na Plán dopravnej obslužnosti a Strategický plán rozvoja dopravy až do roku 2050.

Dňa 24. 10. 2023 bol uzatvorený Dodatok č. 1 k Rámcovej zmluve o dopravných službách vo verejnom záujme pri prevádzkovaní osobnej dopravy na úseku Bratislava – Dunajská Streda – Komárno so spoločnosťou Leo Express Slovensko s. r. o. Predmetom tohto dodatku bolo stanovenie jednoznačného spôsobu výpočtu výšky Ročnej zálohovej úhrady zavedením metodiky výpočtu. Zároveň sa prijala protikorupčná doložka a upravili sa skutočnosti ohľadom vydávania preukazu na bezplatnú dopravu. V roku 2023 bola taktiež uzatvorená Čiastková zmluva na roky 2023 a 2024 za účelom zabezpečenia dopravných služieb súvisiacich s prevádzkovaním verejnej osobnej železničnej dopravy na uvedenej relácii.

V roku 2023 obohatili vozidlový park ZSSK tri nové 2-podlažné 6-vozňové klimatizované električky jednotky Stadler KISS radu 561 a druhá séria 4-vozňových klimatizovaných električiek Škoda Panter radu 660. Dokončená bola dodávka 17 nových veľkopriestorových klimatizovaných vozňov pre regionálnu dopravu radu Bdmmpz od ŽOS Vrútky, ktorá prebiehala od roku 2021 a modernizácia 35 veľkopriestorových vozňov pre regionálnu

dopravu radu Bdt, vyrobených vo Vagónke Studénka v rokoch 1986 až 1987, na rad Bdteer v ŽOS Trnava, ktorá prebiehala taktiež od roku 2021 a ktorá zahŕňala okrem komplexnej modernizácie interiéru aj dosadenie vákuových WC a klimatizácie. V ŽOS Vrútky prebehla aj modernizácia elektrických jednotiek GTW 2/6 radu 425 Tatranských elektrických železníc.

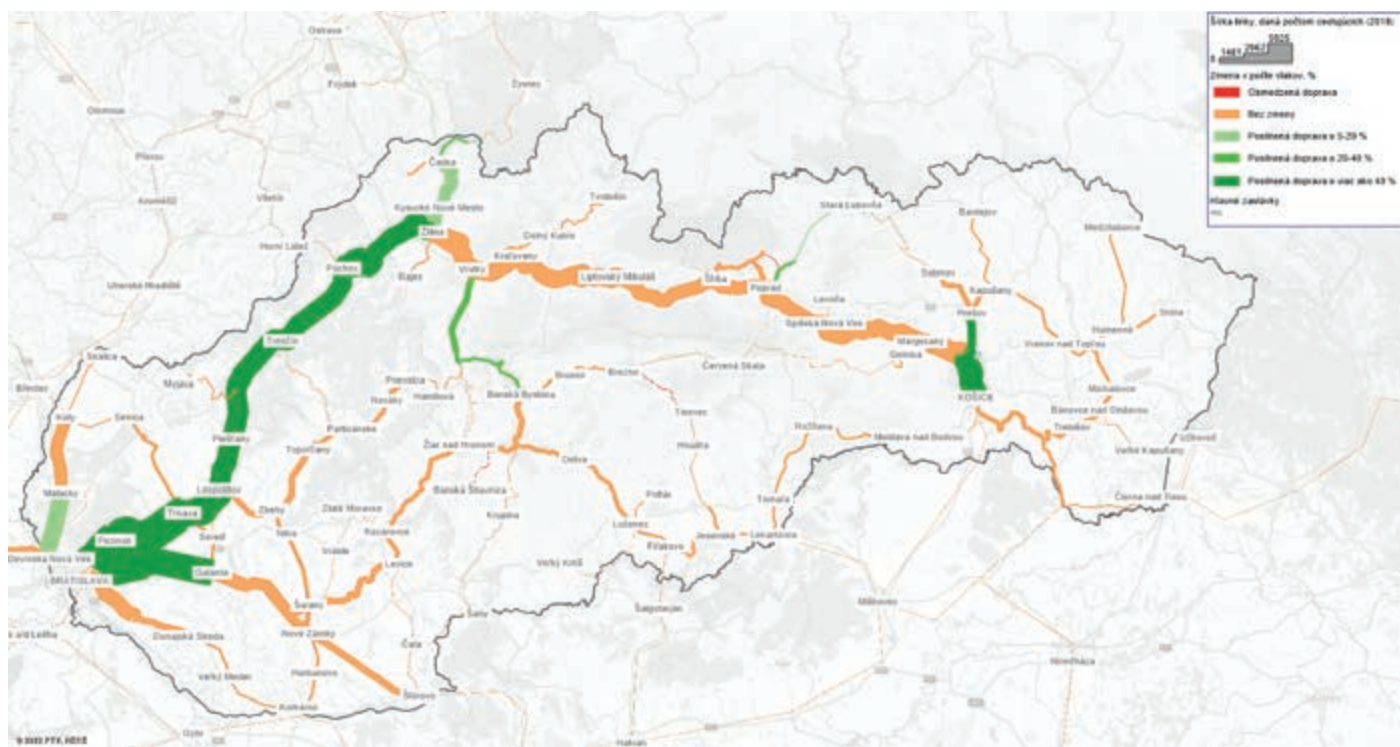
2.5.2 Optimalizovaný grafikon železničnej dopravy

V roku 2022 nadobudol platnosť reformný grafikon vlakovej dopravy 2022/23 (GVD). Objednanie dopravných služieb vo verejnom záujme v železničnej osobnej doprave prvýkrát vychádzalo z Plánu dopravnej obslužnosti (PDO) pre železničnú osobnú dopravu, ktorý bol podkladom pre tvorbu GVD. Zmeny v zmysle PDO boli premietnuté v novom GVD 2022/2023.

Grafikon zavedením pravidelných intervalov, úpravami časov jazdy a zjednotením vlakov na linkách posilnil dopravu o 4 % (Obr. 1), zavedením aj pásmovej obsluhy zrýchlil medzimiestské spojenie v priemere o 2 minúty, zreálnením kapacity a lepšími obratmi vozidiel a personálu znížil jednotkové dotácie o 7 %. Vďaka uvedeným zmenám cestuje 12 % cestujúcich rýchlejšie o 15 minút a 80 % cestujúcich rovnako ako dnes. Pomalšie približne o 12,5 minúty cestuje 6 % cestujúcich, a to najmä kvôli výlukám. Na najviac využívaných linkách došlo k posilneniu dopravy až o 35 %. Celkovo vlaky odjazdili v GVD 2022/23 o 2,15 milióna kilometrov ročne viac (+ 6 %). Zavedením optimalizovaného grafikonu došlo k zvýšeniu tržieb o 3 % a počtu platiacich cestujúcich o 6 %. Na základe uvedeného došlo k zefektívneniu železničnej osobnej dopravy a zníženiu jednotkových nákladov.

Návrh GVD 2022/2023 bol vypracovaný v priebehu prvého polroka roku 2022 a následne bol v júni štandardne predložený na pripomienkovanie jednotlivým samosprávnym krajom, v súlade s termínom stanoveným v § 81 vyhlášky č. 351/2010 o dopravnom poriadku dráh. Samosprávne kraje vzniesli vlastné pripomienky, ako aj pripomienky od občanov, obecných samospráv a ďalších osôb. Relevantnosť týchto pripomienok a prípadná možnosť ich zapracovania boli vyhodnotené na tzv. parciálnych poradách ku grafikonu, ktoré sa uskutočnili 18.7. – 20.7.2022 a na ktorých sa zúčastnili zástupcovia všetkých samosprávnych krajov, MD SR, Útvaru Hodnoty za peniaze (ÚHP) Ministerstva financií Slovenskej republiky, Železničnej spoločnosti Slovensko a Železníc Slovenskej republiky. V prípade, ak boli predložené pripomienky relevantné a bolo možné ich zapracovať do grafikonu, boli zapracované. Požiadavky na vlaky, ktoré sú mimo zavedeného systému (vedené mimo interval, v inej trase, v iných dňoch), avšak majú opodstatnenie, boli vzhľadom na potrebné finančné krytie a v tom čase stále neodsúhlasený štátny rozpočet, do grafikonu zapracované s poznámkou „ide odo dňa vyhlásenia.“ V konečnom dôsledku, vzhľadom na čo najväčšiu optimalizáciu železničnej dopravy a jej systémovosť, s ohľadom na stav infraštruktúry, jej kapacitu, verejné financie a s cieľom znížiť jednotkové náklady (náklady na 1 vlakokilometer), nebolo možné vyhovieť všetkým požiadavkám samosprávnych krajov. Aj napriek tomu bola v GVD 2022/23 ponuka železničnej dopravy navýšená (+ 6 %, resp. 2,15 mil. kilometrov ročne). Finálna podoba GVD 2022/23 bola sfinalizovaná 31.8.2022 a zverejnená na začiatku septembra.

Obr. 1: Zmena počtu vlakov v GVD 2022/2023

Zdroj: ÚHP, ZSSK (počty cestujúcich)

Plán na rok 2024

Reformný GVD 2022/23 a jeho objednávka v zmysle PDO pre železničnú osobnú dopravu je jedným z míľnikov Plánu obnovy a odolnosti, Komponentu 3 – Udržateľná doprava – Reformy 2: Reforma verejnej osobnej dopavy. Pri tvorbe GVD na rok 2023/24 sa pokračovalo v implementácii počiatkovej fázy PDO, avšak už len s lokálnymi zmenami v menšom rozsahu, ktoré zohľadňujú už ukončené, ako aj prebiehajúce rekonštrukčné a modernizačné práce na sieti železníc v SR tak, aby bol naplnený termín tohto míľnika, stanovený na 31.12.2023. Medzi najväčšie zmeny patrí pridanie 12 vlakov denne medzi Bratislavou a Rajkou, predĺženie osobných vlakov z Čadce až do Skalitého, zlepšenie piatkovej dopravy na úseku Košice – Prešov – Lipany – Plaveč

2.5.3 Železničná infraštruktúra

Súčasná dopravná infraštruktúra sa vyznačuje dostatočnou hustotou tratí, staníc a zastávok, dobrou kvantitatívnou a štrukturálnou základňou a dobrou nadväznosťou železničnej siete ŽSR

na sieť susedných štátov. Aj napriek tomu však medzi jej hlavné nedostatky patrí nízka úroveň traťových rýchlostí, úseky bez elektrifikácie a absencia vybavenosti technológiami na plynulú prepravu tovarov a osôb. Preto je skvalitnenie súčasných technických parametrov železničných tratí vrátane všetkých zariadení železničnej infraštruktúry nevyhnutné pre zrýchlenie železničnej prepravy, zvýšenie bezpečnosti, zaistenie technickej interoperability podľa európskych štandardov a zvýšenie ekonomickej efektívnosti železničnej dopravy znížením jej prevádzkových nárokov.

Na modernizáciu a rekonštrukciu železničnej infraštruktúry sa využívajú prostriedky z fondov EÚ a príslušného spolufinancovania, prostriedky z rozpočtu verejnej správy čerpané na základe zmluvy o poskytnutí finančných prostriedkov z rozpočtovej kapitoly MD SR uzatvorenej medzi ŽSR a MD SR a vlastné zdroje ŽSR.

Dňa 4. júla 2022 bola podpísaná Rámcová zmluva o prevádzkovaní, rozvoji a modernizácii železničnej infraš-

truktúry na roky 2023 – 2032 (ďalej len „Rámcová zmluva“) medzi vlastníkom infraštruktúry v zastúpení MD SR a ŽSR. Na základe tejto Rámcovej zmluvy sa každoročne uzatvára Čiastková zmluva o prevádzkovaní železničnej infraštruktúry a servisných zariadení, ako aj Čiastková zmluva o rozvoji a modernizácii železničnej infraštruktúry a servisných zariadení pre daný rok.

Na základe Čiastkovej zmluvy na prevádzkovanie železničnej infraštruktúry a servisných zariadení na rok 2023 zo dňa 30. 12. 2022 v znení Dodatku č. 1 zo dňa 05. 04. 2023 a Dodatku č. 2 zo dňa 11. 12. 2023 k Rámcovej zmluve v znení Dodatku č. 1 zo dňa 28. 12. 2022 a Dodatku č. 2 zo dňa 25. 10. 2023 boli ŽSR v roku 2023 pridelené finančné prostriedky (bežný transfer) v celkovej sume 413 799 103,00 €, a to nasledovne:

- 391 299 103 € bolo vyčlenených na pokrytie ekonomicky oprávnených nákladov, ktoré súviseli so zabezpečením prevádzkovania železničnej infraštruktúry a servisných zariadení, uvedená suma zahŕňa poskytnuté finančné prostriedky na kompenzáciu finančných dopadov súvisiacich s nárastom cien energií vo výške 11 987 714 €,
- z pridelených finančných prostriedkov na zabezpečenie kompenzácie finančných dopadov
- zo zníženia úhrad za prístup k železničnej infraštruktúre pre železničné podniky, ktoré poskytujú dopravné služby v nákladnej doprave vo výške 22 500 000 € vyčerpali za rok 2023 finančné prostriedky vo výške 22 475 971,42 € (nedočerpané finančné prostriedky boli vo výške 24 028,58 €).
- Na základe Čiastkovej zmluvy na rozvoj a modernizáciu železničnej infraštruktúry a servisných zariadení na rok 2023 zo dňa 9.10.2023, uzatvorenej medzi ŽSR Bratislava a MD SR, bolo ŽSR realizované čerpanie finančných prostriedkov (kapitálového transferu) vo výške 66 829 051,21 €

Rok 2023 sa v rámci modernizácie, rekonštrukcie a obnovy železničnej infraštruktúry vyznačoval týmito významnými investičnými akciami:

- v marci ŽSR podpísali zmluvu na **Implementáciu GSM-R do siete ŽSR na úseku Varín – Košice – Čierna nad Tisou štátna hranica**. Hlavným účelom stavby je vybudovať digitálnu rádiovú komunikačnú sieť GSM-R podľa štandardov definovaných v legislatíve EÚ a SR. Stavba je líniového charakteru a je pokračovaním už vybudovanej mobilnej rádiovej siete GSM-R SK na trase Bratislava – Žilina – Čadca – št.hr. SR/ČR. Dĺžka úseku je 329 km. Dielo sa člení na dve stavby: „Implementácia GSM-R do siete ŽSR, úsek Varín – Košice“ a „Implementácia GSM-R do siete ŽSR, úsek Košice – Čierna nad Tisou štátna hranica“,
- v apríli podpísali štatutári MD SR, Bratislavského samosprávneho kraja a ŽSR Memorandum o spolupráci pri výstavbe dvoch nových tratí. Prvou by mala byť trať z mestskej časti Bratislava – Vajnory do Pezinka cez Chorvátsky a Slovenský Grob. V rámci toho by mala byť zrekonštruovaná aj železničná stanica Bratislava-Vajnory. Druhá nová železničná trať by mala viesť z Lamača cez Záhorskú Bystricu a Stupavu až do Lozorna,
- v máji bola podpísaná zmluva na elektrifikáciu a súvisiace rekonštrukcie na úseku trate Bánovce nad Ondavou – Humenné. Účelom stavby je elektrifikácia existujúcej jednokoľajnej železničnej trate v úseku Bánovce nad Ondavou – Humenné, vykonanie ďalších požadovaných predelektrifikačných prác a zrealizovanie súvisiacej rekonštrukcie na tomto úseku železničnej trate,
- v októbri sa začali práce na **termináli integrovanej osobnej prepravy (TIOP) Vrakuňa**. Ide o prvý terminál, ktorý ŽSR realizujú v Bratislave. Priniesť by mal zahustenie siete železničných zastávok, ktoré sa tak stanú dostupnejšími pre verejnosť. Cieľom projektu je zvýšenie atraktivity železničnej dopravy a vďaka jednoduchému prestupu na mestskú hromadnú dopravu aj zníženie individuálnej prepravy autami,
- v decembri ŽSR podpísali zmluvu na realizáciu stavby „Modernizácia železničnej trate Žilina – Košice, úsek trate Poprad Tatry (mimo) – Krompachy - **A.1 Poprad Tatry (mimo) – Vydrník**.“ Predmetom riešenia tohto úseku v dĺžke 14,217 km je odstránenie zlého technického stavu trate, zvýšenie rýchlosti zo 100 na 160 km/h., diaľkové ovládanie trate a náhrada úrovňových priecestí mimoúrovňovými.

Stavebne ukončené projekty

V roku 2023 sa podarilo stavebne zrealizovať viacero projektov železničnej infraštruktúry, ktorých modernizáciou prišlo k skvalitneniu a zlepšeniu technických parametrov trate, k zrýchleniu vlakov, k ekologizácii a k zvýšeniu bezpečnosti. Sú to: úsek trate Poprad Tatry – Lučivná, Trnovec nad Váhom – Tvrdošovce, Nové Zámky – Palárikovo, ŽST Dvory nad Žitavou, Boleráz – Smolenice, Šaštín – Kúty, ŽST Krompachy, modernizácia Bratislavského tunela č. 2, strediská technicko-hygienickej údržby v Nových Zámkoch, Zvolene a Humennom a do prevádzky bol

spustený terminál integrovanej osobnej prepravy v Trebišove.

V septembri 2023 boli podané návrhy na kolaudáciu objektov Technicko-hygienickej údržby železničných koľajových vozidiel (ďalej len „THÚ“) pre stredisko Zvolen a Humenné, návrh na kolaudáciu objektu THÚ pre stredisko Nové Zámky je v štádiu prípravy. Po kolaudácii všetkých vyššie uvedených objektov THÚ vlastníctvo objektov THÚ pre stredisko Nové Zámky, Zvolen a Humenné bude prevedené na MD SR a MD SR následne uzatvorí zmluvu o prevádzkovaní pracoviska technicko-hygienickej údržby železničných koľajových vozidiel a o poskytovaní služieb technicko-hygienickej údržby železničných koľajových vozidiel s Prevádzkovateľom THÚ, ktorý má dominantné postavenie na vnútroštátnych trhoch so službami železničnej dopravy a ktorý bude poskytovať služby ľahkej údržby podľa a v súlade s § 54 ods. 5 zákona o dráhach.

Prevádzka THÚ prispeje k predĺženiu životnosti nových a modernizovaných železničných koľajových vozidiel. Tiež prinesú zvýšenie kvality čistenia, údržby, technických kontrol a menších opráv vlakových súprav – na jednom mieste budú vytvorené podmienky na čistenie exteriéru aj interiéru vozidiel.

Bezpečnosť na železničných priechodoch

Dlhodobou riešenou bezpečnostnou výzvou v sektore železníc je otázka bezpečnosti na železničných priechodoch. V roku 2023 bolo zaznamenaných spolu 34 nehôd na železničných priechodoch, z nich bolo 11 vážnych a 23 menších nehôd. Pri definícii a rozdelení nehôd vychádzame z § 92 zákona č. 513/2009 Z. z. o dráhach a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej iba „zákon o dráhach“). Pri týchto nehodách utrpelo 11 osôb smrteľné zranenie a 6 osôb ťažké zranenie.

Zároveň v roku 2023 evidujeme na železničných priechodoch 9 incidentov, pri ktorých neprišlo k následkom stanovených zákonom o dráhach (k smrteľnému alebo ťažkému zraneniu).

ŽSR sa zamerali v roku 2023 na realizáciu bezpečnostných opatrení nasledovnými spôsobmi: zvyšovaním bezpečnosti na priechodoch vybudovaním nových priechodných zabezpečovacích zariadení alebo úpravou existujúcich priechodných zabezpečovacích zariadení (ďalej len „PZZ“). Za rok 2023 bolo na ŽSR realizované vybudovanie nových alebo úprava existujúcich PZZ:

Traťový úsek	žkm	Stav po rekonštrukcii
ŽST Žilina – Teplička <==> Žilina – Teplička vchod. sk. obvod stanice	0,339	zabezpečené priecestie PZZ 3. kategórie bez závor typ AŽD PZZ-RE
Žilina – Teplička vchod. sk. obvod stanice	0,143	zabezpečené priecestie PZZ 3. kategórie bez závor typ AŽD PZZ-RE
ŽST Žilina zriaďovacia stanica	199,97	zabezpečené priecestie PZZ 1. kategórie so závorami typ AŽD PZZ-RE
ŽST Čečejevce <==> ŽST Moldava nad Bodvou	24,177	zabezpečené priecestie PZZ 3. kategórie so závorami typ AŽD PZZ-RE
ŽST Čečejevce <==> ŽST Moldava nad Bodvou	24,943	zabezpečené priecestie PZZ 3. kategórie so závorami typ AŽD PZZ-RE
ŽST Čečejevce <==> ŽST Moldava nad Bodvou	25,116	zabezpečené priecestie PZZ 3. kategórie so závorami typ AŽD PZZ-RE
ŽST Moldava nad Bodvou <==> Drienovec z	27,538	zabezpečené priecestie PZZ 3. kategórie so závorami typ AŽD PZZ-RE
ŽST Moldava nad Bodvou <==> Moldava nad Bodvou mesto obvod stanice	0,32	zabezpečené priecestie PZZ 3. kategórie so závorami typ AŽD PZZ-RE
ŽST Moldava nad Bodvou <==> Drienovec z	29,813	zabezpečené priecestie PZZ 3. kategórie so závorami typ AŽD PZZ-RE
dop. ZRD Nižná Slaná <==> Vlachovo nz	62,534	zabezpečené priecestie PZZ 3. kategórie o závorami typ BT
ŽST Trnovec nad Váhom <==> ŽST Tvrdošovce	124,009	zabezpečené priecestie PZZ 3.kategórie so závorami typ AŽD PZZ-RE
ŽST Trnovec nad Váhom <==> ŽST Tvrdošovce	126,801	zabezpečené priecestie PZZ 3.kategórie so závorami typ AŽD PZZ-RE.
ŽST Palárikovo <==> ŽST Nové Zámky	139,083	zabezpečené priecestie PZZ 3.kategórie so závorami typ AŽD PZZ-RE.

Celkový počet takýchto priecestí za rok 2023 bol 13 a celková suma vynaložená ŽSR na vybudovanie alebo úpravu PZZ bola 4 372 589,46 € (realizované v rámci modernizačných stavieb, financované z prostriedkov OPII 2014 – 2020, CEF, štátny rozpočet). V rámci Špecifikácie účelu použitia prostriedkov štátneho rozpočtu (Kapitálových transferov) bola v roku 2023 financovaná realizácia, resp. projekčné práce železničných priecestí v celkovej výške 90 350,31 €.

2.5.4 Európska legislatíva a medzinárodná spolupráca

Interoperabilita a európsky železničný priestor

V oblasti interoperability železničného systému Európskej únie, ktorého súčasťou sú železničná sieť a vozidlá prevádzkované na území Slovenskej republiky, došlo k významnému posunu vo vývoji harmonizovaných štandardov uplatňovaných v rámci tzv. technického piliera štvrtého železničného balíka, a to v podobe prijatia súboru vykonávacích nariadení meniacich alebo nahrádzajúcich dovtedy účinné nariadenia o technických špecifikáciách interoperability (TSI), spoločných špecifikáciách registra železničnej infraštruktúry (RINF) a Európskom registri povolených typov železničných vozidiel (ERATV). Prijatý súbor štyroch dokumentov, označovaný aj ako „revízný balík“, nadobudol účinnosť 28. septembra 2023 po schválení rozhodovacími orgánmi EÚ, ktorému prechádzal zdĺhavý proces navrhovania, pripomienkovania a odsúhlasovania jednotlivých zmien so zapojením Železničnej agentúry EÚ, zástupcov členských štátov vo Výbore pre interoperabilitu a bezpečnosť železníc, ako aj a organizácií zastupujúcich železničný sektor. Potreba revízie vyplynula predovšetkým z rámca opatrení so zameraním na digitalizáciu a ďalšiu ekologizáciu železničného systému, v súlade s predpokladanou úlohou železníc pri de-

karbonizácii dopravy v Európskej únii podľa Európskej zelenej dohody a stratégie pre udržateľnú a inteligentnú mobilitu. Zároveň bola príležitosťou pre ďalšiu aktualizáciu technických špecifikácií a odkazov na normy, prípadne ich doplnenie s cieľom odstrániť dovtedajšie otvorené body. Predmetom revízie boli záväzné technické špecifikácie, týkajúce sa väčšiny železničných subsystémov vrátane vozidiel, vozidlových a traťových zariadení riadenia-zabezpečenia a návštenia, infraštruktúry a prevádzky a riadenia dopravy. Zmenami a doplneniami sa upravujú okrem iného požiadavky na používanie nákladových jednotiek v kombinovanej doprave, jednotné povolenie osobných vozňov, zaťažiteľnosť infraštruktúry, systémové verzie Európskeho systému riadenia vlakov (ETCS) alebo vybrané požiadavky na prístupnosť železničného systému pre osoby so zdravotným postihnutím a osoby so zníženou pohyblivosťou. Počítajú tiež s perspektívnym zavádzaním inovačných riešení, ako sú budúci železničný mobilný komunikačný systém (FRMCS), automatizovaná prevádzka vlakov (ATO), digitálne samočinné spriahadlo (DAC) alebo funkcia detekcie a prevencie vykoľajenia (DDF/DPF). Revidované technické špecifikácie, so zohľadnením určitých prechodových režimov, sa nadobudnutím účinnosti stali priamo uplatniteľnými v železničnom sektore, zatiaľ čo pre ministerstvo vyplynuli viaceré úlohy súvisiace s implementáciou, ako sú identifikácia vnútroštátnych predpisov, ktoré sa týkajú otvorených bodov a špecifických prípadov v TSI alebo sa stali nadbytočnými, príprava aktualizácie národných plánov implementácie TSI a oznámenie projektov v pokročilom štádiu vývoja. Vo vzťahu k TSI týkajúcich sa telematických aplikácií v železničnej doprave prebiehalo aj v roku 2023 výročné vykazovanie ich implementácie, pričom ministerstvo spolupracovalo so Železničnou agentúrou EÚ v rámci plnenia úlohy národného kontaktného miesta.

V júli 2023 Európska komisia predstavila nový návrh nariadenia EP a Rady o využívaní kapacity železničnej infraštruktúry v jednotnom európskom železničnom priestore, ktorým sa mení smernica 2012/34/EÚ a zrušuje nariadenie (EÚ) č. 913/2010. Návrh je súčasťou balíka legislatívy pre zelenú dopravu (Greening Transport Package). Cieľom nariadenia bude stanoviť rámec, ktorý umožní efektívnejšie riadenie kapacity železničnej infraštruktúry a dopravy, s cieľom optimalizovať využitie železničnej siete, poskytnúť kvalitnú kapacitu a zefektívniť jednotlivé procesy, a tým zlepšiť výkonnosť služieb železničnej dopravy a zvýšiť kvalitu a objem dopravy. Návrh taktiež prispeje k celkovému cieľu balíka pre zelenú dopravu, a to urýchliť dekarbonizáciu nákladnej dopravy, podporiť intermodálnu dopravu a dokončiť jednotný európsky železničný priestor. SR princípy návrhu podporuje a na rokovaníach pracovných skupín bude presadzovať zachovanie efektívnosti prijatých opatrení a zamedzenie vytvárania duplicity či už v jednotlivých procesoch ale aj vytváraní podporných orgánov.

Medzinárodné zmluvy

Dňa 19. októbra 2016 vláda SR uznesením č. 478/2016 odsúhlasila účasť delegácie SR na medzinárodnej konferencii na prijatie textu Dohovoru o priamej medzinárodnej železničnej doprave (ďalej len „Dohovor“). Dohovor zahŕňa otázky týkajúce sa fungovania samotnej Organizácie pre spoluprácu železníc (ďalej len „OSŽD“), ktorá nadobudne medzivládny status a upravuje všetky otázky týkajúce sa organizovania nepretržitej medzinárodnej prepravy tovarov a osôb vrátane technických, technologických, finančných a prevádzkových aspektov. Ide o novú medzinárodnú zmluvu, ktorá má pre SR charakter prezidentskej zmluvy.

Vzhľadom na zložitú geopolitickú situáciu sa rokovania k Dohovoru v roku 2023 neuskutočňovali.

Z dôvodu výhrad Európskej únie k bilaterálnym dohodám o železničnej doprave cez štátnu hranicu medzi členskými štátmi EÚ, ktoré nie sú podľa vykonávacieho rozhodnutia Európskej komisie v súlade so Smernicou 2012/34/EÚ, sa prišlo k revízii týchto zmlúv. V procese riešenia je nová bilaterálna dohoda s Poľskom.

Na základe vzájomnej dohody zástupcov MD SR a Ministerstva inovácií a technológií Maďarska bola k 1. júnu 2023 ukončená platnosť Dohody medzi vládou Československej socialistickej republiky a vládou Maďarskej ľudovej republiky o železničnej doprave (vyhláška ministra zahraničných vecí č. 69/1987 Zb.), oznámenie Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky č. 223/2023 Z. z. Toto rozhodnutie bolo ovplyvnené najmä členstvom Slovenska a Maďarska v Európskej únii a otvorením trhu železničnej osobnej a nákladnej dopravy. Európska komisia vzhľadom na vývoj legislatívy EÚ v oblasti železničnej dopravy odporučila, aby členské štáty v čo najväčšej možnej miere zvážili ukončenie svojich starých dohôd s inými členskými štátmi, ktoré už nemusia byť potrebné, a neuzatvárali nové alebo revidované dohody.

Preprava nebezpečného tovaru

V priebehu roku 2023 prebehli rokovania v oblasti prepravy nebezpečného tovaru ako v SR, tak aj na pôde medzinárodných organizácií (OSŽD, OTIF, OSN, EK), ktoré napomohli vylepšeniu bezpečnosti v EÚ a bezpečnosti prepravy nebezpečných tovarov na území SR aj v EÚ.

Zabezpečenie dopravných výkonov v súvislosti so situáciou na Ukrajine

MD SR si v rámci dopravných výkonov vo verejnom záujme podľa Čiastkovej zmluvy pre rok 2023 objednalo posilnenie dopravy z Ukrajiny (vlak R 960 a 961 na trase Košice – Mukačevo) v počte 37-krát o ďalšiu jednotku 813/913.

2.5.6 Mestská doprava

Rok 2023 sa niesol v duchu dodávok nových vozidiel veľkého rozsahu.

Do Bratislavy bolo v tomto roku dodaných 10 nových jednosmerných 5-článkových nízkopodlažných električiek Škoda 29T3 ForCity +, 23 nových 2-článkových nízkopodlažných trolejbusov Škoda 27TrA Solaris, 16 nových 3-článkových nízkopodlažných trolejbusov Škoda – Solaris Trollino 24 a 11 nových štandardných nízkopodlažných trolejbusov SOR TNS 12 A02. V prípade vozidiel Škoda – Solaris Trollino 24 ide o prvé 3-článkové trolejbusy na Slovensku i v strednej Európe. Nové trolejbusy všetkých troch dĺžok sú vybavené pomocným akumulátorovým pohonom, ktorý umožňuje ich jazdu aj v úsekoch bez trolejového vedenia či pri výpadku dodávky elektrickej energie. Značná časť nových trolejbusov nahradí staré autobusy s naftovým pohonom, čo nezanedbateľným spôsobom zlepšuje životné prostredie v hlavnom meste. Samozrejmosťou je klimatizácia, moderný informačný systém či USB-zásuvky na nabíjanie mobilných telefónov a tabletov. Všetkých 10 nových električiek a 50 nových trolejbusov bolo spolufinancovaných z Kohézneho fondu Európskej únie prostredníctvom Operačného programu Integrovaná infraštruktúra. V súvislosti s príchodom nových trolejbusov dojazdili v Bratislave v roku 2023 posledné vysokopodlažné trolejbusy typu Škoda 15TrM a všetky trolejbusové linky tak obsluhujú výlučne bezbariérové vozidlá.

Z projektov týkajúcich sa infraštruktúry v Bratislave v roku 2023 pokračovala výstavba druhej časti električkovej trate v Petržalke (Jungmannova – Janíkov dvor), uskutočnila sa rekonštrukcia 4 trakčných meniarňí električiek a trolejbusov a napájacích káblov, prebehla prvá etapa rekonštrukcie električkovej trate na Zlaté piesky v úseku Kuchajda – Zlaté piesky a začala sa rekonštrukcia električkovej vozovne Krasňany. Projekty boli spolufinancované z Kohézneho fondu Európskej únie prostredníctvom Operačného programu Integrovaná infraštruktúra.

V Košiciach v roku 2023 pokračovala modernizácia električkovej vozovne, ktorá je spolufinancovaná z Kohézneho fondu Európskej únie prostredníctvom Operačného programu Integrovaná infraštruktúra.

Do Prešova bol v závere roku 2023 dodaný nový 2-článkový nízkopodlažný trolejbus Škoda 27TrA0 Solaris a 4 nové štandardné nízkopodlažné trolejbusy SOR TNS 12 A04. Vozidlá sú rovnako ako trolejbusy pre Bratislavu vybavené pomocným akumulátorovým pohonom, klimatizáciou, moderným informačným systémom či USB – zásuvkami. Plán na rok 2024

V pláne na rok 2024 je pokračovanie v príprave a realizácii stavieb financovaných z prostriedkov EÚ. Ide o dokončenie stavby elektrifikácie trate Haniska – Moldava nad Bodvou; pokračovanie výstavby elektrifikácie trate Bánovce nad Ondavou – Humenné; výstavby uzla Žilina; projektovej prípravy a realizácie stavby Devínska Nová Ves – Malacky a Kúty štátna hranica SR/ČR; dokončenie stavby TIOP Vrakúňa; pokračovanie výstavby modernizácie trate Poprad (mimo) – Vydrník; výstavba TIOP Bory a pokračovanie realizácie stavby rekonštrukcie nástupišťa č. 1,2,3 v ŽST Košice. V pláne je aj realizácia stavby Hronský Beňadik – ŽST Nová Baňa a vyhlásenie verejných obstarávaní na železničné stavby financované z plánu obnovy.

Pre najbližšie obdobie je prioritou pokračovanie prác na aktuálne zazmluvnených štúdiách uskutočniteľnosti:

„Národná štúdia uskutočniteľnosti vysokorýchlostnej trate prepojenia krajín V4“ s termínom ukončenia v decembri 2024, „Doplnok ŠU Uzol BA 2019 – úsek Bratislava predmestie — Bratislava filiálka“ s termínom ukončenia v máji 2025 a „Štúdia uskutočniteľnosti pre projekty: Výstavba novej trate Lamač – Záhorská Bystrica – Stupava – Lozorno a Výstavba novej trate Bratislava Vajnory – Pezinok“, ktorá je zatiaľ v úvodných fázach.

2.5.7 Intermodálna doprava

V roku 2022 bola spracovaná schéma štátnej pomoci na podporu rozvoja intermodálnej nákladnej dopravy, ktorú Európska komisia schválila 4. augusta 2022. Podľa schválenej schémy štátnej pomoci, po schválení Národnou implementačnou a koordinačnou autoritou pre Plán obnovy a odolnosti, ministerstvo dopravy vyhlásilo výzvy na projekty nových pravidelných liniek nesprevádzanej kontinentálnej kombinovanej dopravy úhradou maximálne 49 % oprávnených nákladov a na nákup nových intermodálnych prepravných jednotiek úhradou maximálne 30 % oprávnených nákladov. Uvedené výzvy boli zverejnené 17.1.2023 na webovom sídle ministerstva. Žiadatelia predložili svoje ŽoPPM vrátane projektov v júni 2023. Následne prebiehalo vyhodnocovanie žiadostí.

V roku 2023 boli tiež analyzované náklady dopravcov v súvislosti s predloženou Schémou štátnej pomoci na akceleráciu výkonov v intermodálnej nákladnej doprave, a to na preukázanie skutočností, že dotácia navrhnutá v schéme štátnej pomoci nepresahuje 30 %. Boli tiež poskytnuté zásadné stanoviská k strategickým projektom (Odstúpenie majetku pre Depo Services, modernizácia HDV – stanovisko k záložnej zmluve).

Zároveň bolo navrhnuté dopracovať legislatívne zmeny v zákone č. 514/2009 o doprave na dráhach týkajúce sa oblasti dotácií v intermodálnej doprave, avšak po vnútrorezortnom pripomienkovom konaní bol návrh vypustený z časového hľadiska pre plnenie iného míľnika, keďže existujúci zákon č. 514/2009 nebráni tomu, aby tieto dotácie mohli byť poskytované z Plánu obnovy a odolnosti v súlade so zákonom č. 368/2021 Z. z. o mechanizme na podporu obnovy a odolnosti. V súčasnosti prebieha legislatívny proces k novelizácii zákona č. 513/2009 Z. z. o dráhach a o zmene a doplnení niektorých zákonov, vrátane zákona č. 514/2009 Z. z., čím sa zabezpečí súlad s plánom obnovy.

Plány na rok 2024

- príprava Schémy štátnej pomoci na podporu výstavby a modernizácie terminálov intermodálnej prepravy a prekládkových bodov intermodálnej prepravy;
- opätovné zverejnenie výziev na nové trasy v systéme nesprevádzaná kontinentálna kombinovaná doprava a nákup nových intermodálnych prepravných jednotiek (IPJ) z dôvodu nedočerpania alokovaných prostriedkov z Plánu obnovy a odolnosti SR;
- príprava Schémy štátnej pomoci na podporu rozvoja železničných vlečiek;
- príprava Schémy štátnej pomoci na obstaranie železničných vozňov určených na prevádzkovanie v intermodálnej nákladnej doprave;
- dialóg s Európskou Komisiou a predloženie požadovaných informácií v súvislosti s predloženou Schémou štátnej pomoci na akceleráciu výkonov v intermodálnej nákladnej doprave;
- príprava Schémy štátnej pomoci na podporu jednotlivých vozňových zásielok (JVZ) s cieľom udržania prepravy tovaru po železnici.

2.6 Civilné letectvo

Ministerstvo dopravy sa v oblasti civilného letectva zameriava na vytváranie podmienok pre rozvoj civilného letectva. Slovenská republika sa na medzinárodnom poli sústreďuje na aktívnu účasť na činnostiach Európskej únie a jej štruktúr, ako aj účasť v Medzinárodnej organizácii civilného letectva (ICAO) a Európskej konferencii civilného letectva (ECAC), ktorá predstavuje platformu na zblížovanie pravidiel medzi EÚ a ostatnými krajinami regiónu a presadzovanie tejto politiky v globálnom rozmere na pôde organizácie ICAO.

2.6.1 Legislatívna činnosť v oblasti civilného letectva

V rámci svojej bežnej agendy ministerstvo vypracúva návrhy všeobecne záväzných právnych predpisov, letecké predpisy, Národný bezpečnostný program civilného letectva SR a Národný program ochrany civilného letectva pred činmi protizákonného zasahovania.

2.6.2 Bilaterálne zmluvy

Udržiavanie existujúcich a vytváranie nových zmluvných vzťahov, ako základného predpokladu pre vykonávanie leteckých dopravných služieb do tretích krajín, má vzťah k potrebám leteckých dopravcov EÚ. Má však aj politický rozmer – vyjadruje vôľu štátov úzko spolupracovať na bilaterálnej úrovni. Ministerstvo v roku 2023 pokračovalo vo vytváraní transparentných a harmonizovaných podmienok zosúladenia bilaterálnych a multilaterálnych vzťahov Slovenskej republiky v oblasti civilného letectva s právnym prostredím Európskej únie vo vzťahu k tretím krajinám.

V roku 2023 sa pokračovalo v procese ratifikácie Dohody o leteckej doprave medzi Európskou úniou a jej členskými štátmi na jednej strane a Katarským štátom na strane druhej a Komplexnej dohody o leteckej doprave medzi členskými štátmi Združenia Juhovýchodnej Ázie a Európskou úniou a jej členskými štátmi.

2.6.3 Letiská a letiskové spoločnosti

V roku 2023 bola vykonávaná pravidelná a nepravidelná obchodná letecká doprava z letísk a na letiská prevádzkované letiskovými spoločnosťami.

V roku 2023 boli z rozpočtovej kapitoly ministerstva poskytnuté príspevky v civilnom letectve vo forme bežných transferov:

- letiskovým spoločnostiam v celkovej sume 5 mil. € na účel bezpečnostná ochrana letiska a výkon záchranných a hasičských služieb na letisku;
- štátnemu podniku Letové prevádzkové služby Slovenskej republiky na refundáciu výdavkov spojených s poskytovaním letových prevádzkových služieb letom oslobodeným od odplát v sume 1 mil. €.

Plán na rok 2024

Ministerstvo sa bude zúčastňovať na činnosti EÚ a jej štruktúr a na rokovaníach medzinárodných organizácií v oblasti civilného letectva.

2.7 Letecký a námorný vyšetrovací útvar

Najdôležitejšou úlohou ministerstva v oblasti bezpečnosti leteckej prevádzky je bezpečnostné vyšetrovanie príčin leteckých udalostí, ktoré vykonáva stála komisia na vyšetrovanie leteckých nehôd a incidentov. Vyšetrovanie je vedené nezávisle, aby sa zabránilo konfliktu záujmov a prípadnému vonkajšiemu zásahu pri určovaní príčin vyšetrovaných leteckých udalostí.

Činnosť stálej vyšetrovacej komisie zabezpečuje Letecký a námorný vyšetrovací útvar (LNVÚ), ktorý je organizačnou zložkou ministerstva.

Základnými úlohami LNVÚ je zhromažďovať a analyzovať informácie o leteckých nehodách a vážnych incidentoch, určovať ich príčiny, vypracovávať závery a bezpečnostné odporúčania s cieľom prevencie vzniku leteckých nehôd a vážnych incidentov bez toho, aby sa určovali vinníci alebo zodpovednosť. Záverečné správy zverejňuje na oficiálnej internetovej stránke ministerstva.

LVNÚ taktiež zabezpečuje zhromažďovanie a evidovanie hlásení o leteckých udalostiach v civilnom letectve a ich doručenie príslušným subjektom v civilnom letectve. V roku 2023 LVNÚ prijal a zaevidoval od prevádzkovateľov lietadiel, letísk, poskytovateľov leteckých navigačných služieb a ďalších osôb z oblasti civilného letectva celkovo 789 hlásení o udalostiach v civilnom letectve. Z toho bolo 314 hlásení o incidentoch, ktoré ovplyvnili alebo mohli ovplyvniť bezpečnosť letov, čo predstavuje pokles oproti roku 2022 o 34 %.

Útvár sa okrem bezpečnostného vyšetrovania leteckých nehôd a vážnych incidentov zaoberal aj zisťovaním príčin u jedného leteckého incidentu, významného z hľadiska vplyvu na bezpečnosť letovej prevádzky, a to v oblasti údržby leteckej techniky.

Všetky informácie o leteckých udalostiach sú uchovávané prostredníctvom softvéru ECCAIRS2 (European Co-ordination Centre for Accident and Incident Reporting Systems) vytvoreného Európskou komisiou.

V obchodnej leteckej doprave cestujúcich, nákladu alebo pošty za úplatu alebo prenájom, ani v prevádzke lietadiel s maximálnou vzletovou hmotnosťou nad 5 700 kg neprišlo v roku 2023 v Slovenskej republike k žiadnej leteckej nehode.

Letecké nehody, ktoré boli v SR v roku 2023 zaznamenané, sa stali pri prevádzke všeobecného letectva za účelom športového a rekreačného lietania (to sa vykonáva prevažne v letných mesiacoch). Celkovo dostalo LVNÚ v roku 2023 hlásenia o 9 leteckých nehodách a 1 vážnom incidente na území Slovenskej republiky, čo predstavuje o jednu leteckú nehodu a jeden vážny incident menej ako v roku 2022.

Pri vyšetrovaní leteckých nehôd a vážnych incidentov v roku 2023 sa podarilo stanoviť príčiny a vydať záverečnú správu pri 9 leteckých nehodách, 1 vážneho incidentu a 1 incidentu.

V oblasti všeobecného letectva v súvislosti s rekreačným a športovým lietaním prišlo k miernemu zlepšeniu situácie oproti minulého obdobia v celkovom počte leteckých nehôd a vážnych incidentov. Pri týchto udalostiach došlo k úmrtiu dvanástich osôb, čo je výrazný nárast oproti roku 2022 (3 osoby) a dve osoby boli bez zranení. Zo záverov bezpečnostného vyšetrovania vyplynulo, že príčinou udalostí vo všetkých prípadoch bolo najmä zlyhanie ľudského faktora, v dvoch prípadoch bol spolupôsobiacou príčinou vplyv počasia.

2.8 Vodná doprava

Sekcia vodnej dopravy (ďalej len „SVD“) tvorí a uplatňuje zásady štátnej dopravnej politiky v oblasti vodnej dopravy, tvorí a realizuje koncepcie, programy a projekty rozvoja vodnej dopravy, spolupracuje s príslušnými orgánmi územnej samosprávy so zohľadnením záujmov vnútrozemskej plavby, tvorí všeobecné záväzné právne predpisy v oblasti vnútrozemskej plavby a námornej plavby, vytvára podmienky na rozvoj vnútrozemskej vodnej dopravy, určuje jej potreby a zastupuje jej záujmy pri budovaní a úpravách vodných ciest a verejných prístavov. Plní tiež funkciu námorného úradu v plnom rozsahu práv a povinností podľa zákona o námornej plavbe vo vzťahu k námorným lodiam a rekreačným plavidlám zapísaných v námornom registri, vydáva príslušné doklady a osvedčenia pre námorné lode, rekreačné plavidlá, pre členov lodných posádok a veliteľov rekreačných plavidiel.

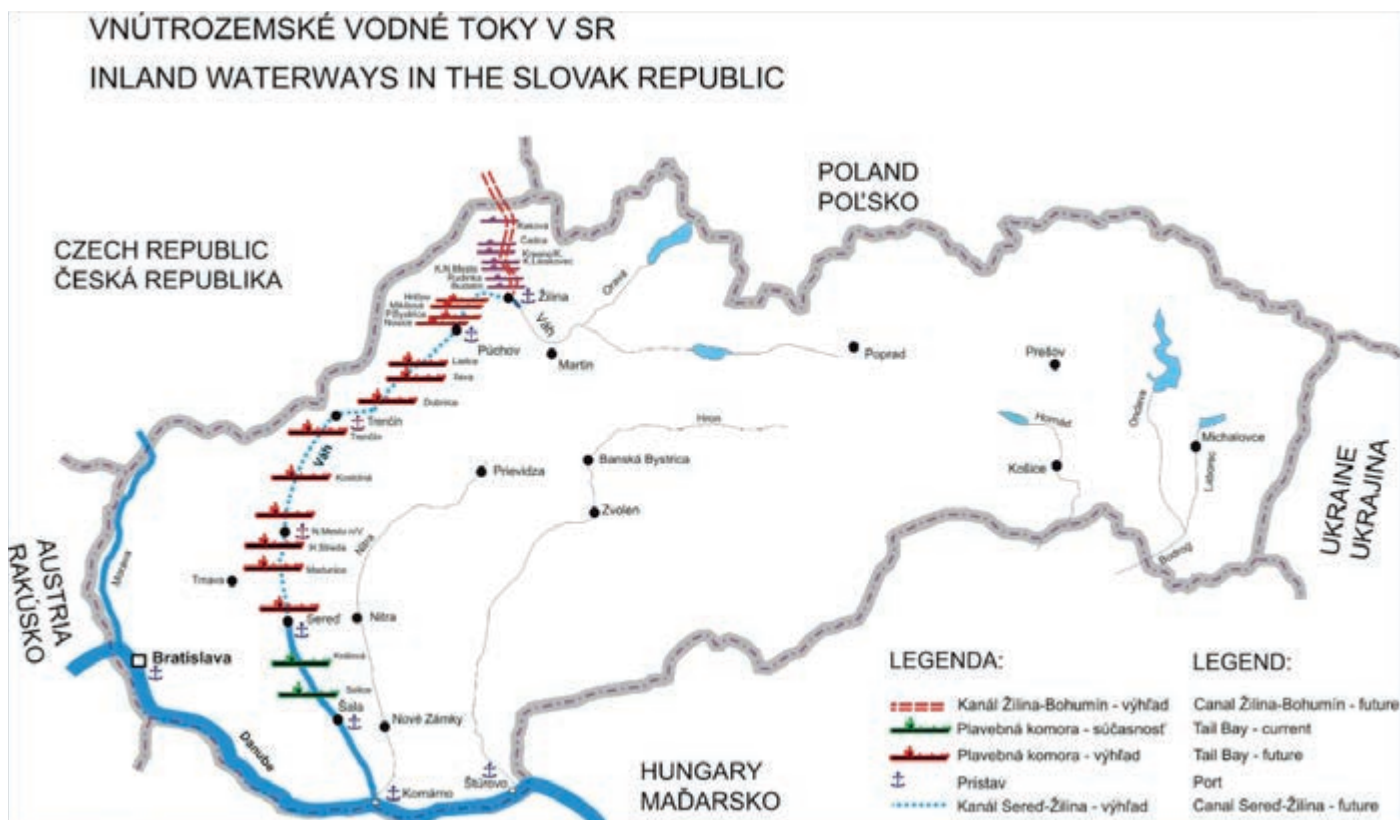
V roku 2023 pokračovala SVD v napĺňaní cieľov, zámerov a opatrení stanovených v koncepčných a strategických dokumentoch a v napĺňaní úloh vyplývajúcich z Programového vyhlásenia vlády SR za oblasť vodnej dopravy, a to konkrétne:

- **v oblasti vnútrozemskej plavby:**

1. Vypracovala dokument „Koncepcia rozvoja vodnej dopravy v Slovenskej republike do roku 2030 s výhľadom do roku 2050“, ktorého cieľom je stanoviť smerovanie rozvoja vnútrozemskej vodnej dopravy v podmienkach Slovenskej republiky do roku 2030 s výhľadom do roku 2050 a zabezpečiť riešenie identifikovaných bariér vo

vodnej doprave, a to v technickej, ekonomickej, sociálnej a ekologickej oblasti. Koncom roka 2023 začala SVD ku koncepcii proces SEA, ktorý je možné sledovať na enviroportáli: <https://www.enviroportal.sk/sk/eia/detail/koncepcia-rozvoja-vodnej-dopravy-v-slovenskej-republike-do-roku-2030-s> a do ktorého je zapojená okrem dotknutých orgánov aj široká verejnosť.

2. Pripravila a podala prihlášku na udelenie grantu z Nástroja na prepájanie Európy (CEF 2) adresovanú European Climate Infrastructure and Environment Executive Agency (CINEA) na financovanie projektu „Štúdia realizovateľnosti: Návrh opatrení na zabezpečenie plnosplavnosti vodnej cesty Dunaj v r. km 1880,26 – 1853,10“. Vzhľadom na to, že tento projekt CINEA nevybrala, vypracovala SVD na projekt projektový zámer na financovanie z Programu Slovensko, ktorý bol v decembri 2023 schválený komisiou Monitorovacieho výboru. SVD začala s prípravou verejného obstarávania na riešiteľa.
3. Spolupracovala pri implementácii projektov vodnej dopravy s ostatnými projektovými partnermi, ako napr. pri projekte Inovácia a modernizácia plavebných komôr pre zvýšenie bezpečnosti a intenzity vodnej dopravy na Vodnom diele Gabčíkovo, ktorý realizovala Vodohospodárska výstavba š. p., pri projektoch Modernizácia technologických zariadení potrebných na zaistenie a rehabilitáciu predpísaných parametrov plavebnej dráhy medzinárodnej vodnej cesty Dunaj na úseku rkm 1811-1708 pre zvýšenie bezpečnosti a dopravnej výkonnosti vodnej cesty a Realizácia rehabilitačných opatrení v povodí Dunaja, ktoré realizuje Slovenský vodohospodársky podnik š. p. ako aj pri projektoch realizovaných Verejnými prístavmi a. s. ako boli Strategický plán rozvoja verejného prístavu Komárno – Master Plan a Stratégia rozvoja verejného prístavu Bratislava Fáza II (Master Plan II).
4. Zapojila sa do medzinárodného projektu „RIS COMEX 2“ financovaného z Nástroja na prepájanie Európy (CEF 2). Tento projekt v spoločnej platforme rieši rozšírenie funkcionality na európskej úrovni a v národných aktivitách rieši snímanie aktuálnej podjazdovej výšky mostov v závislosti od prietokov; model vodnej hladiny, ktorý bude slúžiť na prognózovanie využívania vodnej cesty pre potreby vodnej dopravy, a kybernetickú bezpečnosť, ktorá je veľmi potrebná vzhľadom na elektronizáciu a digitalizáciu procesov v riečnych informačných službách.
5. V spolupráci s Dopravným úradom a Verejnými prístavmi, a. s. pripravila novelu zákona č. 338/2000 Z. z. o vnútrozemskej plavbe, ktorou sa odstraňovali nedostatky z aplikačnej praxe. Novela zákona predložená do NR SR, ako poslanecký návrh, z dôvodu vyslovenia nedôvery vládou SR však nebola schválená už v I. čítaní.
6. Tiež sledovala legislatívny proces ďalších poslaneckých návrhov zákonov predložených na rokovania NR SR, ktoré mali, resp. mohli mať vplyv na legislatívu v oblasti vnútrozemskej plavby. Išlo napríklad o zákon o turistických trasách, ktorý zavádzal zmenu značenia vodných ciest, ktoré bolo v rozpore s CEVNI, novelu zákona o vodách predloženú z dôvodu revitalizácie vodných tokov, novelu zákona o ochrane prírody a krajiny alebo novelu zákonov pripravených z dôvodu vykonávania novej legislatívy k územnému plánovaniu a stavebným konaniam.
7. Zorganizovala podujatie „Študuj vodnú dopravu a cestovný ruch“ na podporu zamestnávania v oblasti vnútrozemskej plavby v spolupráci so strednými odbornými školami, univerzitami a spoločnosťami pôsobiacimi v oblasti vodnej dopravy a cestovného ruchu, ktoré sa uskutočnilo v dňoch 8. a 9.2.2023. Hlavným cieľom bolo zvýšiť záujem žiakov o štúdium na stredných odborných a vysokých školách v odboroch vodnej dopravy a cestovného ruchu. Žiakom, absolventom a ostatným návštevníkom sa na mieste priblížilo, ako by mohla vyzeráť ich budúca kariéra v spomínaných odvetviach, predstavili sa im jednotlivé povolania a pomohlo s výberom vhodného študijného odboru. Podujatie sa konalo v osobnom prístave v Bratislave, kde pre návštevníkov boli pripravené prehliadky troch osobných lodí, prezentácie škôl a zamestnávateľov, rôzne kvízy a súťaže.
8. V oblasti medzinárodnej spolupráce aktívne participovala v pracovných skupinách Dunajskej komisie, Európskej hospodárskej komisie OSN, na podujatiach organizovaných medzinárodnou organizáciou Inland Navigation Europe, v Európskom výbore pre vypracovanie noriem v oblasti vnútrozemskej plavby, v komisiách pre hraničné vody a v mnohých ďalších odborných pracovných skupinách pôsobiacich v oblasti vnútrozemskej plavby.
9. Hájila záujmy bezpečnej plavebnej prevádzky na rokovaníach s Maďarskou republikou o realizácii rozsudku Medzinárodného súdneho dvora v Haagu vo veci Sústavy vodných diel Gabčíkovo – Nagymaros.

Zdroj: https://www.mindop.sk/files/statistika_vud/mapy.htm

• v oblasti námornej plavby:

10. Pripravila preklad a korektúru textu konsolidovaného znenia dohovoru Medzinárodnej námornej organizácie (IMO), ktorý je v gescii MD SR, a zabezpečil zverejnenie dohovoru v Zbierke zákonov, menovite:
 - dohovor o normách výcviku, kvalifikácie a strážnej služby námorníkov a Kódex o normách výcviku, kvalifikácie a strážnej služby námorníkov (Kódex STCW) – Oznámenie MZVaEZ SR č. 216/2023 Z. z. o uzatvorení Dohovoru o normách výcviku, kvalifikácie a strážnej služby námorníkov (dohovor STCW) a
 - zmeny a doplnenia dohovoru STCW – Oznámenie MZVaEZ SR č. 444/2023 Z. z. o zmenách a doplnení dohovoru STCW prostredníctvom rezolúcií prijatých Výborom pre námornú bezpečnosť IMO.
11. Predložila do legislatívneho procesu návrh zákona, ktorým sa dopĺňa zákon č. 435/2000 Z. z. o námornej plavbe a návrh nariadenia vlády Slovenskej republiky, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 580/2006 Z. z. o špecifických požiadavkách na stabilitu osobných lodí ro-ro v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 13/2019 Z. z.
12. V oblasti medzinárodnej spolupráce aktívne participovala v pracovných skupinách EÚ a Európskej námornej bezpečnostnej agentúry (EMSA) pri tvorbe zmien a doplnení nových znení pôvodných smerníc EP a Rady, označovaných ako tretí námorný balíček (smernice o štátnej prístavnej kontrole, vyšetrovaní námorných nehôd, povinnosti vlajkových štátov a opatreniach na zabránenie znečistenia mora z námorných lodí).
13. Udržiavala a rozvíjala certifikovaný systém riadenia kvality pre operačné činnosti námorného úradu a ich výkon podľa medzinárodných dohovorov, právneho systému EÚ, právnych predpisov SR a normy ISO 9001:2015. Pri re-certifikačnom audite v roku 2023 bol potvrdený úplný súlad systému riadenia kvality s novou ISO normou a tento súlad potvrdili i závery auditu IMO a súčasne potvrdili aplikáciu medzinárodných dohovorov IMO v SR.
14. V roku 2023, obdobne ako v iných vnútrozemských štátoch EÚ, nebola zapísaná do námorného registra SR žiadna námorná loď; počet zapísaných námorných rekreačných plavidiel stúpol o približne 100 a tento trend sa darí udržiavať už zhruba 10 rokov.

	Počet zapísaných námorných lodí v námornom registri SR	Počet zápisov v registri námorných rekreačných plavidiel SR
k 31.12.2013	0	2110
k 31.12.2014	0	2299
k 31.12.2015	0	2520
k 31.12.2016	0	2794
k 31.12.2017	0	2999
k 31.12.2018	0	3231
k 31.12.2019	0	3437
k 31.12.2020	0	3609
k 31.12.2021	0	3795
k 31.12.2022	0	4023
K 31.12.2023	0	4227

Plán na rok 2024

- pokračovať v napĺňaní cieľov národných a európskych stratégií a koncepcií., predovšetkým ukončiť proces SEA k strategickému dokumentu „Koncepcia rozvoja vodnej dopravy v Slovenskej republike do roku 2030 s výhľadom do roku 2050“ a predložiť ho na schválenie vláde SR;
- pokračovať v implementácii projektov „RIS COMEX 2“ a „Štúdia realizovateľnosti: Návrh opatrení na zabezpečenie plnosplavnosti vodnej cesty Dunaj v r. km 1880,26 – 1853,10“, ako aj spolupracovať pri príprave a implementácii ďalších projektov rozvíjajúcich vnútrozemské vodné cesty a verejné prístavy SR v súlade so Strategickým plánom rozvoja dopravy v SR do roku 2030;
- ukončiť legislatívny proces novelizácie zákona o vnútrozemskej plavbe a pokračovať v harmonizácii vnútroštátneho práva s právom Európskej únie a iných medzinárodných organizácií v oblasti vnútrozemskej a námornej plavby;
- zorganizovať ďalšie podujatie „Študuj vodnú dopravu“ na podporu zamestnávania v oblasti vnútrozemskej plavby;
- pokračovať v harmonizácii vnútroštátneho práva s právom Európskej únie a IMO v oblasti námornej plavby a pri tvorbe kvalitného národného systému v námornej plavbe založenom na prijatí medzinárodných dohovorov IMO a transpozícií právnych predpisov EÚ z oblasti námornej plavby;
- v oblasti výcviku, kvalifikácie a strážnej služby členov lodných posádok námorných lodí pokračovať v procese prípravy postupov a opatrení podľa dohovoru STCW a nových právnych predpisov EÚ;
- ukončiť proces pristúpenia SR k Medzinárodnému dohovoru o zodpovednosti a náhrade škody pri preprave nebezpečných a škodlivých látok na mori z roku 2010 na základe rozhodnutia Rady EÚ č. 2017/770;
- pokračovať v procese pristúpenia SR k Medzinárodnému dohovoru a protokolu
- k dohovoru IMO o obmedzení zodpovednosti za námorné nároky a ich zverejnenia v Zbierke zákonov;
- pripraviť nezávislé hodnotenie vlajkového štátu podľa medzinárodného dohovoru
- o normách výcviku, kvalifikácie a strážnej služby námorníkov (STCW). Podľa zákona
- č. 435/2000 Z. z. o námornej plavbe je potrebné zabezpečiť najmenej raz za päť rokov vykonanie nezávislého hodnotenia vedomostí, schopností ich aplikovať a činností súvisiacich so získaním a hodnotením spôsobilosti a systému, ktorým sa uskutočňuje preukazovanie spôsobilosti člena lodnej posádky nezávislými kvalifikovanými osobami (iným členským štátom EÚ).

Elektronické komunikácie a poštové služby

y

03

3.1 Elektronické komunikácie a legislatíva

V roku 2023 ministerstvo pripravilo a predložilo na rokovanie vlády SR „Národnú politiku pre elektronické komunikácie do roku 2030“ (NPEK 2030). NPEK 2030 sa zameriava na technologické trendy a tendencie vývoja trhu v oblasti poskytovania elektronických komunikačných sietí a služieb a identifikáciu možností ich ovplyvňovania nástrojmi zasahovania štátu. Základným cieľom v oblasti elektronických komunikácií je efektívne zavádzanie dostupnej, spoľahlivej, výkonnej a bezpečnej komunikačnej infraštruktúry. NPEK 2030 bola schválená uznesením vlády SR č. 204 zo dňa 3. mája 2023.

V júni 2023 schválila národná rada SR zákon č. 287/2023 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 452/2021 Z. z. o elektronických komunikáciách. Cieľom zákona bolo upraviť niektoré ustanovenia, pri ktorých z aplikačnej praxe vyplynula potreba ich doplnenia, resp. spresnenia. Novela zákona o elektronických komunikáciách nadobudla účinnosť 1. septembra 2023.

Ministerstvo pripravilo a koncom roka 2023 predložilo na rokovanie vlády SR návrh nariadenia vlády SR, ktorým sa ustanovuje národná tabuľka frekvenčného spektra (NTFS). NTFS obsahuje údaje o frekvenčných pásmach pre civilné a vojenské rádiokomunikačné služby a o ich pridelení a využívaní v SR. Toto nariadenie vlády SR č. 480 zo 6. decembra 2023 nadobudlo účinnosť 1. januára 2024.

Ministerstvo pokračovalo v realizácii projektu Interaktívnej mapy aj v roku 2023. Jeho hlavným cieľom je informovať obyvateľstvo o úrovni elektromagnetického žiarenia na území Slovenska a vyvrátiť pochybnosti o jeho vysokých úrovniach, ktoré by mohli mať negatívny vplyv na zdravie. Namerané hodnoty boli prenesené do Interaktívnej mapy, ktorá je zverejnená na webovom sídle ministerstva.

V dňoch od 20. novembra do 15. decembra 2023 sa konala v Dubaji v Spojených arabských emirátoch Svetová rádiokomunikačná konferencia 2023 (WRC-23), na ktorej SR zastupovali delegáti ministerstva a Úradu pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb. WRC-23 okrem iného schválila pridelenie frekvenčného spektra pre nové služby formou zmien v Rádiokomunikačnom poriadku ITU. Tieto budú zapracované do NTFS.

3.1.2 Medzinárodná spolupráca

V rámci medzinárodnej spolupráce ministerstvo zastupovalo záujmy SR na rokovaní pracovného výboru COM ITU, 43. Zhromaždení zmluvných strán EUTELSAT IGO a na zasadnutí Generálneho zhromaždenia Európskeho inštitútu pre telekomunikačné normy (ETSI). Prioritou zasadnutí pracovného výboru COM ITU bola v roku 2023 príprava na Svetové telekomunikačné štandardizačné zhromaždenie WTSA-24. 43. Zhromaždenie zmluvných strán Eutelsat IGO prinieslo informácie o práci tejto európskej medzivládnej organizácie a jej dohlade nad aktivitami Eutelsat Group a o akvizícii spoločnosti OneWeb. Vedúci národných delegácií ETSI schválili zmeny Smerníc ETSI s cieľom umožniť národným štandardizačným orgánom zúčastniť sa na procese vypracovania európskych noriem a európskych normalizačných produktov v súlade so zmenou nariadenia (EÚ) č. 1025/2012.

Ministerstvo sa aktívne podieľalo na spolupráci s výbormi a pracovnými skupinami Európskej komisie, a to najmä v oblasti prípravy strategických dokumentov a legislatívnych predpisov v oblasti frekvenčného spektra (Výbor pre frekvenčné spektrum – RSC a Skupina pre politiku frekvenčného spektra – RSPG). Taktiež sa aktívne zúčastňovalo na zasadnutí Pracovnej skupiny pre konektivitu služieb a infraštruktúru (WPCSI) v rámci OECD.

V oblasti európskych globálnych satelitných navigačných systémov ministerstvo v zastúpení úradu pre verejnú regulovanú službu hostilo v dňoch 6.-7. júna 2023 v poradí 16. zasadnutie európskej pracovnej skupiny zástupcov úradov pre verennú regulovanú službu, tzv. „EU CPA GROUP“, účelom ktorej je medzinárodná výmena skúseností s riadením a regulovaním služby PRS a predstavuje tiež významný nástroj pri presadzovaní spoločných postojov členských štátov voči Európskej komisii v tejto oblasti regulácie.

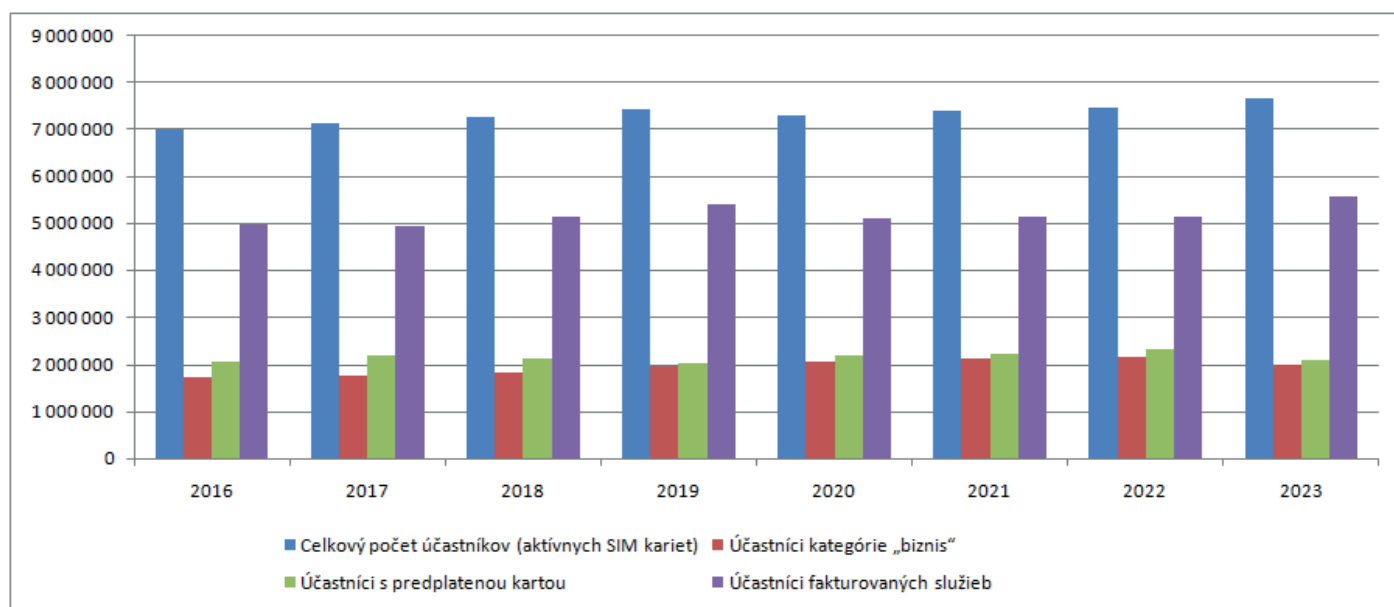
Plán na rok 2024

Hlavnou úlohou ministerstva v oblasti elektronických komunikácií bude priebežné plnenie úloh vyplývajúcich z NPEK 2030. Ďalšími úlohami bude aktualizácia NTFS, pokračovanie projektu Interaktívnej mapy a plnenie úloh súvisiacich s konaním Svetového telekomunikačného štandardizačného zhromaždenia WTSA-24 a 29. Zhromaždenia zmluvných strán Medzinárodnej organizácie mobilných satelitných komunikácií (IMSO). Ministerstvo sa zároveň sústreďí na prípravu návrhu zákona o regulácii vesmírnych aktivít v spolupráci s inými rezortmi, ktorých sa táto oblasť dotýka.

Ukazovateľ	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Pokrytie GSM (% územia)	92,0	92,0	92,0	93,0	93,0	93,0	95,0	94,0
Pokrytie UMTS (% územia)	71,0	73,0	73,0	73,0	73,0	73,0	73,0	73,0
Pokrytie LTE (% územia)	58,0	63,0	71,0	74,0	84,0	85,0	86,0	86,0
Pokrytie 5G (% územia)						1,0	12,0	28,0
Pokrytie GSM (% obyvateľstva)	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Pokrytie UMTS (% obyvateľstva)	94,0	95,0	95,0	95,0	95,0	95,0	95,0	95,0
Pokrytie LTE (% obyvateľstva)	87,0	92,0	94,0	97,0	99,0	99,0	99,0	99,0
Pokrytie 5G (% obyvateľstva)						8,0	37,0	67,0

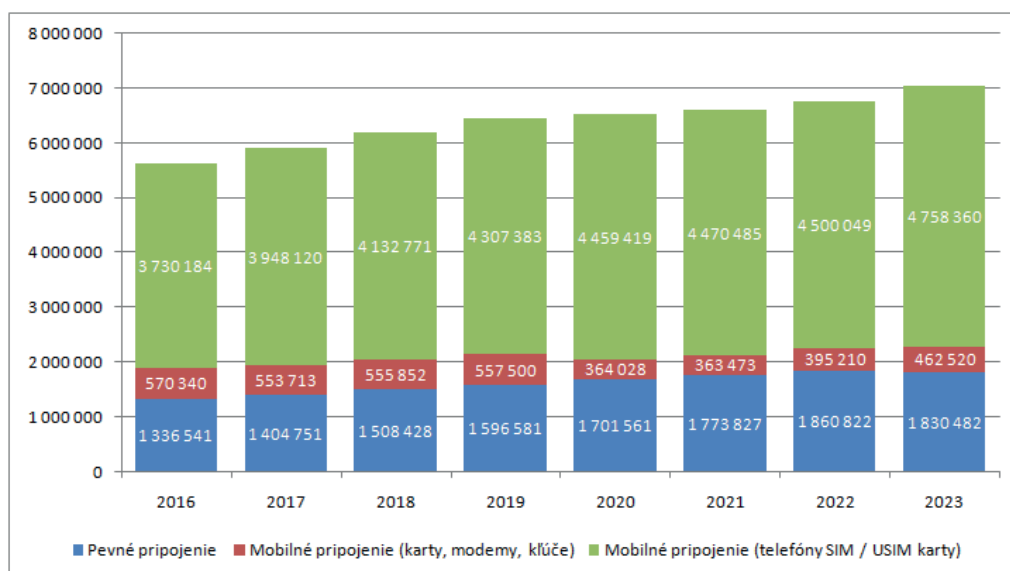
Zdroj: Štatistické zisťovanie MD SR

Rozdelenie aktívnych účastníkov hlasovej služby v mobilných sieťach

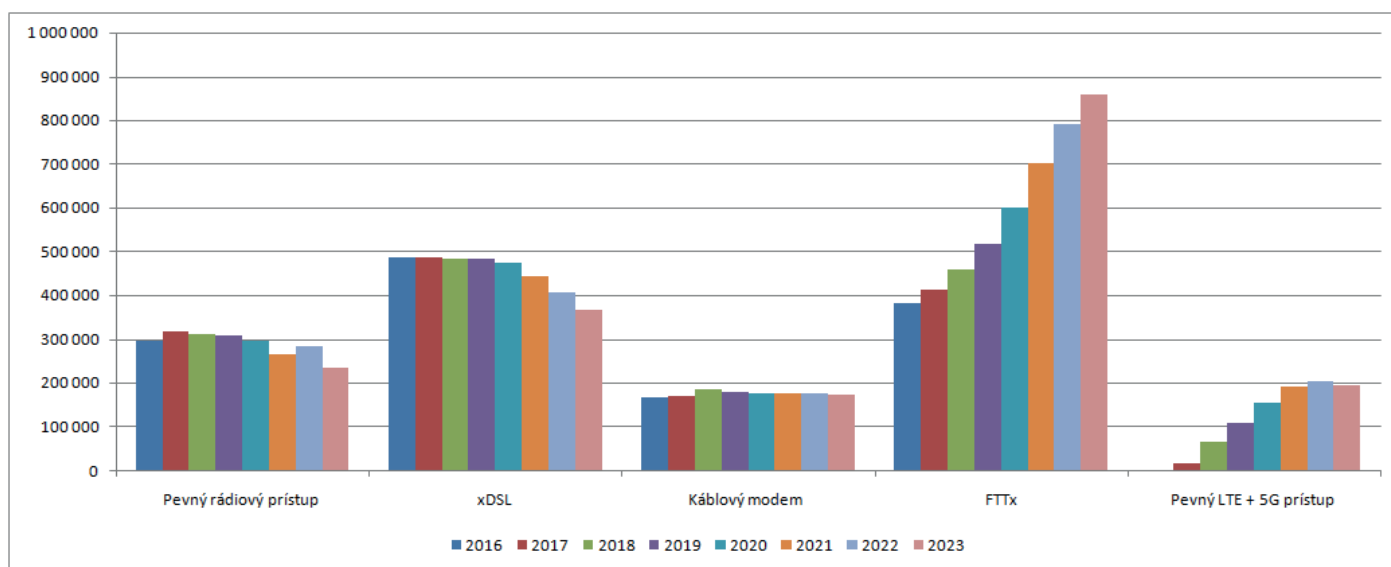
Zdroj: Štatistické zisťovanie MD SR

Vývoj celkového počtu širokopásmových pripojení

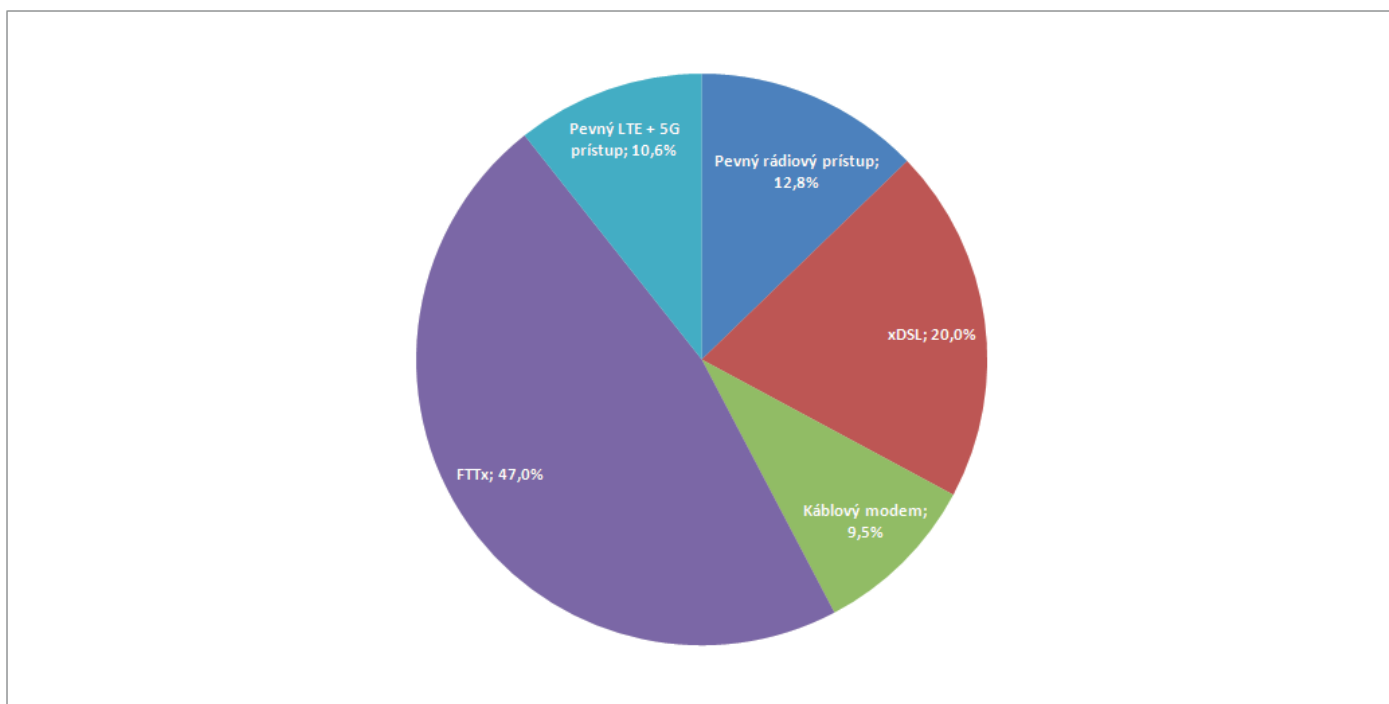
Zdroj: Štatistické zisťovanie MD SR

Vývoj počtu širokopásmových pripojení v pevnej sieti podľa technológií

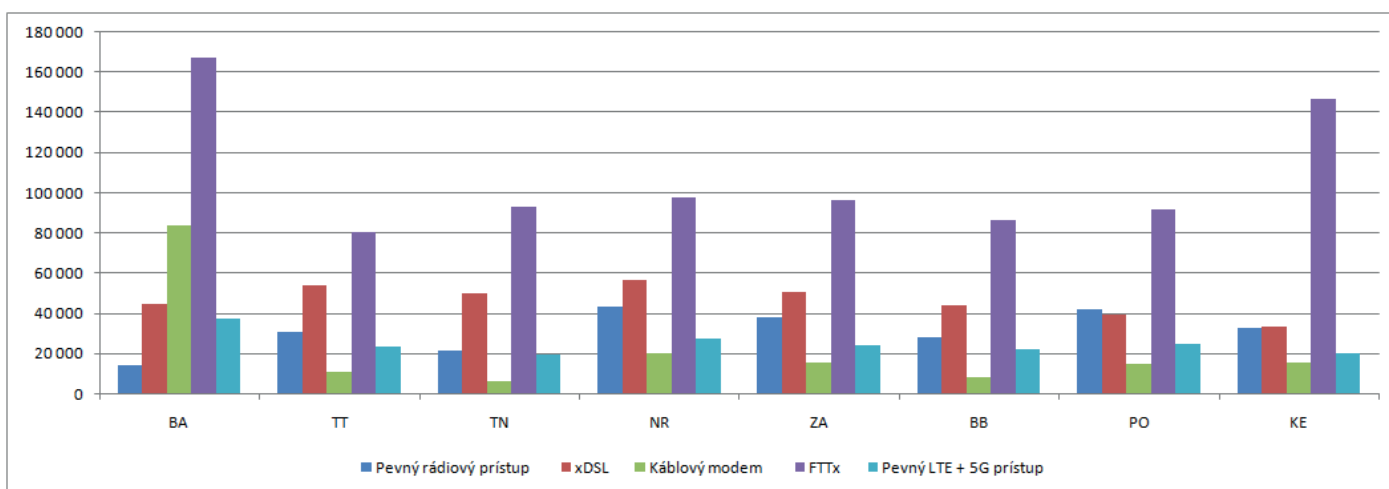
Zdroj: Štatistické zisťovanie MD SR

Rozdelenie širokopásmového pripojenia na internet v pevnej sieti podľa technológií k 31.12.2023

Zdroj: Štatistické zisťovanie MD SR

Rozdelenie širokopásmového pripojenia na internet v pevnej sieti podľa technológií a regiónov k 31.12.2023

Zdroj: Štatistické zisťovanie MD SR

3.2 Poštové služby

V poštových službách ministerstvo v roku 2023 pokračovalo v plnení úloh v oblasti legislatívy a medzinárodných vzťahov a taktiež spolupracovalo so Slovenskou poštou, a. s., na príprave strategických materiálov.

V roku 2023 schválila vláda SR uznesením č. 57 z 8. februára 2023 kľúčový strategický dokument pre odvetvie poštových služieb, a to Poštová politika do roku 2028. Materiál popisuje aktuálny stav trhu s poštovými službami a načrtáva možné smerovanie legislatívneho a regulačného rámca poštových služieb, pričom osobitný dôraz kladie na trvalo udržateľnú univerzálnu poštovú službu pri zohľadnení nových trendov na trhu a meniacich sa potrieb používateľov poštových služieb.

V rámci intenzívnej spolupráce so Slovenskou poštou, a. s., ministerstvo v roku 2023 schválilo strategický materiál „Optimalizácie verejnej poštovej siete – aktualizácia“. Predmetom optimalizácie verejnej poštovej siete je model zabezpečenia poštových služieb vo vybraných lokalitách bez potreby prevádzky pôšt tak, aby boli plnohodnotne zabezpečené podmienky stanovené Slovenskej pošte, a. s., ako poskytovateľovi univerzálnej služby, resp. zabezpečené poskytovanie kvalitnej univerzálnej poštovej služby občanom SR na celom území.

Ďalej ministerstvo schválilo materiál „Správa o priebežnom plnení Stratégie spoločenskej zodpovednosti Slovenskej pošty, a. s., do roku 2024“, ktorý obsahoval vyhodnotenie úloh zameraných na environmentálnu, sociálnu a ekonomickú zodpovednosť za rok 2022, ktoré Slovenskej pošte, a. s., vyplývali z materiálu Stratégia spoločenskej zodpovednosti Slovenskej pošty, a. s., do roku 2024.

V dňoch 1. – 5. 10. 2023 sa v Rijáde v Saudskej Arábii uskutočnil 4. mimoriadny kongres Svetovej poštovej únie (UPU), na ktorom boli prijaté Akty UPU – 4. dodatkový protokol ku Generálnemu poriadku UPU, 1. dodatkový protokol k Svetovému poštovému dohovoru a 1. dodatkový protokol k Dohode o poštových platobných službách. Ide o kľúčové dokumenty, na základe ktorých je zabezpečované poskytovanie medzinárodnej poštovej služby.

3.2.1 Medzinárodná spolupráca

V rámci medzinárodnej spolupráce ministerstvo zastupovalo záujmy SR na rokovaní Výboru pre poštovú smernicu, v rámci Pracovnej skupiny rady pre poštové služby, na rokovaní orgánov UPU a v Európskom výbore poštových regulátorov, osobitne v pracovných skupinách pre otázky UPU a otázky poštovej politiky. Predmetom diskusií boli najmä otázky týkajúce sa poštovej smernice na európskej úrovni a na celosvetovej úrovni to bola príprava na 4. mimoriadny kongres UPU.

3.2.2 Poštové známky a filatelia

Ministerstvo finančne podporilo aktivity zamerané na rozvoj filatelie. Podpora formou finančného príspevku bola poskytnutá najmä na publikačnú činnosť filatelistov-seniorov a tiež na vystavovateľskú činnosť seniorov a mládeže, a to predovšetkým formou spolupráce na príprave výstavy BratislavaFila 2023, realizácii propagačnej filatelistickej výstavy na Bratislavských zberateľských dňoch a realizácii Filatelistickej olympiády mládeže v rámci výstavy BratislavaFila 2023.

Podľa emisného plánu bolo vydaných 26 poštových známok a dve poštové celiny. Známkami boli venované okrem tradičných emisných radov, ktorými sú Krásy našej vlasti, Ochrana prírody, Osobnosti, Umenie, EUROPA, Deň poštovej známky, Veľká noc, Vianoce a pod. aj významným výročiam, napr. 1400. výročiu vzniku Samovej ríše, 200. výročie pravidelnej expresnej dostavníkovej pošty z Bratislavy do Viedne, 175. výročie železníc na Slovensku a iným. Zaujímavosťou ročníka bolo spoločné vydanie známky s Českou republikou venované 30. výročiu vzniku Českej pošty a Slovenskej pošty, ako aj spoločné vydanie so Zvrchovaným rádom Maltézskych rytierov venované aktivitám organizácie Maltézska pomoc Slovensko na hraniciach s Ukrajinou počas vypuknutia utečeneckej krízy. Taktiež bola vydaná aj známka Vianočná pošta 2023 podľa výtvarného návrhu zo súťaže detí o najkrajšiu vianočnú kresbu.

Cenu ministra za najkrajšiu známku získala známka Ochrana prírody: Včely, za najlepšiu rytinu známka Umenie: Gotická cesta – oltár v Kostole Zvestovania Panne Márie v Chyžnom, za najlepší výtvarný návrh známka Spoločné vydanie s Azerbajdžanom: Terchovská muzika a za najkrajší hárček (roky 2021 – 2023) 200. výročie narodenia významných osobností štúrovskej generácie.

Plán na rok 2024

Hlavnou úlohou ministerstva v oblasti poštových služieb v roku 2024 bude plnenie úloh vyplývajúcich z Poštovej

politiky do roku 2028 ako aj z Programového vyhlásenia vlády SR na roky 2023 – 2027, s osobitným zameraním na zabezpečenie prístupu obyvateľov k službám všeobecného hospodárskeho záujmu s cieľom podpory sociálnej a územnej kohézie, a to prostredníctvom verejnej poštovej siete. V medzinárodnej oblasti bude prioritou proces schválenia Aktov UPU prijatých na 4. mimoriadnom kongrese. Na rok 2024 je naplánované vydanie 27 poštových známok a 4 poštových celín. Taktiež bude naďalej pokračovať spolupráca s filatelistickými združeniami zameraná na podporu rozvoja filatelie a propagáciu slovenskej známkovej tvorby.

Obrazová časť – známky, ktoré získali Cenu ministra za rok 2023:

Ochrana prírody: Včely

Cena ministra za najkrajšiu poštovú známku

(autor Dušan Kállay)

UMENIE: Gotická cesta - oltár v Kostole

Zvestovania Panne Márie v Chyžnom

Cena ministra za najlepšiu rytinu

(autor František Horniak)

Spoločné vydanie s Azerbajdžanom: Terchovská muzika

Cena ministra za nejlepší výtvarný návrh

(autor Marcel Benčík)

200. výročie narodenia významných osobností štúrovskej generácie

Cena ministra za najkrajší háčček (roky 2021 – 2023)

(autor Rudolf Cigánik)

Výber ďalších poštových známok za rok 2023:

Spoločné vydanie s Českou republikou:

30. výročie vzniku Českej pošty
a Slovenskej pošty

(autori Filip Heyduk a Martin Činovský)

1400. výročie vzniku Samovej ríše

(autor Igor Piačka)

**Spoločné vydanie so Zvrchovaným
rádom Maltézskych rytierov**
(autor *Natália Studenková*)

175. výročie železníc na Slovensku
(autori *Jozef Česla*)

**Spoločné vydanie s Arménskom:
Kostolík sv. Juraja v Nitrianskej Blatnici**
(autor *Peter Augustovič*)

Krásy našej vlasti: Renesančný kaštieľ v Brodzanoch
(autori *Martin Činovský a František Horniak*)

*Prehľad všetkých poštových známok za rok 2023
je zverejnený na webovom sídle MD SR na:
<https://www.mindop.sk/externe/znamky/2023/znamky.html>*

Bytová politika

The image features a solid blue background with a large, white, sans-serif number '04' positioned in the lower half. A large, semi-transparent blue circle is partially visible behind the number, creating a layered effect.

04

4.1 Bytová politika, stavebníctvo a mestský rozvoj

Ministerstvo z hľadiska kompetencií zabezpečuje plnenie úloh predovšetkým v oblasti bytovej politiky, stavebníctva, verejných prác a politiky mestského rozvoja. Vystupuje ako orgán zodpovedný za riadenie OP URBACT IV, plní aj funkciu národného kontaktného bodu „URBACT – Slovenské kontaktné miesto“.

4.2 Bytová politika a mestský rozvoj

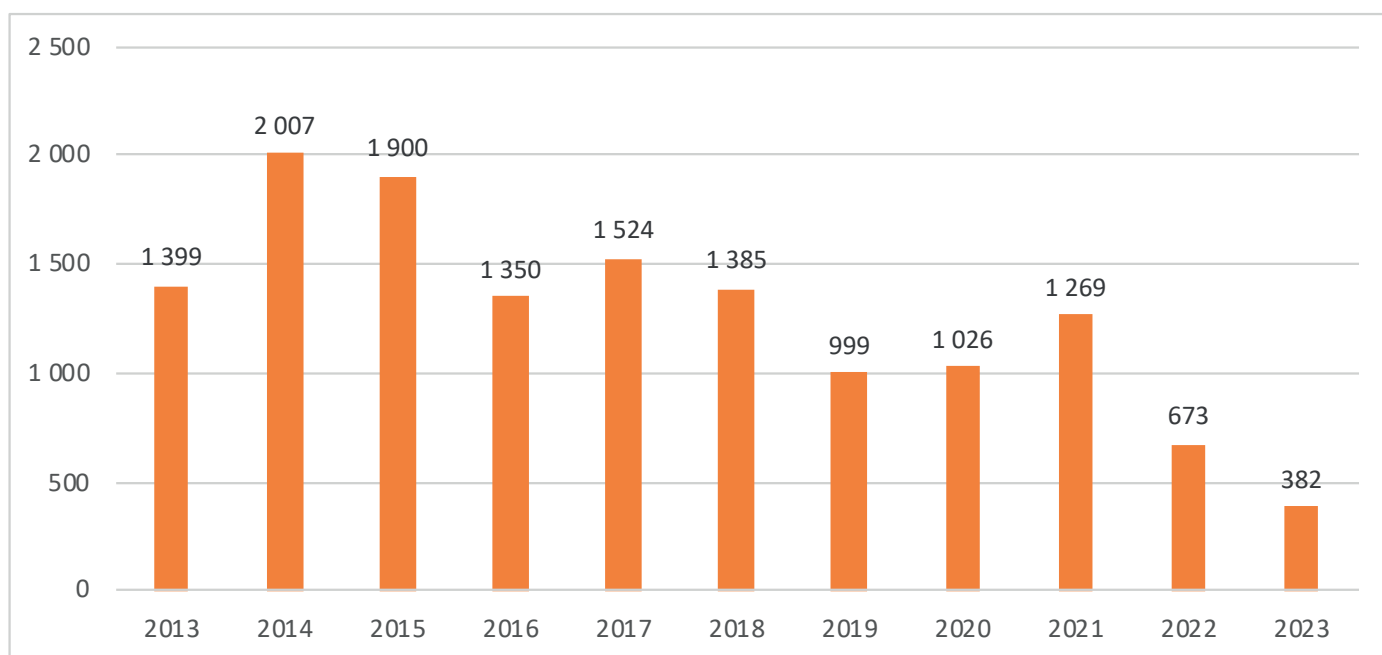
Bytová politika Slovenskej republiky do roku 2030 schválená vládou SR v roku 2021 je rámcovým dokumentom štátu pre oblasť bývania. Základnou víziou štátu do roku 2030 je dosiahnuť zvýšenie dostupnosti a kvality bývania v SR. Ministerstvo v roku 2023 pokračovalo v napĺňaní opatrení Akčného plánu do roku 2025.

K 31.12.2023 bolo v zozname správcov bytových domov zapísaných 745 správcov a bol vykonaný dohľad u 13 správcov bytových domov zapísaných v zozname.

4.2.1 Podpora rozvoja bývania

V rámci podpory rozvoja verejného nájomného bývania ministerstvo v roku 2023 priznalo dotáciu na obstaranie nájomných bytov na účel sociálneho bývania a na obstaranie technickej vybavenosti k týmto bytom spolu pre 25 stavieb v celkovej výške 11,62 mil. €, čím bolo podporené obstaranie 382 nájomných bytov. Prehľad počtu podporených nájomných bytov ministerstvom za roky 2013 až 2023 je uvedený v grafe č. 1.

Graf č. 1: Počet podporených nájomných bytov z MD SR od roku 2013 až 2023

Zdroj: MD SR

V rámci kontrolnej činnosti bolo začatých 16 kontrol, ktorých predmetom bolo overenie hospodárnosti, efektívnosti, účinnosti, účelnosti a dodržiavania podmienok použitia verejných financií poskytnutých vo forme dotácie na podporu rozvoja verejného nájomného bývania.

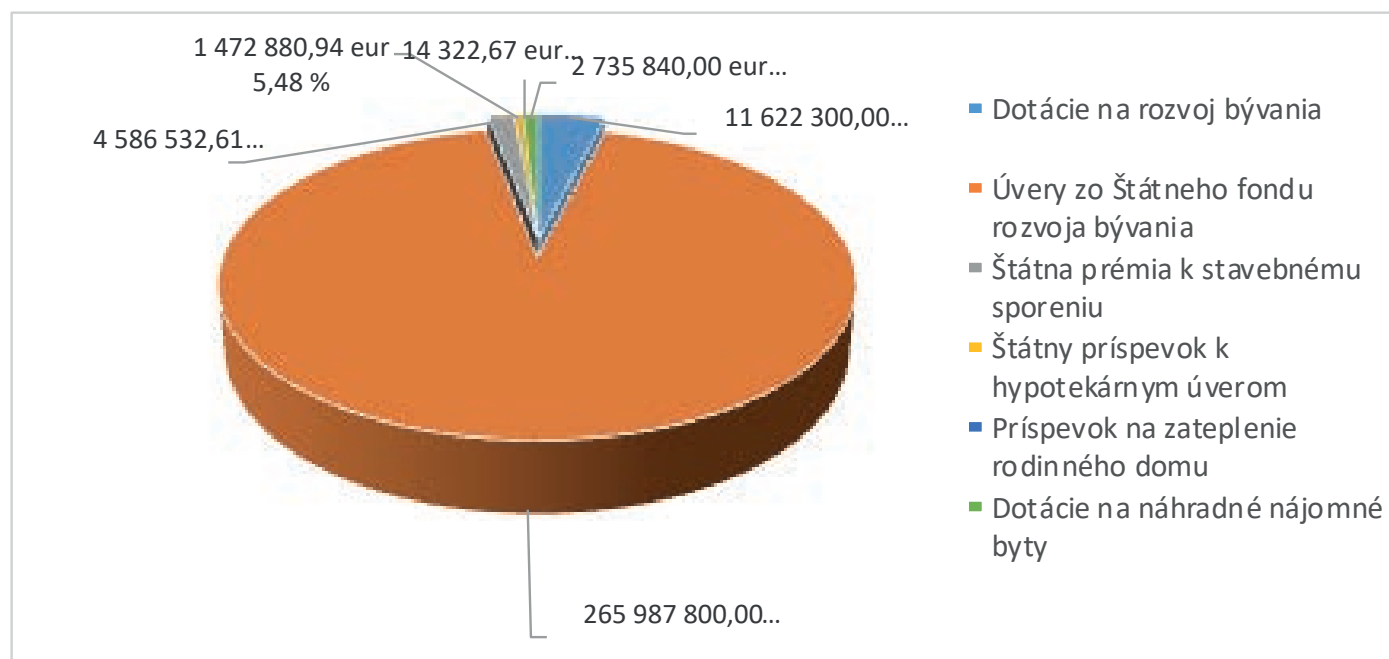
Z rezervovaného príspevku na zateplenie rodinného domu v roku 2021 k žiadostiam podaným pred realizáciou zateplenia ministerstvo v roku 2023 poskytlo príspevok v celkovej výške 14,32 tis. € na zateplenie dvoch rodinných domov.

V súvislosti s ukončením nájomných vzťahov občanov v tzv. reštituovaných bytoch a priznaním nároku na bytovú náhradu ministerstvo v roku 2023 poskytlo dotáciu na obstaranie náhradných nájomných bytov k jednej stavbe v celkovej výške 2,74 mil. €, čím sa podporilo obstaranie 51 náhradných nájomných bytov.

Štátny fond rozvoja bývania v roku 2023 poskytol podporu na rozširovanie a zveľaďovanie bytového fondu vo forme zvýhodneného úveru k 782 zmluvám v celkovej výške 250,01 mil. €, čím sa podporilo obstaranie 832 bytov, obnova 27 136 bytov v bytovej budove, obstaranie 114 miest a obnova 228 miest v zariadení sociálnych služieb a 57 ubytovacích jednotiek v ubytovacom dome. Taktiež poskytol zvýšenie podpory k 133 priznaným úverom v predchádzajúcich rokoch v celkovej výške 15,98 mil. €. Celková výška poskytnutej podpory v roku 2023 predstavovala sumu 265,99 mil. €.

Ministerstvo v roku 2023 poskytlo finančné prostriedky na štátnu prémiiu k stavebnému sporeniu v celkovej výške 4,59 mil. € pre 177 805 stavebných sporiteľov - fyzické osoby a spoločenstvá vlastníkov bytov a nebytových priestorov. Na štátny príspevok a štátny príspevok pre mladých k hypotekárnym úverom ministerstvo v roku 2023 poskytlo finančné prostriedky v celkovej výške 1,47 mil. € pre 6 733 poberateľov. Prehľad poskytnutej štátnej podpory do oblasti rozvoja bývania v roku 2023 je uvedený v grafe č. 2.

Graf č. 2: Prehľad o poskytnutej štátnej podpore do oblasti rozvoja bývania v roku 2023

Zdroj: MD SR

4.2.2 Stavebníctvo

Ministerstvo vykonávalo úlohy zamerané na energetickú hospodárnosť budov a stavebné výrobky a pokračovalo vo vytváraní podmienok na ovplyvnenie politiky a smerovania výstavby budov tak, aby SR dodržala záväzky voči EÚ. Na základe spolupráce s ministerstvami a ostatnými ústrednými orgánmi štátnej správy vypracovalo „Plán obnovy relevantných budov 2023“. V roku 2023 ministerstvo aktívne pripomienkovalo kľúčovú legislatívu EK, ako aj národné legislatívy v oblasti energetiky a adaptácie na zmenu klímy. Aktívne sa zúčastnilo na procese prípravy smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) o energetickej hospodárnosti budov.

V oblasti stavebných výrobkov bola prioritnou úlohou v roku 2023 aktívna spolupráca s EK na príprave nariadenia EP a Rady, ktorým sa stanovujú harmonizované podmienky uvádzania stavebných výrobkov na trh, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 2019/1020 a zrušuje nariadenie (EÚ) č. 305/2011. Ministerstvo sa aktívne zúčastnilo na zasadnutiach Stáleho výboru pre stavebníctvo, Poradnej skupiny pre stavebné výrobky organizované EK, ako aj

zasadnutí riadiaceho orgánu (Steering group) expertných skupín pre acquis nariadenia o stavebných výrobkoch. Ministerstvo priebežne aktualizovalo autorizácie autorizovaným osobám, resp. notifikácie notifikovaným osobám a udelilo osvedčenie o autorizácii ďalšiemu novému subjektu. V rámci plnenia úloh dozornej činnosti bol vykonaný štátny dohľad u siedmich autorizovaných a notifikovaných osôb. Taktiež vykonávalo činnosť kontaktného miesta pre stavebné výrobky.

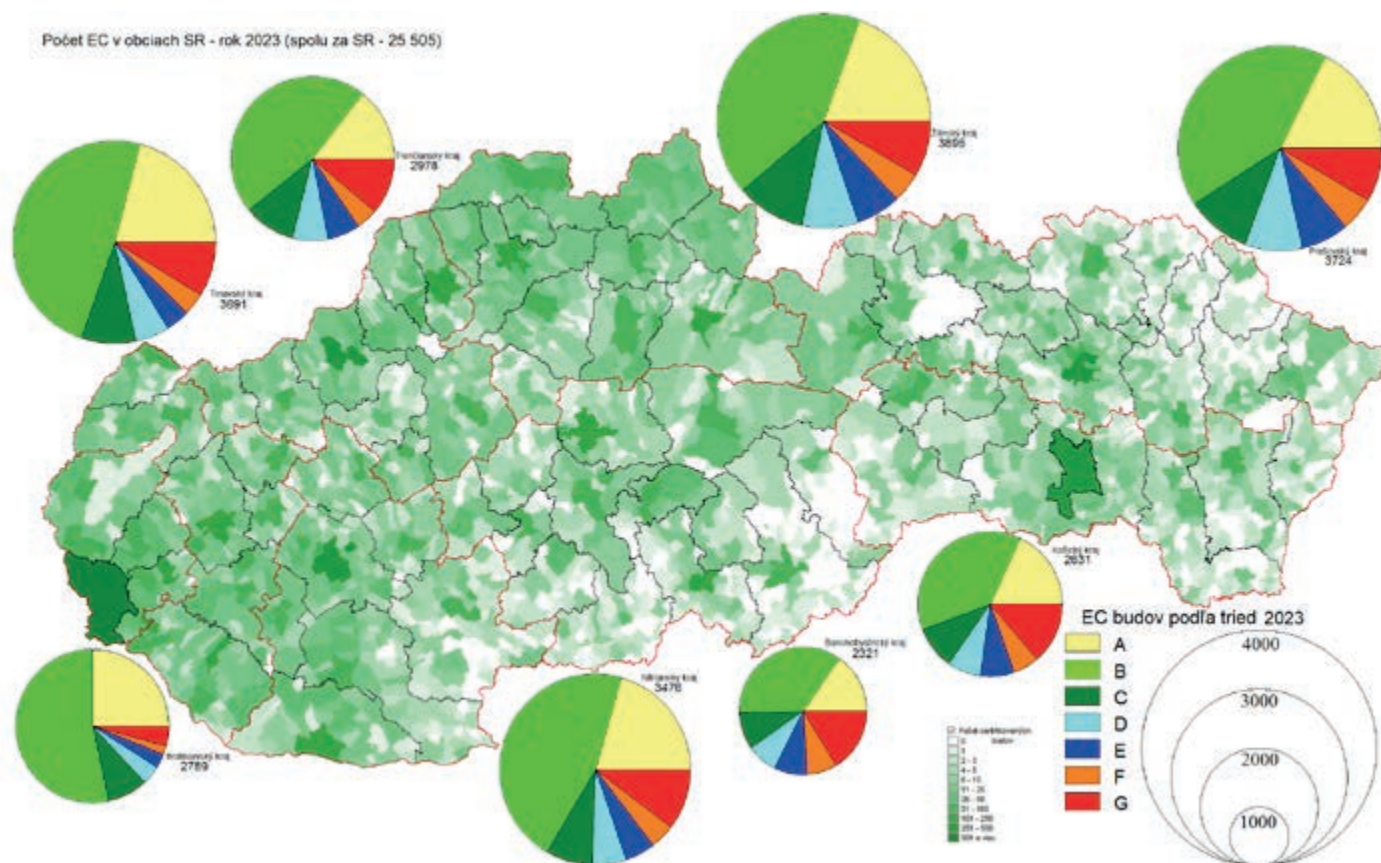
Ministerstvo zabezpečovalo a koordinovalo proces energetickej certifikácie budov. V roku 2023 bolo v systéme centrálnej evidencie energetickej certifikácie evidovaných 25 505 energetických certifikátov (tabuľka č. 1, mapa). Za obdobie elektronickej evidencie 2010 až 2023 bolo celkovo evidovaných viac ako 225 000 energetických certifikátov.

Tabuľka č. 1

Vydané energetické certifikáty podľa krajov a energetickej triedy za rok 2023								
Kraj/ trieda	A	B	C	D	E	F	G	Spolu
Bratislavský	703	1 485	236	112	81	55	117	2 789
Trnavský	773	1 796	326	198	148	133	317	3 691
Trenčiansky	438	1 375	305	210	185	137	328	2 978
Nitriansky	723	1 591	283	192	177	149	361	3 476
Žilinský	772	1 610	415	330	260	177	331	3 895
Banskobystrický	357	818	213	181	194	183	375	2 321
Prešovský	664	1 539	388	336	283	203	311	3 724
Košický	479	986	255	196	202	153	360	2 631
Spolu za SR	4 909	11 200	2 421	1 755	1 530	1 190	2 500	25 505

Zdroj: IS INFOREG

Mapa: Počet energetických certifikátov (EC) v obciach SR podľa krajov v roku 2023

Zdroj: IS INFOREG

4.2.3 Mestský rozvoj

Ministerstvo pokračovalo v naplňaní opatrení z Koncepce mestského rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030, v rámci ktorých sa činnosť v roku 2023 sústredila na prípravu podmienok pre revitalizáciu zanedbaných a nevyužívaných území tzv. „brownfieldov“.

Ministerstvo sa zúčastňovalo na zasadnutiach Monitorovacieho výboru URBACT IV. URBACT – Slovenské kontaktné miesto poskytovalo odbornú a technickú pomoc zapojeným slovenským mestám a propagovalo nové vyhlásené výzvy na zapojenie. Taktiež sa zúčastňovalo na zasadnutiach Monitorovacieho výboru programu spolupráce ESPON 2030. V oblasti politiky mestského rozvoja boli zabezpečované činnosti orgánu zodpovedného za plnenie funkcie národného kontaktného bodu pre iniciatívu NEB – Nový Európsky Bauhaus.

4.2.4 Verejné práce

Ministerstvo v roku 2023 vykonalo 77 štátnych dozorov nad verejnými prácami. Ministerstvu bolo predložených 60 dokumentácií stavebných zámerov verejných prác. Z celkového počtu bolo 39 stavebných zámerov zaradených do Súhrnného programu verejných prác.

V rámci výkonu činnosti štátnej expertízy bolo v roku 2023 vypracovaných 16 protokolov o vykonaní štátnej expertízy s cieľom zhodnotenia optimálneho využitia verejných investícií pri financovaní verejnej práce. V roku 2023 boli vypracované tri protokoly o vykonaní rezortnej expertízy, ktorá sa vykonáva na stavebný zámer s celkovou cenou od 5 mil. € do 20 mil. €.

Štátny dozor bol v procese uskutočňovania verejnej práce vykonaný nad 12 verejnými prácami v mieste ich realizácie. Ministerstvom bolo skontrolovaných 5 záverečných technických a ekonomických hodnotení dokončených verejných prác, ktoré boli zaradené do databázy informačného systému verejných prác.

4.3 Plán obnovy a odolnosti SR

Ministerstvo aj v roku 2023 zabezpečovalo úlohy spojené s implementáciou Komponentu 2: Obnova budov, Investície 2: Obnova verejných historických a pamiatkovo chránených budov v znení kapitoly REPowerEU (ďalej len „Komponent 2 - Obnova budov“) a Komponentu 19: REPowerEU, Reformy 3: Podpora vzniku databázy a systému výmeny údajov o energetickej hospodárnosti budov (ďalej len „Reforma 3 – IS a zber údajov“).

V roku 2023 sa pokračovalo v implementácii Komponentu 2 - Obnova budov, pričom v rámci vyhlásenej Výzvy č. 1 bolo predložených celkovo 508 žiadostí s výškou požadovanej podpory 577 mil. €. K 31.12.2023 bolo zo 162 relevantných žiadostí do výšky alokácie Výzvy č. 1 k 49 žiadostiam vydané oznámenia o splnení podmienok poskytnutia podpory a bolo uzavretých 36 zmlúv o poskytnutí prostriedkov mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti s celkovou max. výškou podpory 33,99 mil. €.

Súčasne ministerstvo začalo s implementáciou Reformy 3 – IS a zber údajov, ktorá pozostáva z vytvorenia informačného systému a zo zberu údajov o verejných budovách prostredníctvom energetických certifikátov a pasporotov obnovy budovy.

Plán na rok 2024

Ministerstvo bude aj v roku 2024 pokračovať v poskytovaní štátnej podpory v oblasti rozvoja bývania s cieľom rozširovania a obnovy bytového fondu na Slovensku. Zároveň bude pokračovať vo vykonávaní kontroly na podporených stavbách nájomných bytov pre získanie informácie o ich stave a naďalej bude aktívne zabezpečovať plnenie úloh v súvislosti so zoznamom správcov bytových domov.

Naďalej zostáva prioritou zlepšovanie energetickej hospodárnosti budov v nadväznosti na politiky EÚ a ciele v oblasti znižovania emisií skleníkových plynov z vykurovania a chladenia budov stanovené v Dlhodobej stratégii obnovy fondu budov. Taktiež sa bude vypracovávať Plán obnovy relevantných budov 2024 a budú pokračovať práce na smernici Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) o energetickej hospodárnosti budov. V oblasti stavebných výrobkov sa bude pokračovať na príprave nového nariadenia, ktoré by malo vstúpiť do platnosti v roku 2024. Aj v roku 2024 sa plánuje uskutočňovanie štátnych dohladov nad činnosťou a plnením požiadaviek autorizovaných osôb, notifikovaných osôb a orgánov technického posudzovania v zmysle zákona a nariadenia.

Ministerstvo bude aj v roku 2024 pokračovať vo vykonávaní štátneho dozoru v priebehu uskutočňovania verejných prác a vo vykonávaní štátnej expertízy.

Dôležitou úlohou ministerstva v súvislosti s Plánom obnovy a odolnosti SR bude pokračovanie v implementácii Komponentu 2 - Obnova a Reformy 3 – IS a zber údajov.

Cestovný ruch

The image features a solid blue background with a large, white, stylized number '05' centered in the lower half. A large, semi-transparent blue circle is positioned behind the number, creating a layered effect. The number '0' is a simple, rounded shape, and the '5' has a thick, blocky design with a horizontal top bar.

05

5.1 Sekcia cestovného ruchu

Sekcia cestovného ruchu v súlade s programovým vyhlásením vlády na roky 2020–2024 a strategickými a koncepcnými dokumentmi pre cestovný ruch v intenciách zákona č. 91/2010 Z. z. o podpore cestovného ruchu v znení neskorších predpisov v roku 2023 plnila nasledovné úlohy v rozsahu svojich kompetencií:

- pripravovala nosný strategický materiál Stratégia rozvoja udržateľného cestovného ruchu do roku 2035, ktorá bude určovať smerovanie politiky cestovného ruchu Slovenskej republiky;
- začala s prípravou aplikácie e-visitor - jednotného systému zníženia administratívneho zaťaženia subjektov cestovného ruchu a implementácie a kontroly legalizácie príjmov v sektore, ktorého cieľom je zefektívniť zber, spracovanie a využívanie povinných a iných údajov o ubytovaných turistoch v ubytovacích zariadeniach, tak pre ubytovateľov ako aj pre štátne orgány a inštitúcie či samosprávy, zefektívniť výber daní a poplatkov, pričom môže byť dôležitým zdrojom informácií pre nastavenie dlhodobých stratégií a akčných plánov.

5.2 Medzinárodná spolupráca

Sekcia cestovného ruchu zastupovala Slovenskú republiku v medzinárodných organizáciách a združeniach cestovného ruchu s cieľom dosiahnuť strategické ciele v oblasti cestovného ruchu a plniť záväzky z implementácie trendov, odporúčaní a strategických dokumentov a medzinárodných zmlúv do slovenského systému cestovného ruchu:

- Regionálna komisia Svetovej organizácie cestovného ruchu pre Európu (UNWTO Commission for Europe CEU)
- Poradný výbor Európskej komisie (EK) pre cestovný ruch (Advisory Committee on Tourism TAC)
- Výbor OECD pre cestovný ruch
- Spolupráca krajín Vyšehradskej skupiny (V4)

V oblasti bilaterálnej spolupráce v oblasti cestovného ruchu boli realizované:

- podpis Memoranda o porozumení medzi Ministerstvom dopravy SR a Ministerstvom priemyslu, obchodu a cestovného ruchu Španielskeho kráľovstva v oblasti cestovného ruchu (Bratislava, 16. január 2023)
- podpis Memoranda o porozumení medzi Ministerstvom dopravy SR a Ministerstvom cestovného ruchu Izraela v oblasti cestovného ruchu (Tel Aviv, 14. február 2023)

5.3 Legislatíva

V rámci pracovnej skupiny Konkurencieschopnosti a rastu pre cestovný ruch, ktorá je súčasťou Európskej komisie, participovala sekcia cestovného ruchu na príprave Nariadenia o krátkodobých nájmoch, ktorého cieľom je zvýšenie transparentnosti, riešenie problémov regulácie (súladiť s miestnymi predpismi), obavy z rýchleho rastu krátkodobých nájmov (premena obytných oblastí a dodatočné zaťaženie verejných služieb) a presadzovanie trvalo udržateľného cestovného ruchu: okrem benefitov pre verejné orgány Nariadenie prináša väčšiu bezpečnosť pre používateľov online platforiem a zdieľanie dát.

V zmysle § 29 ods. 10 Zákona prispievala na odborné vzdelávanie v oblasti cestovného ruchu pre odbornú a laickú verejnosť zamerané na inovatívne prístupy v udržateľnom cestovnom ruchu, skvalitnenie úrovne odborného vzdelávania prepájaním škôl a zamestnávateľov pre zlepšenie praktických zručností absolventov (duálne vzdelávanie), prepojenie potreby pracovného trhu s formálnym celoživotným vzdelávacím systémom, ako aj posudzovanie možnosti stratifikácie odbornej výučby v cestovnom ruchu.

5.4 Marketing a propagácia

Sekcia cestovného ruchu zorganizovala propagačné podujatia Študuj cestovný ruch pre žiakov a študentov končiacich ročníkov základných a stredných škôl s cieľom propagovať študijné odbory gastronómia, hotelierstvo

a cestovný ruch, zvýšiť záujem o ich štúdium a riešiť nedostatok pracovníkov a odborníkov na rôznych pozíciách v sektore.

Spolupracovala s akademickou obcou formou vzájomnej vedeckej a pedagogickej spolupráce vo vybraných oblastiach štúdia a vedy, spoločných výskumných aktivitách v rámci národných a európskych projektov a aktivít týkajúcich sa cestového ruchu.

V zmysle § 27a zákona o podpore cestovného ruchu podporovala rozvoj cykloturistiky, a to najmä infraštruktúry líniového typu, cykloturistického značenia, objektov doplnkovej infraštruktúry, mapových podkladov a propagácie.

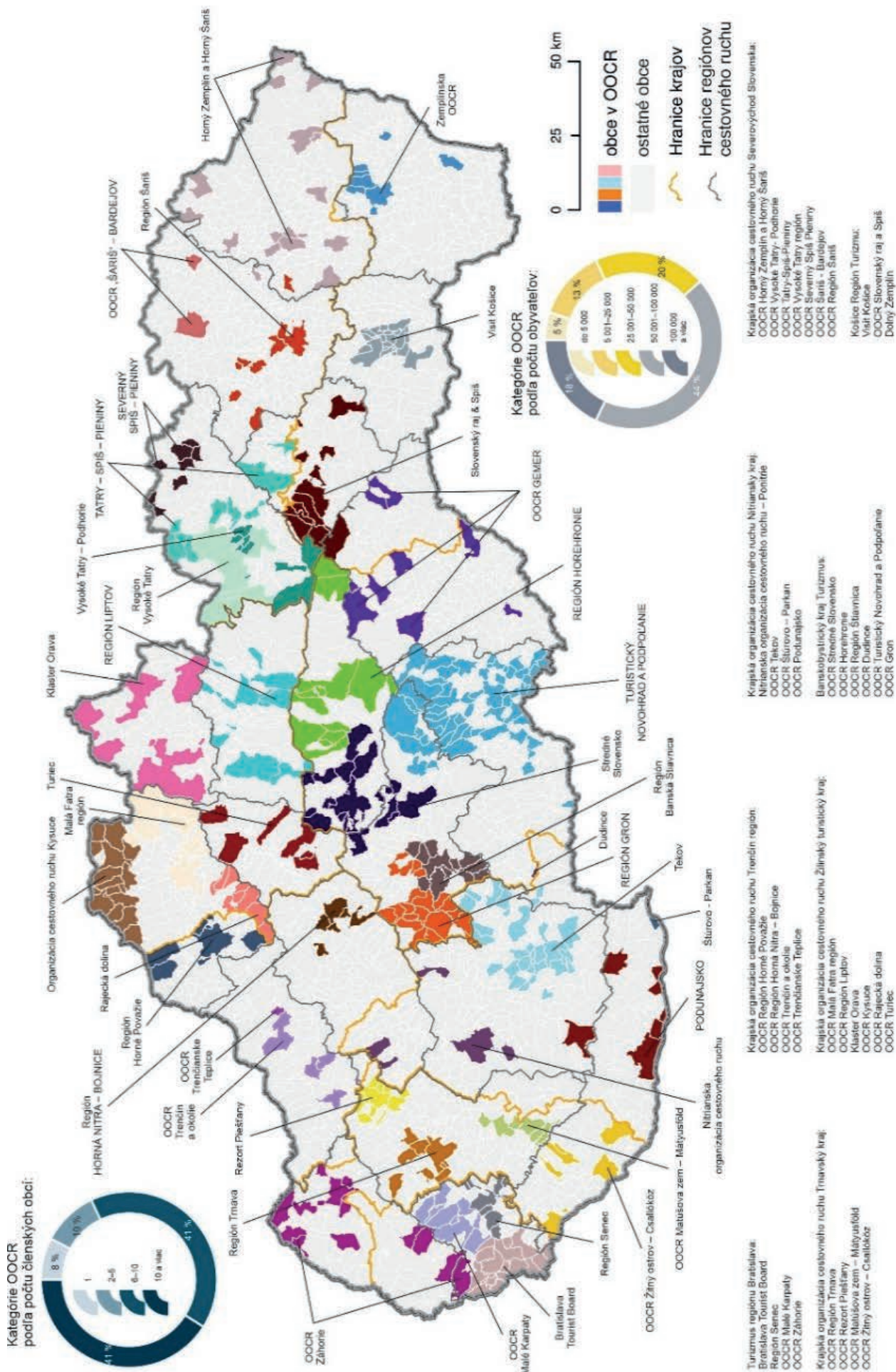
Ministerstvo dopravy SR a Železničná spoločnosť Slovensko v spolupráci s vyššími územnými celkami špeciálnou marketingovou komunikáciou podporilo domáci turizmus menej dostupných alebo ešte neobjavených destinácií s cieľom zvýšenia atraktivity lokalít s dôrazom na znižovanie uhlíkovej stopy prostredníctvom prevádzky mimoriadnych letných vlakov a začalo komunikáciu so ZSSK o inováciách tohto projektu.

Sekcia ďalej prezentovala a propagovala Slovensko prostredníctvom štátnej rozpočtovej organizácie SLOVAKIA TRAVEL – celonárodnej organizácie na podporu slovenského cestovného ruchu a prezentáciu Slovenska na domácom aj globálnom trhu ako atraktívnej a kongresovej destinácie.

5.5 Dotácie a projekty OOCR a KOOCR

Skvalitnenie destinačného manažmentu má za cieľ zvýšenie konkurencieschopnosti slovenských regiónov s vybranými regiónmi okolitých krajín a Európy a harmonizáciu legislatívnych rámcov s aktuálnymi potrebami sektoru cestovného ruchu a tvorby komplexného produktu cestovného ruchu.

Správa Registra organizácií cestovného ruchu v súlade s § 26 zákona o podpore cestovného ruchu zahŕňa registráciu nových organizácií cestovného ruchu a registráciu zmien: vznik/zánik členstva subjektov, voľba/odvolanie členov orgánov. V roku 2023 bolo v Registri OCR registrovaných 39 oblastných organizácií CR (OOCR) a 8 krajinských organizácií CR (KOOCR).

Ministerstvo každoročne poskytuje dotácie organizáciám cestovného ruchu v súlade s § 29-31 zákona o podpore cestovného ruchu. V roku 2023 bolo 47 OCR podporených sumou 8 853 462,45 €, z toho 39 oblastných organizácií (OOCR) a 8 krajských organizácií cestovného ruchu (KOCR). Z uvedenej sumy predstavovali bežné výdavky 8 218 480,72 € a kapitálové výdavky 634 981,73 €. Celkové navýšenie poskytnutých dotácií pre OCR predstavuje 2,71 % oproti roku 2022.

Ministerstvo zabezpečovalo medziregionálnu cezhraničnú spoluprácu v programe Interreg (spolufinancovanom Európskou úniou) s cieľom znižovať rozdiely v úrovni rozvoja, rastu a kvality života v regiónoch Európy a medzi nimi – Slovensko je aktívne v týchto cezhraničných programoch:

- Interreg V-A Slovenská republika – Česká republika
- Interreg V-A Poľsko – Slovensko
- Interreg V-A Slovenská republika – Rakúsko
- Interreg V-A Slovenská republika – Maďarsko

5.6 Rast počtu turistov, základné údaje o cestovnom ruchu

Po rokoch poznačených pandémiou a ozbrojeným konfliktom na Ukrajine nastal v roku 2023 pozitívny trend vývoja návštevnosti.

Štatistické údaje cestovného ruchu Slovenska

Ukazovateľ	Rok						Medziročná zmena v %	
	2019	2020	2021	2022	2023	2023	2023 vs. 2019	2023 vs. 2022
Počet ubytovaných návštevníkov	6 432 934	3 210 007	2 724 587	4 831 628	5 726 279	- 11,0 %	18,5 %	2 789
zahraniční návštevníci	2 475 094	854 011	575 687	1 594 148	2 084 239	- 15,8 %	30,7 %	2 978
domáci návštevníci	3 957 840	2 355 996	2 148 900	3 237 480	3 642 040	- 8,0 %	12,5 %	3 895
Počet prenocovaní	17 703 695	9 790 597	8 169 505	12 719 545	14 851 364	- 16,1 %	16,8 %	3 724
zahraniční návštevníci	6 250 865	2 347 568	1 465 243	3 763 883	4 905 438	- 21,5 %	30,3 %	25 505
domáci návštevníci	11 452 830	7 443 029	6 704 262	8 955 662	9 945 926	- 13,2 %	11,1 %	
Priemerný počet prenocovaní	2,8	3,1	3,0	2,6	2,6			
zahraniční návštevníci	2,5	2,7	2,5	2,4	2,4			
domáci návštevníci	2,9	3,2	3,1	2,8	2,7			

Zdroj údajov: Štatistický úrad Slovenskej republiky, 2024

5.7 Príspevok za ubytovanie odídcov z Ukrajiny

Vzhľadom na pokračujúcu situáciu na Ukrajine vyplácalo Ministerstvo dopravy SR aj v roku 2023 príspevok za poskytnutie ubytovania odídcovi v súvislosti s ozbrojeným konfliktom na Ukrajine, a to vo forme finančného príspevku fyzickým a právnickým osobám podnikajúcim podľa osobitného predpisu (§ 10 zákona č. 455/1991 Zb.

o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov), za poskytnutie ubytovania odídencovi. Tento motivačný nástroj štátu pre sprístupnenie ubytovacích kapacít podnikateľov odídencom vychádzal z cieľa prispieť k integrácii osôb cieľovej skupiny na území SR financovaním časti nákladov súvisiacich s ich bývaním.

V súlade s § 27k zákona č. 91/2010 Z. z. o podpore cestovného ruchu v znení zákona č. 92/2022 Z. z. o niektorých ďalších opatreniach v súvislosti so situáciou na Ukrajine (tzv. „Lex Ukrajina“), boli uvedené finančné prostriedky poskytované podľa príslušných nariadení vlády SR, a to nariadení č. 415/2022, 62/2023 a 179/2023. Ministerstvo uzatvorilo v roku 2023 celkom 1 568 zmlúv o poskytnutí príspevku za ubytovanie odídencov, pričom do 23. marca 2023 uzatváralo aj zmluvy za ubytovanie odídencom poskytované v roku 2022. Celkový objem vyplatených príspevkov bol vo výške 57 132 823,44 €. Predstavoval vyplatenie príspevku 652 ubytovateľom, na základe celkom 2 272 predložených žiadostí, za ubytovanie 21 382 odídencom.

rok	vyplatené spolu	počet ubytovaných osôb *	počet osobonocí	počet ubytovateľov
2023	57 132 823,44	21 382**	3 291 680	652
* referovaný počet osôb (ubytovanie poskytnuté aspoň 1 noc, kdekoľvek počas roka je započítaná len 1 krát)				
** osoby referované pre rok 2023 môžu byť zhodné s osobami referovanými v roku 2022				

Plán na rok 2024

V roku 2024 je plánovaný vznik nového ministerstva – Ministerstva cestovného ruchu a športu SR. Kompetencie v oblasti cestovného ruchu tak prejdú z Ministerstva dopravy SR na novovzniknutý rezort.

Eurofondy

The image features a solid blue background. A large, white, sans-serif number '06' is centered in the lower half of the frame. Behind the number, there is a large, semi-transparent blue circle that overlaps the bottom edge of the page. The overall design is minimalist and modern.

06

6.1 Úvod

Ministerstvo dopravy Slovenskej republiky si aj v roku 2023 aktívne plnilo svoje úlohy v oblasti riadenia a koordinácie projektov implementovaných v rámci Operačného programu Integrovaná infraštruktúra 2014 – 2020 (OPII), Programu Slovensko 2021 – 2027 (PSK), Nástroja na prepájanie Európy (CEF) a Plánu obnovy a odolnosti SR (POO). Cieľom ministerstva dopravy bolo v poslednom roku implementácie OPII vyčerpať všetky financie, ktoré boli k dispozícii. Tento cieľ sa podarilo naplniť, keď po certifikácii posledných žiadostí o platbu, ktoré boli Ministerstvom financií SR overené v roku 2024, dosiahlo čerpanie OPII úroveň 105 % zo 6 miliardovej alokácie.

OPII okrem dopravnej časti, ktorú implementovalo Ministerstvo dopravy SR, obsahovalo aj prioritné osi zamerané na informatizáciu spoločnosti, výskum a inovácie. Projekty v týchto oblastiach riadili sprostredkovateľské orgány, ktorými sú Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR, Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR a Ministerstvo hospodárstva SR.

6.2 Operačný program Integrovaná infraštruktúra 2014 – 2020

Kontrahovanie a čerpanie

Nárast čistého zazmluvnenia za rok 2023 a obdobie k 30.06.2024 predstavoval hodnotu 152 mil. €. Úroveň zazmluvnenia celého OPII dosiahla hodnotu 6 482 mil. € (108 % alokácie). Úroveň certifikovaného čerpania sa za rovnaké obdobie zvýšila o 2 497 mil. € na hodnotu 6 309,7 mil. € (105 % alokácie).

Tab. 1 Kontrahovanie a čerpanie OPII k 30. 06. 2024 (EÚ zdroj):

Prioritné osi a alokácie			Kontrahovanie		Čerpanie	
Program	Prioritná os	Alokácia	€	%	€	%
OP Integrovaná infraštruktúra	PO 1 - Železničná infraštruktúra (TEN-T CORE) a obnova mobil. prostriedkov	775 839 166	786 874 180	101,4%	825 240 911	106,4%
	PO 2 - Cestná infraštruktúra (TEN-T)	1 052 500 000	1 206 961 926	114,7%	1 082 415 304	102,8%
	PO 3 - Verejná osobná doprava	399 337 000	412 885 336	103,4%	396 036 134	99,2%
	PO 4 - Infraštruktúra vodnej dopravy (TEN-T CORE)	39 463 000	37 549 168	95,2%	26 085 436	66,1%
	PO 5 - Železničná infraštruktúra a obnova mobil. prostriedkov	343 951 749	337 548 379	98,1%	338 019 855	98,3%
	PO 6 - Cestná infraštruktúra (mimo TEN-T CORE)	494 586 032	575 979 007	116,5%	497 859 408	100,7%
	PO 7 - Informačná spoločnosť	426 940 302	533 451 032	124,9%	475 060 226	111,3%
	PO 8 - Technická pomoc	86 915 000	81 095 340	93,3%	84 618 743	97,4%
	PO 9 - Podpora výskumu, vývoja a inovácií	776 862 395	898 198 928	115,6%	945 540 481	121,7%
	PO 10 - Podpora výskumu, vývoja a inovácií v Bratislavskom kraji	106 915 015	102 147 119	95,5%	119 653 372	111,9%
	PO 11 - Posilnenie konkurencieschopnosti a rastu MSP	723 537 672	725 446 066	100,3%	778 796 471	107,6%
	PO 12 - Rozvoj konkurencieschopnosti MSP v Bratislavskom kraji	108 186 729	106 967 907	98,9%	141 571 864	130,9%
	PO 13 - Technická pomoc Val	70 085 000	72 360 407	103,2%	75 728 877	108,1%
	PO 14 - Podpora utečencov v Európe (CARE)	30 000 000	29 610 000	98,7%	21 490 324	71,6%
	PO 15 SAFE	574 818 551	574 818 539	100,0%	501 617 801	87,3%
	Celkom	6 009 937 611	6 481 893 335	108%	6 309 735 207	105%

Blížšie informácie o finančných ukazovateľoch a projektoch operačného programu sú dostupné na stránke www.opii.gov.sk

Cestné projekty

V roku 2023 pribudlo 9 nových zazmluvnených projektov prevažne zameraných na modernizáciu vybraných úsekov ciest I. triedy a zlepšenie bezpečnostných parametrov mostov v rámci Trnavského, Nitrianskeho, Trenčianskeho, Žilinského, Banskobystrického a Prešovského kraja. Taktiež bol zazmluvnený projekt na výstavbu diaľničného privádzača na D3 v Kysuckom Novom Meste.

Začiatkom roka 2024 boli podpísané ešte zmluvy o nenávratnom finančnom príspevku k šiestim projektom, ktoré boli schválené v závere roka 2023. Medzi týmito projektami je aj dostavba D1 v úseku Hubová – Ivachnová a projektová príprava na výstavbu úseku D1 Turany – Hubová.

V roku 2023 boli ukončené stavebné práce na viacerých úsekoch. V rámci ciest I. triedy bol v júni dokončený 6 km obchvat obce Plavnica neďaleko Starej Ľubovne. Celkové oprávnené náklady na výstavbu dosiahli takmer 37 mil. €. V októbri bola otvorená ďalšia časť obchvatu v Brezne, ktorý prepája hlavný ťah I/66 s cestou I/72 v smere na Tisovec. Celkové oprávnené náklady projektu taktiež presiahli 30 mil. €. V rámci modernizačných projektov bolo v roku 2023 zmodernizovaných 35 km ciest I. triedy.

Celková dĺžka zmodernizovaných ciest I. triedy zo zdrojov OPII dosiahla k 31.12.2023 335,32 km a 13,63 km ciest I. triedy bolo vybudovaných.

Z kategórie diaľnic a rýchlostných ciest bola v septembri 2023 odovzdaná motoristom prvá etapa severného obchvatu mesta Prešov. Nový úsek rýchlostnej cesty s dĺžkou 4,3 km skrátil motoristom cestovanie o 10 minút. Celkové oprávnené náklady projektu dosiahli 67,8 mil. €. Zo zdrojov programu OPII tak bolo vybudovaných celkovo 12,15 km rýchlostných ciest. Ďalších takmer 20 km bolo rozostavaných v rámci projektov R2 Košice, Šaca – Košické Oľšany (2. úsek) a R3 Tvrdošín – Nižná, ktoré budú dokončené zo zdrojov Programu Slovensko (PSK). Celková dĺžka novovybudovaných diaľnic zo zdrojov OPII dosiahla k 31. 12. 2023 hodnotu 82,82 km.

Železničné projekty

Realizácia železničných projektov v rámci OPII prebiehala formou modernizácie železničnej infraštruktúry a koľajových vozidiel. Cieľom týchto investícií bolo zvýšiť kvalitu a komfort cestovania a tým zatraktívniť železničnú dopravu, ktorá predstavuje ekologickejší variant oproti cestnej doprave.

Z projektov zameraných na modernizáciu železničnej infraštruktúry je treba spomenúť už ukončenú modernizáciu 16-kilometrového úseku železničnej trate Púchov – Považská Teplá. Projekt v hodnote stoviek miliónov € predstavuje obrovskú investíciu pre Slovensko a patrí zároveň medzi najnáročnejšie železničné stavby. Ďalšie významné modernizácie tratí prebiehali na železničnom uzle okolo Žiliny a na št. hranici ČR/SR – Čadca – Krásno nad Kysucou. Projekt „Uzol Žilina“ ako veľký projekt získal v apríli 2023 súhlasné stanovisko od Európskej komisie, čím SR s konečnou platnosťou získala z európskych zdrojov cca 190 mil. € na jeho realizáciu. Vo výstavbe bol aj projekt elektrifikácie trate Haniska pri Košiciach - Moldava nad Bodvou. Tieto tri spomínané projekty svojou časovou náročnosťou presiahli obdobie oprávnenosti OPII a vďaka možnosti fázovania budú dokončené v rámci PSK.

V apríli 2023 bol uvedený do prevádzky nový terminál integrovanej osobnej prepravy v Trebišove. Projekt v hodnote viac ako 10 mil. € zlepšil kvalitu cestovania, umožní cestujúcim prestup medzi jednotlivými druhmi dopravy s ťažiskom na nosný systém železničnej dopravy. Do úspešného konca sa v septembri 2023 dostala aj realizácia troch projektov na výstavbu stredísk technicko-hygienickej údržby v Nových Zámkoch, Zvolene a Humennom. Celkové oprávnené náklady na výstavbu uvedených stredísk predstavovali takmer 100 mil. €.

V oblasti modernizácie a nákupu nových vozňov a vlakov boli v roku 2023 dodané 3 zo 4 nových dvojposchodových elektrických jednotiek KISS. Všetky 4 súpravy boli nasadené do prevádzky začiatkom roka 2024 na vysoko

vyťažných tratiach západného Slovenska: z Bratislavy do Trenčína a do Nových Zámkov. Pre cestujúcich v Košickom a Prešovskom kraji bolo v roku 2023 dodaných ďalších 9 nových jednoposchodových elektrických súprav Panter.

Celkovo bolo z OPII nakúpených 64 nových vlakových súprav, 17 nových vozňov a 35 vozňov prešlo kompletnou modernizáciou. Zmodernizovalo sa 47,76 km železničných tratí.

Verejná osobná doprava

Podpora ekologických druhov dopravy bola jedným z kľúčových cieľov v rámci OPII. V rámci verejnej osobnej dopravy boli realizované projekty v mestách Bratislava, Košice, Prešov a Žilina. K 31.12.2023 bolo úspešne ukončených 20 projektov. V roku 2023 bolo zazmluvnených sedem projektov v celkovej výške 206 mil. €, vrátane projektu dostavby električkovej trate v Petržalke. V roku 2023 bolo dodaných 71 nových vozidiel MHD pre potreby mestskej dopravy v uvedených mestách.

Celkovo bolo v rámci OPII nakúpených 153 nových vozidiel, z toho:

35 električiek pre Bratislavu; 13 električiek pre Košice; 50 trolejbusov pre Bratislavu; 26 trolejbusov pre Prešov a 29 trolejbusov pre Žilinu.

V Bratislave v roku 2023 pokračovala výstavba električkovej trate v Petržalke od zástavky Bosáková po Janíkov Dvor. Z dôvodu nízkej prestavanosti, ktorá pretrvávala aj v roku 2023, bol projekt rozdelený na dve fázy, druhá fáza sa bude realizovať z alokácie PSK. V roku 2023 taktiež pokračovala modernizácia električkovej trate od Tomášikovej ulice po Zlaté piesky známej ako Vajnorská radiála. V sledovanom období sa podarilo ukončiť práce v úseku Tomášikova ulica a Depo Jurajov Dvor. Dokončenie celého úseku po Zlaté piesky sa predpokladalo v polovici roka 2024.

Medzi pokračujúce projekty, ktoré museli byť k 31.12.2023 rozdelené na dve fázy patrí aj modernizácia údržbových základní v Košiciach (I. a II. etapa), v Bratislave (depo Krasňany) a Žiline (výstavba a modernizácia údržbovej základne trolejbusov).

Celková dĺžka zmodernizovaných električkových tratí dosiahla k 31. 12. 2023 hodnotu 14,66 km.

Vodná doprava

Cieľom projektov vodnej dopravy bolo zlepšiť splavnosť na dunajskej vodnej ceste a zvýšiť bezpečnosť v prístavoch Bratislava a Komárno. K 31.12.2023 bolo celkovo riadne ukončených 11 projektov, v rámci ktorých sa zo zdrojov EÚ vyčerpalo 12,2 mil. €. Medzi najvýznamnejšie realizované projekty patria Opatrenia na rehabilitáciu Dunaja (DaReM - Danube Rehabilitation Measures) - realizačná časť s čerpaním 13,3 mil. € a Modernizácia plavebných komôr Vodného diela Gabčíkovo s čerpaním 9,6 mil. €. V rámci projektu DAREM bolo k 31.12.2023 dodaných 7 z 11 plánovaných zariadení na odstraňovanie sedimentov. Zvyšné zariadenia mali byť dodané v priebehu roka 2024 a dofinancované zo štátneho rozpočtu, keďže prijímateľom projektu je Slovenský vodohospodársky podnik, štátny podnik.

Vzhľadom na dosiahnutú úroveň čerpania mala byť voľná alokácia v sume 13,4 mil. € presunutá do PO1 v rámci uplatnenia 15 % flexibility. Tieto zmeny budú predmetom záverečnej revízie OPII, ktorá bude vypracovaná v priebehu roka 2024.

SAFE - CARE

Legislatíva CARE umožňuje poskytnúť dodatočnú flexibilitu pre Európsky fond regionálneho rozvoja (ERDF) a Európsky sociálny fond (ESF) na financovanie opatrení zameraných na migračné výzvy súvisiace s ruskou agresiou proti Ukrajine umožnením plnej „krížovej“ oprávnenosti výdavkov.

Vzhľadom na hospodárske a sociálne dôsledky spôsobené ochorením COVID-19 a následnou energetickou krízou v súvislosti s konfliktom na Ukrajine sa musela Európska komisia vysporiadať so zvyšujúcim finančným zaťažením spotrebiteľov, najmä najzraniteľnejších, vrátane domácností s nízkymi príjmami, a zraniteľných spoločností. Niektoré členské štáty ešte v roku 2022 vyzvali Európsku komisiu na zmenu legislatívy politiky súdržnosti na roky 2014 – 2020 tak, aby umožňovala cieľené mimoriadne dočasné opatrenia na riešenie energetickej krízy, a to prostredníctvom pružného využívania prostriedkov EŠIF 2014 – 2020.

EK zareagovala na vzniknutú situáciu návrhom právnej úpravy s cieľom poskytnúť ďalšiu flexibilitu využitia EŠIF v členských krajinách EÚ na zmiernenie negatívnych dôsledkov energetickej krízy. Predmetná právna úprava bola schválená a od 1. marca 2023 je účinné nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/435 z 27. februára 2023 a smernica 2003/87/ES (ďalej „SAFE“).

S cieľom zapracovať legislatívy CARE a SAFE do OPII boli v roku 2023 vypracované revízie OPII verzia 15.0 (CARE), kedy bola vytvorená nová Prioritná os 14 - Podpora utečencov v Európe (CARE) s alokáciou 30 mil. € (EÚ zdroj) a revízia 16.0, v rámci ktorej bola vytvorená nová Prioritná os 15 - SAFE s alokáciou 574,8 mil. € (EÚ zdroj). Nové prioritné osi boli vytvorené presunom nevyčerpaných zdrojov z ostatných prioritných osí OPII (predovšetkým PO4, PO6, PO7 a PO9).

Informatizácia spoločnosti

V roku 2023 bolo v rámci Prioritnej osi č. 7 – Informačná spoločnosť (PO7) zazmluvnených 157 projektov v sume 100,2 mil. € (EÚ zdroj) z toho 4 národné projekty a 153 projektov z dopytových výziev. K 31.12.2023 bolo zazmluvnených 568 mil. €, čo predstavuje 133 % z celkovej sumy (426,9 mil. €). K 31.12.2023 bolo vyčerpaných 317 mil. €, čo predstavuje 74 % alokácie na informatizáciu.

Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR ako sprostredkovateľský orgán pre PO7 vyhlásil 3 výzvy na národné projekty:

- Digitálny príspevok pre žiakov UA,
- Podpora inštitucionálnych kapacít verejnej správy v súvislosti s ozbrojeným konfliktom na území Ukrajiny,
- Digitálna evidencia múzejných zbierok (IS DEMZ)

Súčasne v roku 2023 boli Monitorovacím výborom OPII schválené revízie OPII, verzia 15.0 a 16.0, ktorými sa alokácia PO7 znížila o 230 mil. € (EÚ zdroj). Prostriedky boli presunuté do novovytvorenej PO 15 (200 mil. €) na financovanie opatrení na kompenzáciu vysokých cien energií pre zraniteľné domácnosti a do PO 14 (30 mil. €) na financovanie opatrení na pomoc odídencom z Ukrajiny.

Bližšie informácie o projektoch PO7 sú dostupné na webovej stránke www.mirri.gov.sk.

Výskum a inovácie

Sprostredkovateľskými orgánmi pre oblasť výskumu a inovácií v OPII sú Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky (MŠVVaŠ SR) a Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky (MH SR).

V roku 2023 bolo v rámci prioritných osí 9 až 13 (pôvodný OP Výskum a inovácie) zazmluvnených 79 projektov v sume 85,8 mil. € (EÚ zdroj), z toho 75 DOP v sume 80,5 mil. € a 4 TP v sume 5,3 mil. €. Čistý nárast kontrahovania bol v roku 2023 v sume 39 mil. €. Čerpanie za rok 2023 vzrástlo o 389,5 mil. €.

Bližšie informácie o projektoch v oblasti výskumu a inovácii sú dostupné na webovej stránke www.opvai.sk.

6.3 Nástroj na prepájanie Európy (CEF; stav k 31. 12. 2023)

V rámci tzv. kohéznej obálky má SR v nástroji CEF vyčlenených 497 000 000 €. Členský štát (ČŠ) môže najskôr zazmluvňovať 70 % svojej obálky (pre SR to je 347 900 000 €). Tieto zdroje boli na ČŠ viazané do konca 2023, nezazmluvnené zdroje boli následne poskytnuté do súťaže medzi kohézne krajiny.

SR v rámci prvej výzvy CEF, zverejnenej v 3Q/2021, zazmluvnila v roku 2022 projekty v sume 219 402 030 €. V rámci druhej výzvy, zverejnenej v 3Q/2022, zazmluvnila SR projekty v sume 22 718 102,10 €.

V rámci Kohéznej obálky CEF zostala za SR nezazmluvnená suma 106 350 082 €, ktorú mohla SR použiť na projekty v rámci výzvy 2023 (hlavne železničnej infraštruktúry). Úspešné projekty mali byť oznámené a zazmluvnené v priebehu roka 2024.

Je potrebné zdôrazniť, že zvyšných 30 % (149 100 000 €) národnej obálky malo byť k dispozícii až vo výzvach od roku 2024 na súťažnej báze.

V roku 2023 si žiadateľ NDS prvýkrát podal žiadosť o grant aj v rámci tzv. Vojenskej mobility na čiastočné financovanie výstavby rýchlostnej cesty R4 a príslušnú projektovú dokumentáciu.

6.4 Plán obnovy a iniciatíva REpowerEU (POO; stav k 31. 12. 2023)

Ministerstvo dopravy SR je vykonávateľom pre komponenty 2 a 3 v národnom Pláne obnovy a odolnosti (POO). V marci roku 2023 bola schválená doplňujúca iniciatíva „REPowerEU“ ako komponent 19 pre MD SR v alokácii 160 480 000 €. Investície boli nasmerované na rozvoj infraštruktúry nízkouhlíkovej dopravy (Investícia 5) a podporu ekologickej osobnej dopravy (Investícia 6).

V priebehu roka 2023 boli zaslané prijímateľom dve vyzvania na projekt elektrifikácie trate Bánovce nad Ondavou – Humenné (Komponent 3 Investícia 1) a pre projekt nákupu 10 ks električiek pre Bratislavu (Komponent 19 Investícia 6). Ich zazmluvnenie sa predpokladalo v prvej polovici roka 2024 a počas celého roka 2024 sa mali tiež čerpať finančné prostriedky.

Na konci roka 2023 bolo čerpanie na úrovni 240-tisíc €, a to v projekte redesignu procesu medzinárodného cestovného poriadku (TTR, Komponent 3 Investícia 1).

Samotná realizácia projektov bola plynulá, a to najmä pri projekte elektrifikácie železničnej trate Bánovce nad Ondavou – Humenné. V realizácii bola aj modernizácia trate v úseku Šaštín – Kúty. V zmysle harmonogramu prác v roku 2023 prebiehala príprava výroby piatich ekologických koľajových vozidiel prijímateľa ZSSK.

6.5 Program Slovensko (PSK; stav k 31.12.2023)

V rámci implementácie PSK prebiehala v roku 2023 v kompetencii MD SR ako sprostredkovateľského orgánu príprava prvých výziev, ktoré boli v zmysle harmonogramu postupne vyhlásené v roku 2024. Išlo predovšetkým o vyzvania na fázované projekty z OPII a taktiež na finančné nástroje s cieľom podporiť znižovanie energetickej náročnosti budov. V roku 2023 bolo Komisiou pre politický cieľ 3 schválených 7 zámerov národných projektov v sume 281,5 mil. € (EÚ zdroj).

V roku 2023 bola podpísaná Zmluva o poverení medzi Riadiacim orgánom (MIRRI SR) a Sprostredkovateľským orgánom (MD SR) a vypracovanie riadiacej dokumentácie pre implementáciu PSK.

Samotná realizácia projektov, ktoré boli fázované cez dve programové obdobia, pokračovala plynule. Išli najmä o projekty modernizácie železničnej infraštruktúry, verejnej osobnej dopravy, ale aj projekty na modernizáciu ciest I. triedy. Zároveň sa pripravovali zmluvy o financovaní z PSK.

Plán na rok 2024

Programové obdobie 2014 – 2020: OPII vstúpilo v roku 2023 do záverečnej fázy. Rok 2023 bol zároveň posledným rokom kedy mohli byť zrealizované výdavky oprávnené. MD SR evidovalo v tomto roku enormné množstvo výdavkov, ktoré boli faktúrované dodávateľmi a ktoré bolo potrebné v priebehu roka 2024 zadministrovať tak aby mohli byť predložené Ministerstvu financií SR na certifikáciu a následnú úhradu. Celkovo boli na certifikáciu

v roku 2024 pripravené súhrnné žiadosti o platbu v sume 820,3 mil. € (EÚ zdroj).

Programové obdobie 2021 – 2027, PSK: Cieľom MD SR bude v roku 2024 vyhlásiť v zmysle pripravovaného harmonogramu celkovo 17 výziev v sume 1 822 mil. € a zazmluvniť prvé projekty, ktoré boli fázované z predchádzajúceho obdobia.

Plán obnovy: V roku 2024 plánuje MD SR pripraviť v spolupráci s Národnou implementačnou a koordinačnou autoritou (NIKA) ďalšie vyzvania (7 projektov na rozvoj dopravnej infraštruktúry a 1 projekt nákupu ekologických koľajových vozidiel). Bude prebiehať zazmluvňovanie a implementácia týchto projektov.

Verejné zdravot a radiačná ochra

tníctvo
ana

07

7.1 Verejné zdravotníctvo

Kompetencie Ministerstva dopravy SR ako orgánu verejného zdravotníctva ustanovuje zákon č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia (ďalej len „zákon č.355/2007 Z.z.“), pričom výkon štátnej správy a štátny zdravotný dozor zabezpečuje Útvar vedúceho hygienika rezortu (ÚVHR). Pôsobnosť je vymedzená pre oblasti civilného letectva, železničnej dopravy, vodnej dopravy, cestnej dopravy na diaľniciach, rýchlostných cestách a cestách I. triedy, medzinárodnej autobusovej dopravy, elektronických komunikácií a poštových služieb.

Prioritnou úlohou je posudková činnosť zameraná na minimalizáciu rizík vyplývajúcich zo životného a pracovného prostredia na zdravie ľudí. V praxi ide najmä o posudzovanie vplyvu výstavby, resp. rekonštrukcie líniových stavieb v oblasti cestnej, železničnej, ako aj leteckej dopravy a ich dopad na okolité zástavby obytných zón. V roku 2023 MD SR vydalo 477 záväzných stanovísk. V prevažnej miere boli posudzované optické telekomunikačné siete a telekomunikačné stavby v stupni územných a kolaudačných konaní, ako aj cestné a železničné líniové stavby so zameraním na ochranu verejného zdravia pred nepriaznivými účinkami najmä hluku.

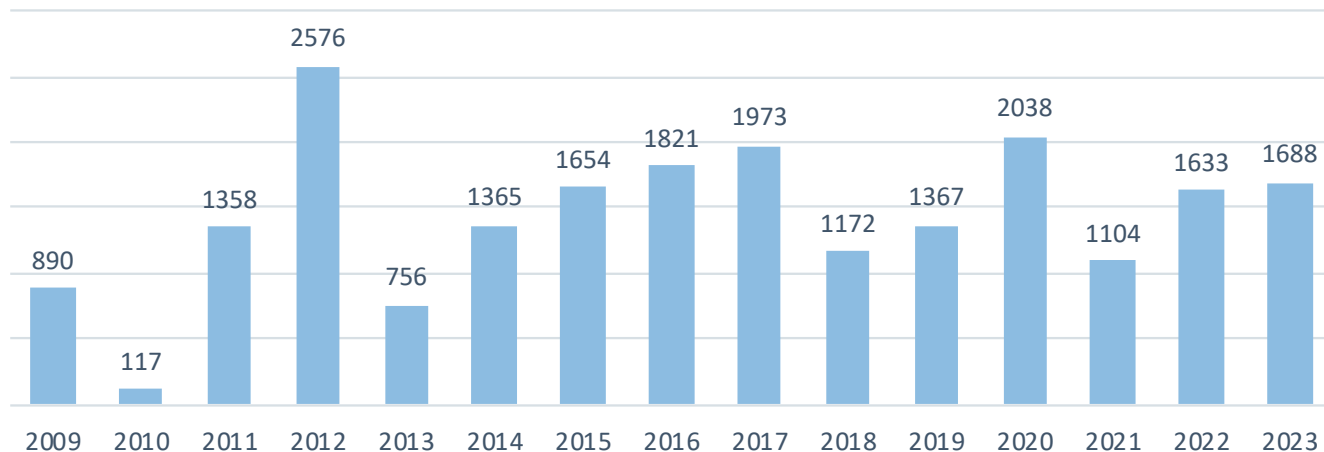
Záväzné stanoviská vydané podľa zákona č. 355/2007 Z. Z.	Spolu
s prihliadnutím na zákon č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie	11
k územnoplánovacím podkladom	0
k územným plánom a k návrhom na územné konanie	323
k návrhom na kolaudáciu stavieb a k návrhom na zmenu v užívaní stavieb	143
k návrhom na určenie osobitného režimu území	0
Spolu	477

V roku 2023 MD SR vydalo 1761 rozhodnutí podľa § 13 ods. 4 zákona č. 355/2007 Z. z.:

Rozhodnutia vydané podľa § 13 ods. 4 Zákona č. 355/2007 Z. Z.	Spolu
o návrhoch na uvedenie priestorov do prevádzky vrátane návrhov na zmenu v ich prevádzkovaní ako aj o návrhoch na uvedenie priestorov do skúšobnej prevádzky	1735
schválenie prevádzkového poriadku a návrh na jeho zmenu	0
o návrhoch na činnosti spojené s výrobou, spracovaním, manipuláciou, skladovaním, prepravou a zneškodňovaním chemických karcinogénov a mutagénov na pracovisku	1
o návrhoch na odstraňovanie azbestu a materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb	8
o návrhoch na zaradenie prác do tretej kategórie alebo štvrtej kategórie ako aj o návrhoch na zmenu alebo vyradenie prác z tretej kategórie alebo štvrtej kategórie	17
SPOLU	1761

Významnú časť posudkovej činnosti tvorilo posudzovanie telekomunikačných zariadení, ako zdrojov elektromagnetického žiarenia, a to z hľadiska ich možného vplyvu na zdravie obyvateľov a zamestnancov. V tejto oblasti bolo v roku 2023 vydaných 1688 rozhodnutí na uvedenie priestorov telekomunikačných zariadení do prevádzky. Z celkového počtu vydaných rozhodnutí bolo 14 % rozhodnutí vydaných na uvedenie priestorov nových základňových staníc do prevádzky. Zvyšných 86 % rozhodnutí bolo vydaných v súvislosti so zmenou v ich prevádzkovaní, ktorá súvisela s modernizáciou a rekonfiguráciou. Modernizácia verejnej elektronickej komunikačnej siete s technológiou piatej generácie (5G) pokračovala aj v roku 2023. Z celkového počtu žiadostí, bolo 70 % návrhov podaných v súvislosti so zavádzaním technológie 5G.

Prehľad počtu vydaných rozhodnutí prevádzkovateľom zdroja elektromagnetického poľa v rokoch 2009 - 2023

V rámci kontrolnej činnosti MD SR zabezpečuje kontrolu plnenia povinností, ktoré vyplývajú fyzickým osobám-podnikateľom a právnickým osobám zo zákona č.355/2007 Z. z., a to formou štátneho zdravotného dozoru (ďalej len „ŠZD“) v zariadeniach a organizáciách v pôsobnosti rezortu. V roku 2023 bolo spolu realizovaných 1 279 kontrol v objektoch a na pozemkoch subjektov v pôsobnosti MD SR, pričom 399 z nich bolo zameraných na kontrolu dodržiavania zákona č. 377/2004 o ochrane nefajčiarov.

Podstatná časť kontrol bola realizovaná v zariadeniach spoločného stravovania (závodné kuchyne, staničné reštaurácie, rýchle občerstvenia s výrobou) so zameraním na dodržiavanie prevádzkovej hygieny, zásad správnej výrobnnej praxe, ako aj kontroly odbornej a zdravotnej spôsobilosti zamestnancov. Nasledovali pracoviská, objekty dopravnej infraštruktúry, ubytovacie zariadenia a zariadenia starostlivosti o ľudské telo. Mimoriadne kontroly boli realizované v mobilných zariadeniach spoločného stravovania (jedálenské vozne) v 21 rýchlikových súpravách.

V nadväznosti na nepriaznivú epidemiologickú situáciu výskytu vírusovej hepatitídy typu A na východnom Slovensku bolo vydaných 60 rozhodnutí, vo veci nariadenia opatrení na predchádzanie prenosným ochoreniam, či už právnickým osobám alebo fyzickým osobám s nariadením zvýšeného lekárskeho dohľadu, zameraného na predchádzanie šírenia hepatitídy typu A.

V rámci kontrolnej činnosti bola pozornosť zameraná aj na riešenie podnetov. Z celkového počtu 96 riešených podnetov bolo 81 podnetov zameraných na porušovanie podmienok životného prostredia. Predmetom týchto podnetov bol predovšetkým hluk z dopravy, a to najmä z cestnej a železničnej dopravy, ktorých riešenie je dlhodobé, závislé od technických, ale najmä finančných možností realizácie príslušných protihlukových opatrení. Dvanásť podnetov smerovalo voči porušeniu pracovných podmienok a päť podnetov poukazovalo na porušovanie protiepidemických opatrení. Ich šetrenie si vyžiadalo opakované miestne obhliadky, pracovné rokovania aj vyžiadanie súčinnosti iných orgánov.

MD SR svojou činnosťou prispieva aj k zlepšovaniu pracovného prostredia zamestnancov identifikovaním zdraviu škodlivých faktorov práce a pracovného prostredia na pracoviskách v rámci rezortu, s cieľom znížovania expozície rizikovým faktorom práce a pracovného prostredia. V rámci kontrolnej činnosti ÚVHR zabezpečil výkon ŠZD na 44 pracoviskách s vyhlásenými rizikovými prácami a na 182 pracoviskách, na ktorých sú vykonávané práce zaradené do 1. alebo 2. kategórie práce z hľadiska zdravotného rizika. Predmetom kontroly bolo najmä posúdenie zdravotných rizík z expozície faktorom práce a pracovného prostredia, posúdenie pracovných podmienok zamestnancov, úrovne expozície zamestnancov faktorom práce a pracovného prostredia, ako aj kontrola plnenia povinností zamestnávateľov vyplývajúcich z platnej legislatívy či dodržanie kritérií zdravých pracovných podmienok na pracoviskách.

V roku 2023 MD SR evidovalo 129 prevádzok, v ktorých sú vyhlásené rizikové práce s celkovým počtom 3 405 zamestnancov. Na 417 pracoviskách vykonáva pracovné činnosti zaradené do 3. kategórie rizika 3 306 zamestnancov, z toho 67 žien a činnosti zaradené do 4. kategórie rizika celkom 99 zamestnancov, z toho 1 žena.

Oblasti rezortu	počet exponovaných zamestnancov					
	3. kategória		4. kategória		Spolu	
	celkom	žien	celkom	žien	celkom	žien
Železničná doprava	2883	51	24	1	2907	52
Letecká doprava	263	15	0	0	263	15
Lodná doprava	21	0	0	0	21	0
Pošty	1	1	0	0	1	1
Telekomunikácie	59	0	0	0	59	0
Cestná doprava	79	0	75	0	154	0
Spolu	3306	67	99	1	3405	68

Najviac zastúpeným rizikovým faktorom je hluk, ktorému bolo exponovaných 2 510 zamestnancov v 3. kategórii rizika a 88 zamestnancov v 4. kategórii rizika. Druhým najčastejšie sa vyskytujúcim faktorom sú vibrácie, ktorým bolo exponovaných 1 549 zamestnancov v 3. kategórii rizika a 85 zamestnancov v 4. kategórii rizika. Na treťom mieste je chemický faktor (pevný aerosól), ktorému bolo exponovaných 581 zamestnancov v 3. kategórii rizika a 13 zamestnancov v 4. kategórii rizika.

V roku 2023 bolo vykonaných 21 prešetrení podozrení na chorobu z povolania na základe žiadostí kliník pracovného lekárstva a klinickej toxikológie. V rámci ŠZD boli prešetrené pracovné podmienky a spôsob práce posudzovanej osoby u zamestnávateľa. Na základe zistených skutočností boli vypracované odborné stanoviská, ktoré sú dôležitým podkladom pre kliniky pracovného lekárstva a klinickej toxikológie pri rozhodovaní o uznaní, resp. neuznaní choroby z povolania. Z celkového počtu 21 prešetrení bolo v roku 2023 uznaných a hlásených 14 chorôb z povolania, z toho 8 chorôb horných končatín z dlhodobého nadmerného jednostranného zaťaženia, 5 profesionálnych chorôb z vibrácií a 1 choroba sluchu z hluku. Medzi žiadosťami o prešetrenie podozrenia na chorobu z povolania naďalej dominovala profesia tunelár.

Významnou aktivitou je realizovanie poradenských a intervenčných aktivít pre zamestnancov ministerstva dopravy prostredníctvom Poradne zdravia MD SR. Jej činnosť je zameraná na aktívne vyhľadávanie a včasné odhaľovanie rizikových faktorov v oblasti prevencie srdcovo-cievnych ochorení. Súčasťou je aj poradenstvo orientované najmä na zdravý spôsob života vo všeobecnosti a podľa individuálnych potrieb klientov zameraných na rizikové faktory chronických neinfekčných ochorení (hypercholesterolémia, hypertenzia, nadváha, fajčenie, stres), na zlepšenie stravovacích návykov a zvyšovania pohybovej aktivity.

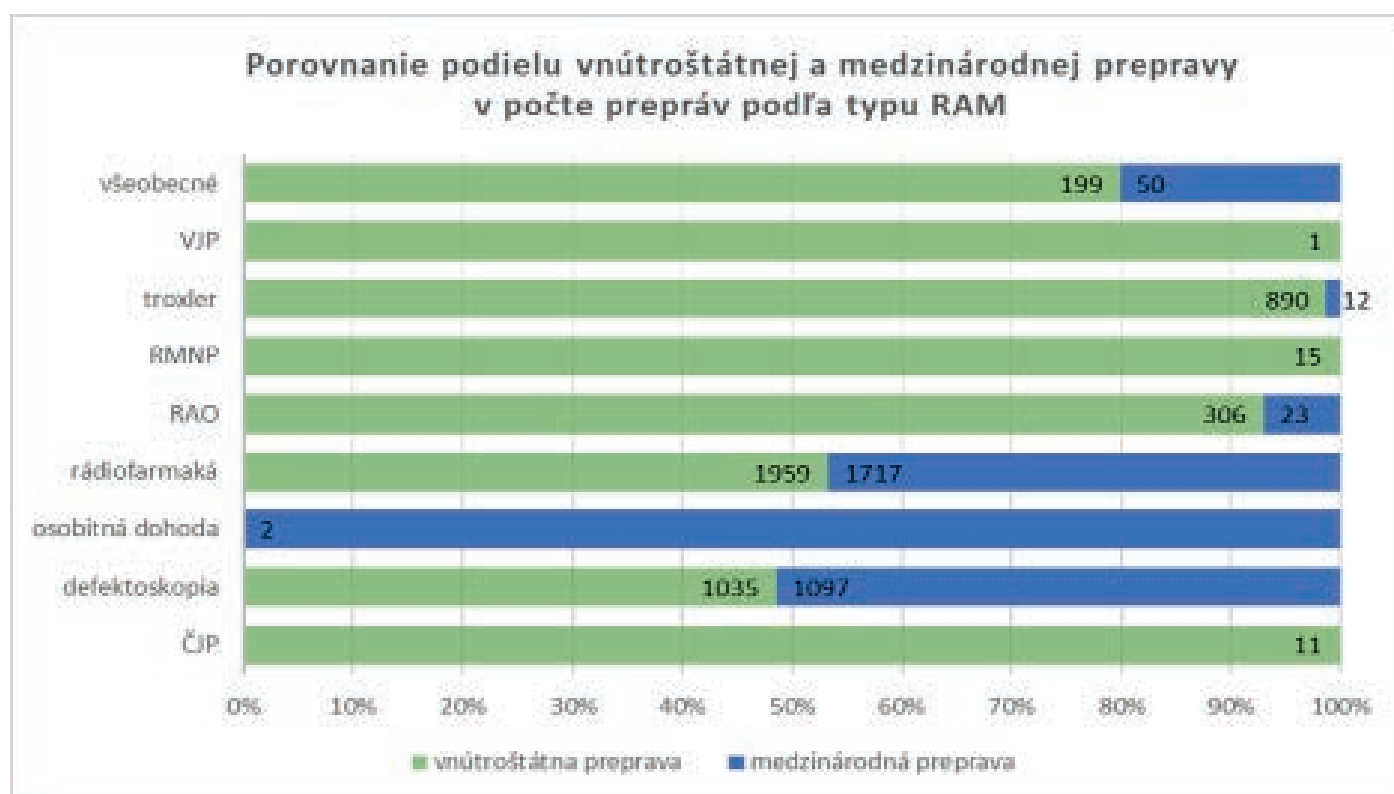
Významnou úlohou MD SR v oblasti verejného zdravotníctva je tiež zabránenie cezhraničného šírenia chorôb najmä leteckou a vodnou dopravou. V súlade s uznesením vlády SR č. 16/2015 o závažných cezhraničných ohrozeniach zdravia ÚVHR zabezpečuje výmenu informácií v prípade podozrenia alebo vzniku závažných cezhraničných ohrození zdravia s kontaktným miestom pre EWRS – Úradom verejného zdravotníctva SR a následne realizuje príslušné opatrenia.

MD SR má zriadenú komisiu na preskúšanie odbornej spôsobilosti na vykonávanie epidemiologicky závažnej činnosti pri výrobe, manipulácii a uvádzaní do obehu potravín a pokrmov.

7.2 Radiačná ochrana

Kompetencie MD SR ako orgánu radiačnej ochrany ustanovuje zákon č. 87/2018 Z. z. o radiačnej ochrane, pričom výkon štátnej správy v oblasti radiačnej ochrany zabezpečuje Útvar vedúceho hygienika rezortu a výkonom štátneho dozoru v oblasti radiačnej ochrany je poverené Oddelenie radiačnej ochrany.

V oblasti radiačnej ochrany je kľúčový najmä štátny dozor pri preprave rádioaktívnych (RAM) a jadrových materiálov železničnou, leteckou, cestnou a lodnou dopravou. MD SR vydáva povolenia na prepravu rádioaktívnych materiálov a vedie centrálny register držiteľov povolenia na prepravu rádioaktívnych materiálov, ktorý okrem evidencie držiteľov povolení, slúži aj na oznamovanie preprav rádioaktívnych materiálov na území SR. Prepravu rádioaktívnych materiálov na území SR na základe povolenia MD SR mohlo k 31.12.2023 vykonávať 46 dopravcov, z toho 13 zahraničných a 33 slovenských. Povinnosťou držiteľa povolenia je oznamovať každú prepravu rádioaktívneho materiálu. V roku 2023 bolo v súvislosti s touto oznamovacou povinnosťou doručených MD SR spolu 5 788 oznámení, z toho 72 % preprav bolo vykonaných slovenskými dopravcami. V porovnaní s predchádzajúcim rokom sa zvýšil podiel medzinárodnej prepravy na 51 % (nárast o 13,1 % oproti roku 2022) na úkor vnútroštátnej prepravy, ktorá poklesla na úroveň 49 %. V rámci medzinárodnej prepravy rádioaktívnych materiálov na území SR sa viac ako 93 % týkalo dovozu alebo vývozu rádiofarmák. Vo vnútroštátnej preprave dominovala preprava vlastných žiaričov na prechodné pracoviská, ktorá tvorila takmer 55 % z domácich preprav.

Preprava rádioaktívnych materiálov predstavovala 97 % z celkového počtu uskutočnených preprav a všetky boli realizované výlučne cestnou dopravou. Zostávajúce 3 % tvorili prepravy jadrového materiálu (čerstvé a vyhořeté jadrové palivo), ktoré boli prepravované po železniici alebo kombinovane leteckou a cestnou dopravou.

MD SR sa aktívne podieľa aj na riešení radiačných mimoriadnych udalostí v súvislosti s nálezom rádioaktívneho materiálu neznámeho pôvodu (RMNP) a na odozve na núdzovú situáciu. Od roku 2008 bolo spolu riešených 119 záchytov nedeklarovanej rádioaktivity

Tabuľka x Prehľad počtu záchytov nedeklarovanej rádioaktivity od roku 2008

Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
počet záchytov	14	11	2	3	17	18	8	11	6	7	5	5	3	3	5	1
Spolu	119															

Jednou z kompetencií MD SR, ako orgánu radiačnej ochrany, je povoľovanie poskytovania služby monitorovania rádioaktivity v dopravných uzloch a pri preprave na účely hodnotenia zdraviu škodlivých faktorov a ich možnému vplyvu na zdravie v dôsledku ožiarovania ionizujúcim žiarením. MD SR aktívne podporuje výstavbu automatických monitorovacích systémov na identifikáciu nedeklarovanej rádioaktivity v dopravných uzloch a pri preprave s cieľom získať kontrolu nad radiačnou nezávadnosťou kovového šrotu. Vďaka systematickým krokom na tomto úseku sa podstatne znížili prípady mimoriadnych udalostí v súvislosti so záchytom nedeklarovanej rádioaktivity, čo v konečnom dôsledku minimalizuje riziko ohrozenia verejného zdravia.

Špecifickou problematikou je sledovanie radiačnej záťaže leteckého personálu v súvislosti s expozíciou kozmického žiarenia pri letoch vo výškach nad 8 km. V roku 2023 bolo sledovaných spolu 635 členov posádok lietadiel u 9 slovenských dopravcov, pričom u žiadneho z nich nebolo zaznamenané prekročenie medznej hodnoty efektívnej dávky kozmického žiarenia.

MD SR tiež plní úlohy pri budovaní Radiačnej monitorovacej siete SR, pričom ako jej pohotovostná zložka vykonáva monitorovanie existujúcej radiačnej situácie po trase.

Podrobné údaje o činnosti MD SR v oblasti verejného zdravotníctva a oblasti radiačnej ochrany sú zverejnené na webovom sídle MD SR na adrese: <https://www.mindop.sk/ministerstvo-1/utvar-veduceho-hygienika-11/vyrocnne-spravy-152>

MINISTERSTVO
DOPRAVY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

www.mindop.sk